

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΜΕΡΙΜΝΗ.

ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛ. ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»)

ΕΤΟΣ Γ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 - 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1954 | ΑΡΙΘ. 17-18

ΤΟ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΙΟΝ

Ὁμιλήσαντες εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπερεχούσης θέσεως τοῦ Ἐπισκόπου, ἐδηλώσαμεν, οὐχ ἦττον, ὅτι «δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα—πολλοῦ γε καὶ δεῖ—να παραβλέψωμεν τὸν μέγαν καὶ ὑψηλὸν ρόλον τῶν δύο ἄλλων βαθμῶν τῆς Ἱεροσύνης καὶ τὴν τιμητικὴν θέσιν, ἣν οὗτοι κατέχουσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ» καὶ ὑπεσχέθημεν ν' ἀσχοληθῶμεν ἐφεξῆς περὶ τούτων. Κατὰ καθήκον λοιπὸν σήμερον ὁ λόγος περὶ τοῦ δευτέρου ἱερατικοῦ βαθμοῦ, τοῦ τῶν Πρεσβυτέρων, οἱ ὅποιοι ἀνήκουσιν εἰς τὸν Ἀνώτερον Κλήρον καὶ τοὺς ὁποίους ὁ μὲν Θεοφόρος Ἰγνάτιος τάσσει, ὡς εἶπομεν ἐκεῖ, «εἰς τύπον συνεδρίου τῶν ἀποστόλων», ἐσφαλμένως δὲ καὶ κακῶς εἰς τὰς ἡμέρας μας — ἐξ ἀγνοίας προφανῶς — θεωροῦν τινες καὶ ὀνομάζουσι «Κατωτέρους Κληρικούς».

Ἡ ὑψηλὴ καὶ μεγάλη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θέσις τῶν Πρεσβυτέρων καταφαίνεται, πλὴν ἄλλων, τοῦτο μὲν, ἐκ τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Σύνοδον τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν ἐν ταῖς Πράξεσι τῶν Ἀποστόλων σχετικῶν εἰδήσεων, ἐκ τῶν Ποιμαντικῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντων πρὸς τοὺς Πρεσβυτέρους τῆς Ἐφέσου, τοῦτο δέ, καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῶν ὁποίων μετεῖχον καὶ Πρεσβύτεροι, καὶ Διάκωνοι ἀκόμη, σπουδαῖον ρόλον διαδραματίσαντες εἰς αὐτάς. Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἱεροὶ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μας ἐμερίμνησαν περὶ τῆς πρὸς τοὺς Πρεσβυτέρους ὀφειλομένης τιμῆς καὶ περὶ τῆς ἀπὸ πάσης κακομεταχειρίσεως προστασίας αὐτῶν, καὶ δὴ καὶ εἰς ἴσον βαθμὸν πρὸς ὅ,τι περὶ τοῦ Ἐπισκόπου ἐν προκειμένῳ ἐθέτισαν.

Εἰς τὰς εὐχὰς τῆς χειροτονίας τοῦ Πρεσβυτέρου, ἀναγορεύ-

«Καὶ δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου
καὶ ποιμανοὺς ὄμᾳς ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστη-
μῆς».
(Ἱερμ. 3,15)

εται οὗτος οἰκονόμος τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, διδάσκαλος τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐργάτης τῆς σωτηρίας τῶν συγκροτούντων αὐτὴν πιστῶν. Ἀξιοσημείωτος δὲ ἐν προκειμένῳ καὶ λίαν χαρακτηριστικὴ εἶναι, ἢ καὶ σήμερον ἔτι ἐν χρήσει, ἐπικήδειος εἰς τοὺς Ἱερεῖς εὐχή, ἐν ἣ γίνεται σαφὴς λόγος περὶ τῆς ὅλως ἔξαιρετικῆς θέσεως τούτων, ὡς κατασταθέντων ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Θεοῦ καὶ δοξασθέντων ὑπ' Αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

★

Εἰς κάθε ἀγῶνα οἱ ἀρχηγοὶ κατευθύνουν τοῦτον, αὐτοὶ δὲ δίδουν τὰ σχέδια καὶ συγκρατοῦν τὴν ἐνότητα καὶ τὴν συνοχὴν τῶν ἀγωνιζομένων. Εἶναι ἀδύνατον ὅμως καὶ αἱ κατευθύνσεις νὰ τηρηθοῦν, καὶ τὰ σχέδια νὰ ἐφαρμοσθοῦν, καὶ ἡ ἐνότης καὶ ἡ συνοχὴ τῶν ἀγωνιστῶν νὰ διατηρηθῇ, ἂν δὲν ὑπάρξουν τὰ κατάλληλα ὄργανα, οἱ ἀξιωματικοί, τὰ στελέχη, μεταξὺ τῶν ὁποίων θὰ καταμερισθῇ ἡ πρὸς τοῦτο ἐργασία καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ μεριμνήσουν διὰ τὴν ἐν ταῖς λεπτομερείαις πλήρη καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν αὐτῆς. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ ἡ Ἐκκλησία εἶναι «στρατευομένη» ἐπὶ τῆς γῆς καὶ διεξάγει καὶ αὐτὴ ἀγῶνα, εἶναι πολὺ φυσικόν, πλὴν τῶν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀγῶνος τούτου στρατηγῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι οἱ Ἐπίσκοποι, νὰ ἔχη ἀνάγκη καὶ ἄλλων στελεχῶν, τὰ ὁποῖα θὰ ἐργασθοῦν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν σχεδίων καὶ τὰ ὁποῖα—αὐτὰ κυρίως—θὰ διευθύνουν ἀμέσως τὰς λεπτομερείας τοῦ ἀγῶνος, ἐπιμεριζόμενα τὴν εὐθύνην διὰ τὴν δράσιν τῶν εἰς αὐτὰ ἀνατεθειμένων ἐπὶ μέρους τμημάτων τῶν ἀπλῶν ἀγωνιστῶν.

Ὑπεδείξαμεν ἤδη εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον, ὅτι, ὅπως δὲν δύναται μία στρατιὰ νὰ βαδίσῃ ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ ἄνευ στρατηγοῦ, καθ' ὅμοιον τρόπον δὲν δύναται καὶ ἡ Ἐκκλησία νὰ ἐργασθῇ ἄνευ τοῦ Ἐπισκόπου. Ἀλλά, ὅπως εἰς κάθε στρατεύμα δὲν δύναται ν' ἀγωνίζεται μόνος ὁ στρατηγὸς καὶ οὐδέποτε ἠκούσθη που, ὅτι εἶναι περιττοὶ ἢ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπολογίζονται οἱ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν ἀξιωματικοί, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τίποτε δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ μόνος του, ἄνευ τοῦ λοιποῦ Ἱερατείου, καὶ ὁ ἄριστος τῶν Ἐπισκόπων.

Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἔλθῃ εἰς ἄμμεσον ἐπαφὴν πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος εἶναι ὁ Ἱερεὺς, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου εἶναι ἐμπειπιστευμένα παρὰ τοῦ ὑπευθύνου Ἐπισκόπου αἱ ψυχαὶ τῶν χριστιανῶν τῆς ἐνορίας του. Ὅσον δὲ ἐμπειρος, ὅσον δραστήριος, ὅσον ἅγιος καὶ ἂν εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος, τίποτε δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ, ἄνευ τῶν Ἱερέων του.

«Τῶν δὲ μαθητῶν, καθὼς ἠὲ πορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πᾶσαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς...».

(Πράξ. 11,29)

Πόσοι θὰ εἶναι οἱ χριστιανοί, τοὺς ὁποίους θὰ δυνηθῆ νὰ ἴδῃ αὐτοπροσώπως ὁ Ἐπίσκοπος, διὰ νὰ τοὺς νουθετήσῃ καὶ νὰ τοὺς καθοδηγήσῃ, καὶ πόσων ἐκ τῶν χριστιανῶν του θὰ δυνηθῆ νὰ παρακολουθήσῃ ἐπισταμένως τὴν πνευματικὴν ζωὴν; Πότε, πρῶτον, θὰ προλάβῃ ὁ Ἐπίσκοπος νὰ κηρύξῃ πανταχοῦ τῆς Ἐπαρχίας του τακτικῶς τὸν λόγον, ν' ἀκούσῃ τὰς ἐξομολογήσεις πάντων τῶν πιστῶν, νὰ ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ παντοῦ καὶ πάντοτε εὐκοσμίαν καὶ τάξιν; Καὶ ποῦ, δεύτερον, θὰ εὔρῃ, τότε, τὸν καιρὸν ὁ Ἐπίσκοπος, διὰ ν' ἀσχοληθῆ μὲ τὰ γενικώτερα ζητήματα τῆς διοικήσεως τῆς Ἐπαρχίας του καὶ νὰ δώσῃ τὴν ὄθησιν εἰς τὰ «καλὰ ἔργα», εἰς τὰ ὁποῖα, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐθισθῶσιν οἱ πιστοί, «ἵνα μὴ ᾧσιν ἄκαρποι»; Πῶς δὲ θὰ εἶναι δυνατὸν ν' ἀνταποκριθῆ ὁ Ἐπίσκοπος μόνος εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς ὑποχρεώσεις του, καὶ πῶς θὰ δυνηθῆ νὰ ἀσχοληθῆ μὲ τὰς γενικὰς καὶ μεγάλας γραμμὰς τοῦ ποιμαντορικοῦ ἔργου, ἂν δὲν θὰ ἔχῃ τὰ κατάλληλα ὄργανα, διὰ ν' ἀναλάβουν, κατὰ μέρος, τὸ ἔργον τοῦτο καὶ νὰ τὸ διεξαγάγουν συστηματικῶς, ὥστε καὶ νὰ παραμείνῃ εἰς αὐτόν, ἀπερίσπαστον ἀπὸ λεπτομερείας, ἢ ὅλη διεύθυνσις καὶ ἢ πρὸς ἐνιαίαν κατεύθυνσιν καθοδήγησις τοῦ ὅλου; Ἄλλὰ καὶ πῶς θὰ διεξάγωνται ἀνελλιπῶς καὶ πρεπόντως πᾶσαι αἱ τὸ ὅλον ἔργον τοῦτο συγκροτοῦσαι ἐπὶ μέρους λεπτομερειακαὶ ἐργασίαι, ἄνευ τοῦ ἀναγκαίου καταμερισμοῦ τῶν εὐθυνῶν;

*

Ὅπως ὁ στρατηγὸς ἔχει τὴν ἀνάγκην τῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ Ἐπίσκοπος ἔχει τὴν ἀνάγκην τοῦ Πρεσβυτερίου. Καὶ ὅπως τὸ Πρεσβύτεριον δὲν δύναται νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις του, ὅταν εὔρεθῆ εἰς κατάστασιν ἀναρχίας, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ Ἐπίσκοπος δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ἔργον του, ἂν στερηθῆ τῶν ἀμέσων ὀργάνων τῆς πνευματικῆς ἐργασίας, ἥτοι τῶν τὸ τίμιον Πρεσβύτεριον τῆς Ἐκκλησίας συγκροτούντων ἀνωτέρων Κληρικῶν, τῶν Ἱερέων. Τοῦτο δέ, εὐτυχῶς, ἀποτελεῖ πλέον κοινὴν πεποιθήσιν ὁλοκλήρου τῆς Σ. Ἱεραρχίας μας, ἢ ὁποῖα καὶ διὰ τοῦτο, ἀφ' ἐνὸς μὲν, ἀποβλέπει μετὰ μεγάλης ἐμπιστοσύνης καὶ περιβάλλει διὰ μεγάλης τιμῆς τὰ καλῶς ἐργαζόμενα μέλη τοῦ Πρεσβυτερίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ πολλὰς καὶ ἀξιεπαίνους καταβάλλει προσπαθείας διὰ τὴν γενικὴν ἐξύψωσιν τῆς μορφωτικῆς στάθμης αὐτοῦ. E. Γ. Μ.

«...Ὁ καὶ ἐποίησαν (οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀδελφοί), ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου».

(Πράξ. 11,30)

ΕΩΘΙΝΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ (*)

Αἱ μυροφόροι δὲν ἦσαν οὔτε μία, οὔτε δύο, οὔτε τρεῖς, ἀλλὰ πολὺ περισσότεραι, ὡς καταφαίνεται ἐξ ὧν ὁ Λουκᾶς ἀφηγεῖται. Λέγει δὲ ὁ Λουκᾶς, ὅτι ἀφοῦ παρηκολούθησαν τὰ κατὰ τὴν ταφὴν τοῦ Ἰησοῦ «καὶ γυναῖκες», «ὑποστρέψασαι ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα», «τῇ δὲ μιᾷ τῶν Σαββάτων ὄρθρου βαθέος ἦλθον ἐπὶ τὸ μνήμα φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα, καὶ τινες σὺν αὐταῖς».

*Μετὰ δὲ τοὺς λόγους τοῦ Ἀγγέλου περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ «ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἔνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς, ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία Ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς» (κγ', 55-56, κδ', 1 ἐξ.), Ἦσαν λοιπὸν πολλαὶ αἱ μυροφόροι, ἕκαστος δὲ τῶν Εὐαγγελιστῶν κατονομάζει τὰς ἐξ αὐτῶν θεωρουμένας ὑπ' αὐτοῦ ὡς μᾶλλον διακεκριμένας ἢ κατὰ τὸν εἰδικὸν τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ ἀφηγήσεως λόγον.

Οὕτως, ὁ μὲν Ματθαῖος ἀναφέρει τὴν Μαγδαληνὴν ὡς τὴν μᾶλλον ἐπὶ θερμῷ ζήλῳ ἐκ τῶν λοιπῶν γυναικῶν διακεκριμένην, καὶ τὴν «ἄλλην Μαρίαν», ἥτοι τὴν Θεοτόκον, ὡς τὴν μητέρα τοῦ Κυρίου· ὁ δὲ Μάρκος ἀναφέρει σὺν αὐταῖς καὶ τὴν Σαλώμην, διότι εἶχεν ἤδη μνησθῆ αὐτῆς μικρὸν πρότερον (ιε', 40). Ἀντὶ πάλιν τῆς Σαλώμης ὁ Λουκᾶς κατονομάζει τὴν Ἰωάνναν, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον (η', 3). Ὁ Ἰωάννης, τέλος, ἀναφέρει μόνην τὴν Μαγδαληνὴν, διότι εὐθὺς ἀμέσως περιγράφει τὸ γεγονός, ὅπερ μόνον εἰς αὐτὴν συνέβη, ἥτοι τὴν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ κατὰ μόνας συνάντησιν, τὴν ὁποίαν μόνος αὐτὸς ἀναφέρει, ὡς σιωπηθεῖσαν ὑπὸ τῶν λοιπῶν Εὐαγγελιστῶν, ἐντεῦθεν δὲ καὶ παραιοπᾶ τὰ κατὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἀρωμάτων, ὡς ὑπ' αὐτῶν ἤδη ἀναφερομένην. Τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου μεταξὺ τῶν ἄλλων γυναικῶν ἔξαρσιν τῆς Μαγδαληνῆς ποιοῦσι καὶ οἱ λοιποὶ Εὐαγγελισταί, καὶ δὴ ὁ Μάρκος, λέγων ὅτι, ὅταν ἀνέστη ὁ Κύριος τὴν πρώτην τῆς πρώτης Σαββάτου «ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ» (ις', 9). Ὅτι δ' ὁ Ἰωάννης ὑπονοεῖ σὺν τῇ μόνῃ ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένη Μαγδαληνῇ καὶ τὰς ἄλλας μυροφόρους,

(*) Συνέχεια ἀπὸ σελ. 381.

«Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατήλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν...»
(Πράξ. 11,27)

δηλοῦται ἐκ τῶν λόγων αὐτῆς τῆς Μαγδαληνῆς, εἰπούσης εἰς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην ὅτι «ἦσαν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἶδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν» (κ', 2)· ἂν ἦτο μόνη, θὰ ἔλεγεν «οὐκ οἶδα». Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν οὐσιώδης διαφωνία, καὶ ἡ ὑπόρχουσα δὲ εἶναι λίαν εὐεξήγητος.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου, ἡ ἄλλως εὐεξήγητος αὕτη διαφωνία μαρτυρεῖ περὶ τῆς ἀξιοπιστίας τῶν ἀναφερομένων ἐνταῦθα κυρίων γεγονότων, διότι ἐξ αὐτῆς συνάγεται, ὅτι οἱ Εὐαγγελισταὶ δὲν προσυμφώνησαν πρὸς ἀλλήλους διὰ τὰ ἐκθέσωσι τὰ πράγματα κατὰ προσυνηνόησιν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλ' ἔγραψαν ἀνεξαρτήτως ἀπ' ἀλλήλων, κατὰ τὴν ἰδίαν ἕκαστος ἀτομικὴν ἀντιλήψιν. Διάφοροι συγγραφεῖς πολλάκις, ἢ μᾶλλον σχεδὸν πάντοτε, τὸ αὐτὸ περιγράφοντες γεγονός, ἐκθέτουσιν αὐτὸ κατ' ἴδιον ἕκαστος τρόπον, ἀναλόγως τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ ἀντιλήψεως· τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ παρὰ τοῖς τὸ ἀντικείμενον ἀναπαράγουσι καλλιτέχναις. Τοῦτο οὐδαμῶς σημαίνει ἀντίφασιν ἢ ἀσυμφωνίαν εἰς τὸ οὐσιῶδες πρᾶγμα ἢ συμβεβηκός.

Ἡ ἐπάλειψις τοῦ σώματος τῶν νεκρῶν δι' ἀρωμάτων ἀπετέλει παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἱερὸν ἔθος εὐλαβῶς τηρούμενον κατὰ τὴν ταφήν.

Τὸ ἔθος τοῦτο σχέσιν εἶχε πρὸς τὰς περὶ τῆς ψυχῆς τῶν τεθνεώτων παραστάσεις τῶν ἀρχαίων Ἑβραίων, καθ' ὅσας αὕτη ἐπὶ τινα χρόνον ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον ἐτήρει πρὸς τὸ νεκρὸν σῶμα σχέσεις, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν πρὸς αὐτὸ εὐλάβειαν ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τῆς ταχείας σήψεως καὶ διαλύσεως. Μετὰ τὴν ἐκπνοὴν ἔκλειον τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ νεκροῦ (Γεν. με', 4), ἔλουον τὸ σῶμα διὰ γλιαροῦ ὕδατος (Πραξ. θ', 37), ἤλειψαν δι' ἀρωμάτων καὶ μύρων, ἐπέδενον τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας κυρίως, ἐτύλισσον τὸ ὅλον σῶμα ἐν ὀθονίοις καὶ ἐπέβαλλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σουδάριον (Ἰω. ιθ', 39-40. ια', 44. κ', 7. Ματθ. κζ', 59). Καὶ ὁ μὲν Μάρκος ἐνταῦθα λέγει, ὅτι αἱ μυροφόροι ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν ἀρώματα, ὁ δὲ Λουκᾶς προσθέτει ὅτι συνεκόμιζον καὶ «μύρα» (κγ' 56). Τὰ ἀρώματα συνίσταντο, ἐκ σμύρνης καὶ ἀλόης (Ἰω. ιθ', 39), πιθανώτατα δ' ἐκονιοποιούντο ἵνα ἐπιπασθῶσι δι' αὐτῶν τὰ ὀθόνια τοῦ νεκροῦ, τὸ δὲ μύρον ἦτο ὑγρὸν ἐξηγμένον καὶ ἐκ διαφόρων μὲν ἄλλων ἀρωματωδῶν οὐσιῶν, ἰδίως δ' ἐκ νάρδου, εἶνε δ' ὁ νάρδος ἰνδικὸν ἀρωματικὸν φυτὸν (γνωστὸν ἐν τῇ βοτανικῇ ὡς «Nardostachys

«... Ἀναστάς δὲ εἰς ἐξ αὐτῶν, ὀνόματι Ἄγαθος, ἐσήμανε διὰ τοῦ Πνεύματος λιμὸν μέγαν ἔσσοθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην...»

(Πράξ. 11,28)

jatamansi»), τὸ ἄριστον τοῦ ὁποίου εἶδος ἀποκαλεῖται σαν-
σκριτιστὶ *πισιτὰ* (*picitâ*), ἐξ οὗ τὸ τοῦ Ἰωάννου «πιστικός»
(ιβ', 3). Τὸ ἐκ τοῦ νάρδου τούτου μύρον ἦτο πολύτιμον, διότι,
καθ' ἃ ὁ Ἰωάννης ἀναφέρει (ιβ', 5), ἡ μία λίτρα αὐτοῦ ἐτιμᾶτο
τότε τριακοσίων δηναρίων, ἦτοι 6 λιρῶν στερλινῶν, ἠδύνατο
δ' αἱ μυροφόροι νὰ δαπανήσωσι πρὸς ἀπόκτησιν αὐτοῦ, διότι
τινὲς ἐξ αὐτῶν ἦσαν πλούσιαι (πρβλ. Λουκ. κ', 3. Ἰω. ιβ', 7, κλ.)
καὶ ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν τεθνεῶτα Διδάσκαλον ἦσαν πρόθυμοι
νὰ ὑποστῶσι πᾶσαν θυσίαν. Πολλὰ εἶχε δαπανήσει καὶ ὁ Νι-
κόδημος ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ, διότι διὰ τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ
Ἰησοῦ προσεκόμισεν ἑκατὸν λίτρας ἀρωμάτων (Ἰω. ιδ' 40).
Τὸ γεγονὸς δὲ τῆς ἀγορᾶς τῶν ἀρωμάτων πρὸς ἐπάλειψιν τοῦ
σώματος τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρεῖ, ὅτι αἱ μυροφόροι δὲν ἐπίστευον
εἰς τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ καὶ δὲν ἀνέμενον, ἐπομένως, αὐτήν,
καίτοι ἤκουσαν τὴν περὶ αὐτῆς πρόρρησιν τοῦ Χριστοῦ ἔτι ἐν τῇ
Γαλιλαίᾳ (Λουκ. κδ', 6.7). Μία ἐπὶ πλέον ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας
τῆς ἀναστάσεως κατὰ τῶν ἰσχυρισθέντων ὅτι ἡ περὶ αὐτῆς ἰδέα
ἦτο ὄραμα ἢ παραίσθησις τῆς ἐξεστηκυίας φαντασίας τῶν γυ-
ναικῶν καὶ τῶν μαθητῶν.

Αἱ μυροφόροι ἦλθον ἐπὶ τὸ μνημεῖον *λίαν* *πρωτὴ* *τῆς* *μιᾶς*
σαββάτων, *ἀνατείλαντος* *τοῦ* *ἡλίου*. «Σάββατον» οἱ Ἑβραῖοι
ἀπεκάλουν καὶ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος καὶ ὅλην τὴν
ἐβδομάδα (πρβλ. «νηστεύω δις τοῦ σαββάτου» Λουκ. ιη', 12, ἦτοι
δις τῆς ἐβδομάδος), ὑπὸ τὴν τελευταίαν δ' ἐκδοχὴν ἡ *μία* *τῶν*
σαββάτων εἶναι ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, τοῦ «μία» ἀντι-
στοιχοῦντος πρὸς τὸ «πρώτη» (καὶ ἐφεξῆς: «δευτέρα σαββά-
των», «τρίτη σαββάτων» κλ. Πραξ. κ', 7. Α' Κορ. ις', 2 κλ.).

Ἄλλ' ἐνῷ ὁ Μάρκος λέγει ἐνταῦθα, ὅτι αἱ μυροφόροι ἦλθον
εἰς τὸ μνημεῖον *ἀνατείλαντος* *τοῦ* *ἡλίου*, ὁ μὲν Ματθαῖος λέγει
«ὄψε σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων» (κη', 1),
ὁ δ' Ἰωάννης, ὅτι ἦλθε μόνη ἡ Μαγδαληνή, καὶ δὴ «τῇ μῇ τῶν
σαββάτων πρωτὶ, σκοτίας ἔτι οὔσης» (κ', 1). Ὑπάρχει, ἄρα γε,
καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διαφωνία μεταξὺ τῶν Εὐαγγελιστῶν;
Ὁχι. Τὸ «ὄψε» τοῦ Ματθαίου κακῶς ὑπὸ τινων ἐρμηνεύεται
«τῇ ἐσπέρᾳ», διότι μόνον μὲν ἀπαντῶν σημαίνει ἀληθῶς «ἀργά»,
ἀλλὰ μετὰ γενικῆς, ὡς ἐνταῦθα, «ὄψε σαββάτων» δηλοῖ «μετὰ
τὸ σάββατον», ὅπερ τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς πρὸς τὸ παρὰ Μάρκω
«*διαγενομένου τοῦ Σαββάτου*», ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἄρμο-

«...Υπέστρεψαν (Βαρνάβας καὶ Παῦλος) εἰς τὴν Λύστραν καὶ Ἰκόνιον
καὶ Ἀντιόχειαν, ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν...»

(Πράξ. 14,21)

νίζεται πληρέστατα πρὸς τὸ «τῆ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων» καὶ τὸ τοῦ Μάρκου λίαν *πρωτῆ τῆς μιᾶς σαββάτων*. Διατί ὁμως ὁ Ἰωάννης λέγει «σκοτίας ἔτι οὔσης», ἐνῶ οἱ ἄλλοι Εὐαγγελισταὶ ἀναφέρουσι τὸν ἥλιον ἀνατείλαντα ἤδη;

Διότι ὁ Ἰωάννης περιγράφει ἄλλην πορείαν πρὸς τὸν τάφον μόνης τῆς Μαγδαληνῆς, ὡς ἐρμηνεύει Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, καθίσταται φανερὸν ἐξ αὐτῆς τῆς ἀφηγήσεως τοῦ τετάρτου Εὐαγγελιστοῦ: Ἡ Μαγδαληνή, ἔλθοῦσα εἰς τὸ μνημεῖον καὶ ἰδοῦσα τὸν λίθον ἠρμένον ἐξ αὐτοῦ, σπεύδει ν' ἀνακοινώσῃ πρὸς τοὺς ἀποστόλους τὴν ἀπορίαν της, ὅπερ δὲν θὰ ἐπρατεῖν ἐὰν ἦτο μετὰ καὶ τῶν λοιπῶν γυναικῶν, αἵτινες εἶχον ἴδει τοὺς ἀγγέλους καὶ ἀκούσει παρ' αὐτῶν τὴν ἀγγελίαν τῆς ἀναστάσεως. Ἡ Μαγδαληνή λοιπὸν ἔσπευσε πρὸς τὸ μνημεῖον μόνη «σκοτίας ἔτι οὔσης», ἦτοι ἐνωρίτερον τῶν λοιπῶν γυναικῶν.

Ἀναφέρει δ' αὐτὴν ὁ Μάρκος μετὰ καὶ τῶν ἄλλων μυροφόρων συμπορευομένην, διότι ὄντως μετ' αὐτῶν εὗρίσκετο πρὸ τῆς εἰς τὸ μνημεῖον πορείας, μετ' αὐτῶν δὲ καὶ ἐξῆλθεν, ἀλλὰ περισσότερον τῶν ἄλλων ἐκ πολλοῦ ζήλου σπεύσασα ἐφθασεν εἰς τὸ μνημεῖον μόνη, ἐνῶ ἔτι ἦτο σκότος, ἦτοι πρὶν ἢ ἀνατελεῖν ὁ ἥλιος, καθ' ὃν δὲ χρόνον ἠκολούθουν αἱ λοιπαί, ἢ μὲν Μαγδαληνὴ ἦτο ἤδη ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ὁ δ' ἥλιος ἐν τῷ μεταξύ ἀνέτειλεν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ πράγματα καὶ ἐνταῦθα εἶναι σφόδρα εὐεξήγητα, περὶ τὴν ἀκριβείαν δὲ τῶν δευτερευουσῶν λεπτομερειῶν δὲν ἐσκόπουν ν' ἀσχοληθῶσιν οἱ Εὐαγγελισταί.

Αἱ μυροφόροι, πρὸς τὸ μνημεῖον πορευόμεναι, ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς: τίς ἀποκλύσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημεῖου; Ἐκ τῶν λόγων τούτων καταφαίνεται, ὅτι ὁ τάφος δὲν ὁμοιάζε πρὸς τοὺς νῦν παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει, δὲν ἦτο δηλαδὴ λάκκος ἐν τῇ γῆ ἐσκαμμένος: ὅτι εἶχε θύραν, ἐπομένως εἴσοδον τοιαύτην ὥστε νὰ εἰσέρχηται τις εἰς αὐτόν, ἦτο δ' ἄρα εὐρύχωρος: ὅτι, τέλος, ἡ θύρα ἐκλείετο διὰ λίθου μεγάλου, ὅστις προσηρομόζετο ἀπλῶς εἰς αὐτήν, οὕτως, ὥστε νὰ δύναται ν' ἀποκλυθῆ. Τοιοῦτους ἀκριβῶς εἶχον τοὺς τάφους οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων. Συνήθως διὰ γλυφάνου ἦνοιγον κοιλώματα ὀριζόντια ἐν βράχῳ, οἱ δὲ πλούσιοι ἐν σπηλαίοις βράχων ἦνοιγον οἰκογενειακοὺς τάφους πολλῶν δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν κοιλωμάτων, ἦτοι σηκῶν (loculi), εἰς τοὺς ὁποίους ἦγε

«...Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ, εἰς ὃν πεπιστεύκασιν».

(Πράξ. 14,23)

κοινή εἴσοδος, μεθ' ἣν ἦτο προθαλαμίσκος, ἐν ᾧ ἀπετίθετο τὸ φορεῖον. Μετὰ τὴν ἐναπόθεσιν τοῦ νεκροῦ ἐν τῷ σπηῶ, τούτου μὲν ἡ ὀπὴ ἀπεφράττετο διὰ λίθου ἢ ἀσβέστου, ἡ δὲ κοινὴ ἐσωτερικὴ θύρα τοῦ σπηλαίου ἐκλείετο διὰ μεγάλου λίθου, ἀκριβῶς πρὸς αὐτὴν προσαρμοζομένου καὶ κινουμένου δι' ἰδίου μοχλοῦ, ἵνα οἱ ἐν αὐτῷ νεκροὶ προφυλάττωνται ἀπὸ τῶν θηρίων καὶ τῶν πτηνῶν. Ἐν τοιούτῳ μνημείῳ ἐτάφη ὁ Ἰησοῦς.

Τὸ μνημεῖον τοῦτο, λελατομημένον ἐν τῇ πέτρᾳ (Ματθ. κζ', 60) ἐν τῷ κήπῳ, ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Κύριος, καὶ «καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη» (Ἰω. ιθ', 41), ἀνῆκεν εἰς τὸν ἀπὸ Ἀριμαθαίας Ἰωσήφ, ὅστις ἦτο πλούσιος (57.59) εὐσχήμων βουλευτῆς, ἦτοι ἐπιφανὲς μέλος τοῦ μεγάλου ἰουδαϊκοῦ συνεδρίου (Μάρκ. ιε', 43), «ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος», προσδεχόμενος «καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ», ἀμέτοχος τῶν κατὰ τοῦ Ἰησοῦπραχθέντων ὑπὸ τοῦ ἰουδαϊκοῦ συνεδρίου (Λουκ. κγ', 50-51), μαθητῆς μὲν τοῦ Ἰησοῦ (Ματθ. κζ', 57), ἀλλὰ «κεκρυμμένος διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων» (Ἰω. ιθ', 38).

Ἐν ᾧ δὲ διαποροῦσαι ἐπλησίαζον εἰς τὸ μνημεῖον, ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀπεκεκύλισται ὁ λίθος. Τὸν λίθον βεβαίως ἀπεκύλισεν ὁ ἄγγελος, οὐχὶ ὅμως, ὡς ἰσχυρίσθησαν οἱ ἀσεβεῖς, ἵνα δυνηθῆ νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ μνημείου ὁ ἀναστὰς Κύριος, ὅστις μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοιοῦτον εἶχε σῶμα, ὥστε νὰ εἰσέρχηται καὶ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν (Ἰω. κ', 19), ἀλλ' ἵνα εὐκολυνθῆ ἡ εἰς τὸν τάφον εἴσοδος τῶν μελλόντων νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτὸν καὶ νὰ πιστοποιηθῶσι περὶ τῆς ἀληθείας τῆς ἀναστάσεως. Εὐροῦσαι οὕτως ἐλευθέραν τὴν εἰς τὸ μνημεῖον εἴσοδον, καὶ εἰσελθοῦσαι εἶδον νεανίσκον καθημένον ἐν τοῖς δεξιούτῃ, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν.

Ἰδοὺ πάλιν καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ σειρὰ «διαφωνιῶν» μεταξὺ τῶν Εὐαγγελιστῶν, διότι, ἐνῶ ὁ Μάρκος ἐνταῦθα ὁμιλεῖ περὶ ἑνὸς «νεανίσκου» περιβεβλημένου στολὴν λευκὴν καὶ καθημένου ἐντὸς τοῦ μνημείου ἐν τοῖς δεξιούτῃ, ὁ μὲν Ματθαῖος ὁμιλεῖ ἀπ' εὐθείας περὶ «ἀγγέλου», οὗ «ἡ ἰδέα ἦν ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα λευκὸν ὡσεὶ χιών», καθημένου δ' ἐπὶ τοῦ ἀποκυλισθέντος λίθου ἔξω τοῦ μνημείου (κη', 2-4), ὁ δὲ Λουκᾶς ἀναφέρει «δύο ἄνδρας ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις» ἐπιστάντας ἐντὸς τοῦ μνημείου (κδ', 4).

(Ἔπεται τὸ τέλος)

«Καὶ τινες καταθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας (εἰς Ἀντιόχειαν) ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι, ἐὰν μὴ περιτέμνησθε τῷ ἔθει Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι...»
(Πράξ. 15,1)

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΕΛΑΦΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΡΓΑΤΗΣ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΛΟΓΟΥ (*)

Τὸ πρόβλημα τοῦ Τύπου.

Τὸ πρόβλημα αὐτὸ ὑφίσταται πανταχοῦ. Παραλλήλως ὁμοῦ πρὸς τὸν ὑφιστάμενον κακὸν καὶ ἐπιβλαβῆ Τύπον ὑφίσταται, ὡς φυσικὸν καὶ ὁ καλός, ὁ σοβαρός, ὁ ἐγκυκλοπαιδικὸς καὶ ὁ θρησκευτικὸς τέλος Τύπος, ἀλλ' ὁ ἐλαφρὸς Τύπος ἔχει οὐχὶ εὐκαταφρόνητον κυκλοφορίαν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐπιβλαβὴς ἐπίδρασίς του, ἔκτεινομένη εἰς ἑκατομμύρια ψυχῶν, εἶναι μεγίστη.

Γνωστὸν τυγχάνει, ὅτι ὠρισμένα ἐλαφροῦ περιεχομένου περιοδικὰ στηρίζουν τὴν εὐρυτάτην κυκλοφορίαν των εἰς τὸ ἐρεθιστικὸν τῶν κατωτέρων ἀνθρωπίνων ἐνστίκτων περιεχομένων των, εἰς τὰς προκλητικὰς εἰκόνας γυναικῶν, εἰς πολὺ εὐθηνὰς καὶ χονδροειδεῖς γελοιογραφίας, εἰς περιπετειώδη διηγήματα καὶ ἄλλα μὴ ἠθικοῦ περιεχομένου τοιαῦτα, ἐξυμνοῦντα τύπους ἀνωμαλοῦς ἀνθρώπων καὶ διαφόρους ἀνηθικότητας, ἐγκλήματα, ὡς καὶ πᾶν κακόν.

Ὁ πλειστός καθημερινὸς Τύπος, ὡσαύτως, υἰοθετεῖ ἐν πολλοῖς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του εἰς τὴν κυκλοφορίαν, τὴν αὐτὴν γραμμὴν ὡς πρὸς τὰ διηγήματα καὶ τὰς γυμνάς εἰκόνας, ἐπὶ πλέον δέ, ἐκμεταλλεόμενος ὠρισμένα συμβαίνοντα ἔκτροπα, ἐγκλήματα, σκάνδαλα κλπ. ἐν τῇ κοινωνίᾳ, τὰ παρουσιάζει μὲ πληρεστάτας περιγραφάς, μὲ κτυπητοὺς τίτλους καὶ διαθέτει ὀλοκλήρους ἐνίοτε σελίδας καὶ τὰς καλυτέρας θέσεις διὰ τὴν ἐξιστόρησιν τῶν τοιούτων γεγονότων.

Ὡς πρὸς τὰ σχόλια ἐπὶ τῶν διαφόρων γεγονότων, ὁ Τύπος ὡς εἶναι κεχωρισμένος εἰς παρατάξεις, ἀγνοεῖ σχεδὸν ἕξ ὀλοκλήρου τὴν ὀρθὴν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον κρίσιν, οὕτω δὲ τὸ κοινὸν εὐρίσκεται πρὸ ἐνὸς καθημερινοῦ Τύπου, ἐκ τοῦ ὁποίου τὸ ἐν μέρος ἐκθειάζει εἰς τὸν ὑψιστον βαθμὸν αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν κατάστασιν καὶ τὸ γεγονός, ἐνῶ ἕξ ἄλλου τὸ ἄλλο μέρος προβαίνει εἰς παντελῆ κατάκρισιν τῶν αὐτῶν πραγμάτων καὶ γεγονότων.

Ταῦτα εἶναι λίαν ἐνδεικτικὰ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 384.

«... Γενομένης οὖν στάσεως καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτούς...»
(Πράξ. 15,2)

κρίσεως ὑπὸ τῆς ὁποίας μαστίζεται ἐν μέγιστον μέρος τῆς κοινωνίας ἡμῶν, ἀνεχομένης παθητικῶς καὶ ἀδιαμαρτυρητῶς τὴν οὕτω δημιουργηθεῖσαν ἐπιζήμιον καὶ ἀλλοποροσάλλον κατάστασιν τοῦ Τύπου, εἰς τὴν ὁποίαν, ἐὰν προστεθῇ καὶ ἡ κρίσις τοῦ βιβλίου, ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενόν του καὶ τὴν κατὰ μυριάδας κυκλοφορίαν εὐτελῶν καὶ καταστρεπτικῶν μυθιστορημάτων δι' ἐνήλικας καὶ ἀνηλικούς, παρέχεται ἡ σκιαγραφία τοῦ ὅλου προβλήματος τοῦ Τύπου.

Εὐτυχῶς, ὡς πρὸς τὸ πρόβλημα τοῦ κακοῦ ἐντύπου καὶ βιβλίου, ὑφίσταται ἐν Ἑλλάδι εἰσέτι ἰσχυρὰ ἀντίρροπος δύναμις, τὸ ὑγιῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀρχῶν βιβλίον καὶ ἔντυπον, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἱκανοποιητικὴν κυκλοφορίαν.

Τὸ αὐτὸ πρόβλημα τοῦ Τύπου ὑφίσταται ἐξ ἴσου ἢ καὶ περισσότερο δὲ καὶ ἀλλαγῶν, τῆς οὐκ ἐξυμνητικῆς καὶ τοῦ εἶδους αὐτῆς ποικιλλούσης εἰς τὰς διαφόρους χώρας.

Τὸ πρόβλημα τοῦ Τύπου εἶναι ἐν τῶν οὐσιωδεστέρων προβλημάτων, διότι ὁ καλὸς ἢ ὁ κακὸς Τύπος ἐπηρεάζει, ἀναλόγως τῆς ὑφῆς καὶ τῶν ἀρχῶν του, τοὺς πάντας, φθάνων καὶ μέχρι τῶν ἐσχατιῶν κάθε ἐπικρατείας.

Τὸ πρόβλημα τοῦ Θεάτρου.

Τὸ θέατρον πολλὰς φορὰς εἰς τὰς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων ὑπῆρξεν εὐεργετικὸν μέσον ψυχαγωγίας καὶ διδασκαλίας, ἐπιτέλεσαν δὲ καλῶς τὴν ἀποστολήν του, συνετέλεσεν οὐχὶ ὀλίγον εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῶν χαρακτήρων τῶν ἀτόμων ἢ εἰς τὴν περισσότεραν κατάρτισιν καὶ βελτίωσιν αὐτῶν· πλείστας ὁμως φορὰς, ἐξέπεσε τοῦ προορισμοῦ του καὶ ἀπέβη λίαν ἐπιβλαβὲς διὰ τοὺς ἀνθρώπους, διὰ τὰ ἥθη των, ἐξώθησε δὲ ἐνίοτε διὰ τῆς κακῆς ἐπιρροῆς μεγάλους, ἀλλὰ πρὸ παντὸς νέους, εἰς ἀτόπους πράξεις, οὐχὶ δὲ σπανίως καὶ εἰς διάφορα κακουργήματα. Πολλὰ ἐκ τῶν λεχθέντων διὰ τὸν κινηματογράφον, ἰσχύουν καὶ διὰ τὸ θέατρον, ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον ὁμως, ὑπάρχει διαφορὰ, ὅτι εἰς πλείστας περιπτώσεις παράγεται ἐνταῦθα, καὶ δὴ τὸ ἕλαφρόν λεγόμενον, ἐνῶ ὁ κινηματογράφος, καλῆς, ἢ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, κακῆς ποιότητος, εἶναι οὐχὶ ἐντοπίου, ἀλλὰ ξένης παραγωγῆς.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καταβιβάζει τὴν στάθμην τοῦ θεάτρου

«...ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καὶ τινὰς ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου».
(Πράξ. 15,2)

καὶ τὸ κάμνει ἐπιβλαβὲς ἢ τὸ ὀλιγώτερον, ἀνωφελές, ἀντὶ ἐπώφελοῦς, εἶναι κυρίως αἱ λεγόμεναι ἐπιθεωρήσεις καὶ αἱ διάφοροι κωμῳδίαί, πρὸ παντὸς δὲ αἱ ἐπιθεωρήσεις. Κατὰ τὰς ἐπιθεωρήσεις αὐτὰς σατυρίζονται βεβαίως καὶ ψέγονται ὠρισμένα ἄτοπα καὶ κακὰ τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ δυστυχῶς συνηθέστατα διεγείρονται πάθη, ἐξάπτονται τὰ κατώτερα ἔνστικτα τοῦ ἀνθρώπου, ἢ γλῶσσα κατ' αὐτὰς εἶναι εἰς πλεῖστα σημεῖα λίαν ἀπρόσεκτος, ὠρισμένοι δὲ περιπτώσεις ἀναγόμεναι εἰς τὰς σχέσεις τῶν φύλων παρουσιάζονται καὶ ἐξιστοροῦνται κατὰ τοιοῦτον ρεαλιστικὸν ἅμα καὶ χονδροειδῆ τρόπον, ὥστε ἀποβαίνουν οὐχὶ μόνον ἄκρως ἐρεθιστικά καὶ βασικῶς ἐπιβλαβῆ, ἀλλ' ἀπαμβλύνουν συγχρόνως καὶ τὴν ψυχικὴν λεπτότητα γενικῶς τοῦ ἀκροατοῦ, καταβιάζοντα οὕτω σηματικῶς τὸ πνευματικόν του ἐπίπεδον καὶ τὸ τοῦ πολιτισμοῦ του καὶ γινόμενα αἰτία ἐξωθήσεως εἰς μωρίας ὅσας παρεκτροπὰς.

Οὕτω καὶ τὸ θέατρον εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν χωλαίνει σηματικῶς, γενόμενον πρόξενος μεγίστου κακοῦ καὶ οὐχί, τοῦ ὧς ὀφείλεν, ἀγαθοῦ.

Τὸ πρόβλημα τοῦ Ραδιοφώνου.

Τὸ ραδιόφωνον σήμερον εἶναι μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας δυνάμεις πρὸς ἐξάσκησιν ἐπιρροῆς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, διότι ἑκατομμύρια ἀκροατῶν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, ἀναλόγως τῆς διαθέσεώς των, καταφεύγουν εἰς αὐτό, ἐκεῖνο δὲ φέρει συνεχῶς πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ ἀνθρώπους, διὰ τῆς μουσικῆς, τῶν ᾠμάτων, τῶν ὁμιλιῶν, τῶν διαλέξεων κλπ., τὴν καλὴν ἢ κακὴν καὶ ἐπιβλαβῆ ἐπιρροήν, ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου τῶν ἐκπομπῶν του.

Τὸ καλὸν ραδιόφωνον, μὲ τὰς καλὰς, τὰς ψυχολογημένας, τὰς πρὸς ὠρισμένον ἀνώτερον ἀγαθὸν καὶ ἠθικὸν σκοπὸν κατατείνουσας ἐκπομπὰς, δύναται νὰ ἀποβῇ τὸ ἰσχυρότερον ὄπλον τῆς ὑγαινουσύνης ἠθικῶς καὶ ἰδεολογικῶς κοινωνίας, ὧς καὶ τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Τοῦναντίον ὅμως ραδιόφωνον μὲ κακὰς καὶ δηλητηριασμένας ἐκπομπὰς, δύναται νὰ ἀποβῇ εὐχερέστατα πηγὴ καταπτώσεως, ὧς καὶ συντριβῆς ἠθῶν, ἐθίμων, ἠθικῶν πεποιθήσεων καὶ ἰδεωδῶν.

«...Παραγεγόμενοι δὲ (Παῦλος, Βαρνάβας καὶ οἱ λοιποὶ) εἰς Ἱερουσαλήμ ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρ ε σ β υ τ έ ρ ω ν ».
(Πράξ. 15,4)

Διὰ τὸ σημερινόν, ὡς ἐμφανίζεται, ραδιόφωνον, δύναται τις γενικῶς νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν εὐρίσκεται εἰς τὸ ὕψος, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ τὸ ἤθελεν ἡ μερὶς ἐκείνη τῆς κοινωνίας ἡ ἐμπεποτισμένη μὲ ἀυστηρὰς ἀρχὰς καὶ ἐπιθυμοῦσα τὴν ἄνοδον τοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ ἐπὶ τὸ ἠθικώτερον, τὸ ὑψηλότερον καὶ τὸ πνευματικώτερον.

Διὰ νὰ καταστῇ τις πολὺ ἀυστηρὸς καὶ νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ ραδιόφωνον εὐρίσκεται εἰς λίαν χαμηλὸν ἐπίπεδον, θὰ ἦτο ὑπερβολικός.

Εἶναι ὅμως ἀληθές, ὅτι ὑπῆρξαν διευθύνσεις εἰς τὸν Ραδιοφωνικὸν Σταθμὸν, αἵτινες ἐνίοτε ἐνεπνέοντο ὑπὸ ἀντιχριστιανικῶν, ἀντεκκλησιαστικῶν καὶ ὑλιστικῶν ἰδεωδῶν, ἀκόμη δὲ καὶ σήμερον τὸ ραδιόφωνον, δυστυχῶς, εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις καὶ δὴ κατὰ τὰς ἐκπομπὰς τῶν «ἐλαφρῶν» λεγομένων ἡσμάτων, παρουσιάζεται νὰ συμμορφοῦται ἀπολύτως μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς μᾶλλον χαμηλῆς μερίδος τοῦ κοινοῦ, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε αὐτὸ νὰ ἐπηρεάζῃ τὸ κοινὸν ἀντὶ νὰ ἐπηρεάζεται ὑπ' αὐτοῦ.

Διὰ τὴν σύνθεσιν, φυσικά, τῶν «ἐλαφρῶν ἡσμάτων» δὲν εὐθύνεται ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς, ἀλλ' εἶναι πάντως θλιβερὸν διὰ πάντας τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς καὶ διὰ κάθε ὑγιᾶς σκεπτόμενον ἄνθρωπον καὶ διὰ κάθε Ἕλληνα, ἐνδιαφερόμενον διὰ τὰ πάτρια, τὴν ὑπόστασιν τοῦ Ἔθνους ἡμῶν καὶ τὴν ἠθικὴν συγκρότησιν τῆς κοινωνίας, νὰ ἀκούωνται ἐκ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς πατρίδος του ἡσματα, τὰ ποῖα τρέφουν ἐπιτηδεῖως τὰ κατώτερα πάθη τοῦ ἀνθρώπου, διεγείρουν τὰς ταπεινὰς ὁρμάς του, παροτρύνουν εἰς ἀνηθικούς παρεκτροπὰς, καθὼς καὶ εἰς τὸν φθόνον, εἰς τὸ μῖσος, εἰς τὴν ἐκδίκησιν, τέλος δὲ προσπαθοῦν νὰ ὠθήσουν καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν μοιχείαν, τὴν ὁποῖαν καὶ ἐξυμνοῦν.

Γεγονὸς ὡσαύτως τυγχάνει καὶ τὸ ὅτι τὸ ραδιόφωνον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ, ἐν συγκρίσει μὲ ἄλλας χώρας, εἶναι πολὺ πτωχὸν εἰς θρησκευτικὴν μουσικὴν, εἰς θρησκευτικὰς ἐκπομπὰς, εἰς θρησκευτικὰς καὶ ἐποικοδομητικὰς ὁμιλίας καὶ εἰς ἐκκλησιαστικὰς ἐν γένει ἐκπομπὰς.

(Συνεχίζεται)

Ἄρχιμ. ΠΑΝΤΕΛ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΣ
Διευθυντὴς παρὰ τῆ Ἀποστολικῆ Διακονίᾳ

«Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου...»
(Πράξ. 15,6)

ΟΜΙΛΗΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΑΤΑ

1ον

Εἰς τὴν Β' Κυριακὴν τοῦ Λουκᾶ

(3 Ὀκτωβρίου 1954)

«Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως». (Λουκ. 6, 31).

Ἐὰν ἡ χριστιανικὴ ἀνθρωπότης ἐνεκολοῦτο πράγματι καὶ ἐφήρμοζε τοὺς λόγους τούτους τοῦ Κυρίου, θὰ ἐφήρμοζε τὸ Εὐαγγέλιον ὁλόκληρον τοῦ Χριστοῦ. Πῶς θέλετε νὰ μὴ ὑπάρχη ἀκαταστασία εἰς τὸν κόσμον, ὅταν ἐκεῖνοι, οἵτινες θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωσιν ὡς γνώμονα τῆς ζωῆς των τὸν ἀπλούστατον τοῦτον νόμον τῆς ἀγάπης, πᾶν ἄλλο ἢ φαίνονται συνεπεῖς πρὸς τὰς θεωρητικὰς των πεποιθήσεις; Ἄλλ' ἄς ἐγκύψωμεν εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ τούτου κηρύγματος τοῦ Θεοανθρώπου, ἵνα ἴδωμεν, ὅτι οὔτε ὑπερβολικὰ οὔτε παράλογα πράγματα ζητεῖ ἀπὸ τοὺς φίλους Του.

α'.

Τὸ διακριτικὸν τῆς εὐαγγελικῆς ἠθικῆς εἶναι ἡ θετικότης τῶν ἀπαιτήσεών της. Εἰς τοῦτο πράγματι συμπληροῖ τὴν μωσαϊκὴν ἠθικὴν, ἥτις ἀπετέλει ἀπλὴν ἄρνησιν τοῦ κακοῦ. «Ἐκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιήσον ἀγαθόν» εἶναι ἡ πλήρης συμβουλή τὸν Ἄγ. Πνεύματος πρὸς τὸν ἐπιθυμοῦντα νὰ πλησιάσῃ τὸν Θεόν.

«Ὁ σὺ μισεῖς ἐτέρῳ μὴ ποιήσης», ἔλεγεν ὁ σοφὸς διδάσκαλος τῆς Ἰσραηλιτικῆς καθηκοντολογίας, διότι τοῦτο μόνον ἠδύνατο ἡ ἀνθρωπότης τότε ν' ἀντιληφθῇ καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ. Εἶναι εὐκολώτερον ν' ἀποφύγῃ τις νὰ προξενήσῃ εἰς τὸν ἄλλον τὸ κακόν, ὅπερ θ' ἀπηύχεται διὰ τὸν ἑαυτὸν του...

Πολλοὶ χριστιανοὶ νομίζουν, ὅτι ἀρκεῖ τῷ ὄντι καὶ διὰ τὴν ἰδικὴν μας ἐποχὴν μόνη ἡ ἀποφυγὴ τῆς ἀμαρτίας. Λησμονοῦν ὅτι ἀμαρτίαν ἀποτελεῖ καὶ ἡ παραμέλησις τῆς ἀρετῆς. Ἄλλ' ὁμως εἶναι σαφὴς τοῦ Κυρίου ἡ ἀπαίτησις: «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως». Ποῖος δὲ δὲν θὰ ἤθελε θετικὴν τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον καὶ δὲν θὰ ἐπεζήτη τὴν πραγματικὴν παρ' αὐτοῦ ἐνίσχυσιν εἰς τὰς δυσκόλους περιστάσεις τῆς ζωῆς του; Αὐτὴ ἡ ὑποκειμενικὴ διάθεσις πρέπει νὰ ρυθμίξῃ καὶ τὴν ἀντικειμενικὴν μας συμπεριφορὰν.

Θὰ ἦτο ἀδίκος ὁ παραλείπων νὰ πράξῃ εἰς τὸν ἄλλον τὸ ἀγαθόν, ὅπερ θὰ ἐζήτηί δι' ἑαυτὸν.

β'.

Δὲν εἶναι λοιπὸν διόλου δύσκολος ἡ εὕρεσις τοῦ καθήκοντος εἰς πᾶσαν στιγμὴν, ἀφ' οἷ δὲν εἶναι δύσκολον τὸ νὰ ἀξιοῖ τις παρὰ τῶν ἄλλων ἔμπρακτον ἐκδήλωσιν τῆς ἀγάπης.

«... Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν...»
(Πράξ. 15, 22)

Τὸ μείζον περιλαμβάνει καὶ τὸ ἕλαττον. Καὶ θὰ ἦτο πολὺ δύσκολον—ἀδύνατον—νὰ πράξῃ τις κατὰ τοῦ ἄλλου κακόν, ἀφ' οὗ ὁ ἴδιος μόνον ἀγαθὰ ἐπιθυμῇ δι' ἑαυτὸν καὶ μόνον ἀγαθὰ ὀφείλει, ἄρα, νὰ ἐπιθυμῇ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους.

Δὲν νομίζετε, ὅτι εἰς τὴν διατύπωσιν αὐτὴν τῆς εὐαγγελικῆς ἠθικῆς εὐρίσκειται καὶ ἡ κλεις τοῦ «ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν», τὸ ὁποῖον ἠκούσαμεν εἰς παρελθούσαν Κυριακὴν καὶ ἡ ψυχολογικὴ ἐξήγησις τοῦ «ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν»;

Πράγματι· ποῖαν θέσιν δύναται νὰ κατέχη τὸ «ἐγὼ» εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἀπὸ τὸ «ἐγὼ» του κατορθώνει νὰ πληροφορηθῆται περὶ τῶν ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας ἔχει πρὸς τοὺς ὁμοίους του; Νὰ μεταφράζῃ δηλαδὴ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἰδικοῦ του «ἐγὼ» εἰς δικαιώματα τοῦ «ἐγὼ» τοῦ ἀδελφοῦ του;...

Ποῖος ἄλλος, Κύριε, ἐκτὸς ἀπὸ Σέ, θὰ ἠδύνατο νὰ ἱραγματοποιήσῃ τὸ θαῦμα τοῦτο, ὅπως ἔχομεν καταντήσῃ σήμερον μὲ τὴν λατρείαν τοῦ «ἐγὼ» μας; Καὶ ὅμως εἶσαι πρόθυμος νὰ ἔλθῃς ἐπίκουρος, ἐάν θὰ δεῖξωμεν τὰς πρώτας καλὰς διαθέσεις...

† EMM.

2ον

Εἰς τὴν Κυριακὴν τῶν Πατέρων

(17 Ὀκτωβρίου 1954)

«Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προῖστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι».

(Τίτ. 3.14)

Αὐτὰ γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τὸν ἡγαπημένον μαθητὴν του Τίτον, τὸν ὁποῖον ἔταξεν Ἐπίσκοπον Κρήτης. Καὶ εὐρίσκει τὴν εὐκαιρίαν μὲ τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν νὰ τοῦ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν εἰς τὰ ἐπισκοπικὰ του καθήκοντα, ἡ καλὴ ἐκτέλεσις τῶν ὁπύων θὰ ἐξησφάλιζε τὴν πρόοδον ὀλοκλήρου τοῦ χριστιανικοῦ του ποιμνίου.

α'.

Ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιμένει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν περικοπήν, τὴν ὁποίαν ἠκούσαμεν, εἶναι νὰ συνηθίσουν οἱ χριστιανοὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν καλῶν καὶ θεαρέστων ἔργων, καὶ νὰ μὴ ἀσχολοῦνται μόνον εἰς ἀκάρπους συζητήσεις, ν' ἀποφεύγουν δὲ τὰς φλυαρίας, αἱ ὁποῖαι καὶ ζημιώνουν. «Μανθανέτωσαν, λέγει, καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προῖστασθαι..., ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι».

Δὲν λέγει μόνον νὰ ἐκτελοῦν καλὰ ἔργα, ἀλλὰ καὶ νὰ προῖστανται εἰς αὐτά, νὰ πρωτοστατοῦν.

Πρακτικὴ συμβουλή, τὴν ὁποίαν εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ προσέξωμεν καὶ ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι πολὺ συχνὰ παραμελοῦμεν τὰ πραγματικά μας χριστιανικὰ καθήκοντα καὶ ἀσχολούμεθα μὲ ὅ,τι δήποτε ἄλλο. Ἡ, ἀκόμη, ἀσχολούμεθα καὶ μὲ θρησκευτικὰ ζητήματα καὶ μὲ θρησκευτικὰς συζητήσεις ἢ καὶ μὲ θρησκευτικὰ ἀναγνώσματα καὶ εὐχαρίστως παρακολουθοῦμεν θρησκευτικὰ κη-

«... σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβῃ, Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαββᾶν καὶ Σίλαν ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς...» (Πράξ. 15,29)

ρύγματα, υστεροῦμεν ὁμως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν, ὥστε δὲν παρουσιάζομεν κανένα ἢ πολὺ ὀλίγους καρπούς, πολὺ ὀλίγα ἔργα ἀγάπης, τὰ ὁποῖα ὁμως εἶναι τὰ μόνα «καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις», ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος.

β'.

Εἶναι «καλὰ καὶ ὠφέλιμα» πράγματι, τὰ ἔργα τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, διότι ἐξευγενίζουσι τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος τὰ ἐκτελεῖ. Ὅπου ὑπάρχουν ἔργα— καρποὶ—δικαιοσύνης, ἠθικῆς καὶ κυρίως ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας, εἶναι φανερόν, ὅτι ὑπάρχει καλλιεργημένη ψυχὴ. Διότι ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καὶ ἡ συμπάθεια πρὸς τοὺς πάσχοντας, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προέρχωνται ἀπὸ κακὴν καὶ ἀκαλλιέργητον ψυχὴν. Χωρὶς τὰ καλὰ αὐτὰ ἔργα τῆς ἀγάπης, ὁ ἀνθρώπος λέγεται καὶ εἶναι ἄκαρπος καὶ κατάλληλος μόνον διὰ τὴν φωτιάν τῆς θείας τιμωρίας.

Ἀφ' ἐτέρου τὰ καλὰ ἔργα εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ρυθμίζουσι τὴν κανονικὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ παρουσιάζουσι πραγματικὸν πολιτισμὸν καὶ προλαμβάνουσι κοινωνικὰς ἀνωμαλίας καὶ ἀναστατώσεις. Κοινωνία ἀνθρώπων χωρὶς ἀγάπην, εἶναι ζούγκλα θηρίων. Καὶ ἐὰν ἡ σημερινὴ κοινωνία μὲ τὰς ἄλλεπαλλήλους ἀγριότητας τῶν πολέμων παρουσιάζει πολὺ συχνὰ τὴν εἰκόνα τῆς ζούγκλας, αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι «ἐψύχη ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν» καὶ μοναδικὸν ἐλατήριον τῆς συμπεριφορᾶς εἶναι τὸ ἀτομικὸν ὕλικόν συμφέρον.

Ἄλλὰ, ἀγαπητοί, εἴμεθα ἄνθρωποι καὶ μάλιστα χριστιανοί, καὶ οἱ χριστιανοὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ζήσουσι χωρὶς τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης. Περὶ τῶν καρπῶν αὐτῶν, τῶν καλῶν ἔργων, μᾶς ὠμίλησε καὶ ὁ Κύριος μὲ τὴν ὠραίαν παραβολὴν τοῦ Σπορέως, τὴν ὁποῖαν σήμερον ἠκούσαμεν. Μᾶς ὑπενθύμισεν, ὅτι ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ καλλιεργήσωμεν τὸ ἔδαφος τῆς ψυχῆς μας, ὥστε ὁ λόγος τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ ὁποῖος σπείρεται ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τῆς Ἐκκλησίας Του, νὰ καρποφορήσῃ εἰς τὰς ψυχὰς μας καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν.

Ἄς φροντίσωμεν νὰ παρουσιάσωμεν καρπούς. Αὐτὰ συμβουλεύει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ τονίζει, ὅτι εἶναι ἀνάγκη, «ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προϊστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ, ἵνα μὴ ᾧσιν ἄκαρποι».

ΓΕΩΡΓ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ

Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἀπ. Διακονίας
παρὰ τῆ Ἱ. Μητροπόλει Μυτιλήνης

3ον

Εἰς τὴν Γ' Κυριακὴν τοῦ Λουκᾶ

(10 Ὀκτωβρίου 1954)

«Νεανίσκος, σοὶ λέγω, ἐγένεθητι». (Λουκ. 7,14)

Τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς ἀνθοστολισμένης Νατῆν σκεπάζει σήμερον ὁ πένθιμος πέπλος. Ἀπαρηγόρητη ἡ χίρα μητέρα θρηνεῖ τὸν

«...γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε: Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρῶ-
σβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοί...»

(Πράξ. 15,23)

θάνατον τοῦ μονάκριβου παιδιοῦ της. Ἡ εὐσπλαγγία τοῦ Κυρίου ἐπεμβαίνει «Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι»: Ὁ Χριστὸς δίδει τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν πνευματικὴν ζωὴν.

α'.

Ἡ νεότης, μακρὰ ἀπὸ τὸν Χριστόν, εἶναι πνευματικῶς νεκρά. Νέοι σφριγηλοὶ καὶ ρωμαλέοι, οἱ ὅποιοι θὰ ἔπρεπε νὰ διαποτιζῶνται ἀπὸ ὑψηλὰ ἰδανικά, νὰ διαπνέωνται ἀπὸ ἱεροὺς πόθους, φυτοζωοῦν πνευματικῶς. Ἐστηρίζαμε τὴν πνευματικὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἀπεδείχθησαν πολλοὶ νέοι - γέροντες, ἀνίκανοι καὶ νεκροί.

1. — Γιατί; Ἐνικήθησαν ἀπὸ τὰς ταπεινὰς ὁρμάς των καὶ ἔγιναν «Προμηθεὶς δεσμῶται» αὐτῶν. Ὑπεδουλώθησαν εἰς τὰς φιληθρονικάς των ὀρέξεις «ᾧ γὰρ τις ἤτιηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται». Ἐβάδισαν εἰς τὴν ζωὴν των χωρὶς πολικὸν ἀστέρα. Ἐδημιούργησαν τὴν ζωὴν των δραματικὴν. Ἐπεζήτησαν λυτρωμόν, καὶ ἀντὶ τούτου κατέφυγον εἰς τὴν αὐτοκτονίαν πολλάκις (βλ. ποιητὴν Λαπαθιώτην καὶ ἄλλους νέους).

2. — Σὰν ἀνταπόκρισις τῶν ἀχαλινῶτων ἀσέμνων ροπῶν των, προσεφέρθη τὸ παραστρατημένον περιβάλλον. Προσέφερεν ὅλα τὰ μέσα διὰ τὴν ἀπόλαυσιν μιᾶς ζωῆς χαρούμενης. Γλέντια ἀτελείωτα, διασκεδάσεις παντοειδεῖς, ξενύχτια συνεχῆ καὶ γενικά μὲ μίαν ζωὴν ἀσύδοτη καὶ ἀνεύθυνη τοὺς ὑποσχέθη ἕνα παράδεισον. Αἱ ἀπατηλαὶ ὁμοῦς ὑποσχέσεις τοὺς παρέσυραν εἰς ἀτραποὺς σκοτεινὰς καὶ ἀκανθώδεις. Καὶ ὁ ὑποσχημένος παράδεισος; Τὸν εὗρηκαν, ἀλλ' ἦτο ὑπόγειος! Καὶ ὁμοῦς τὸν ἐξηγόρασαν μὲ τὴν ἀπώλειαν τῆς προσωπικῆς των ἀξιοπρεπείας καὶ πνευματικῆς ζωῆς. Ἐνθυμηθῆτε τὸν μεγάλον ἐπιστήμονα Πασκάλ. Ἐζήσῃ μακρὰ ἀπὸ τὸν Χριστόν καὶ περιέπεσεν εἰς παντοειδῆ νέκραν. Ἐπέστρεψεν ἀργότερα καὶ ἐπανεῦρε τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν παραγωγικότητά του.

β'.

Ἡ νεότης, κοντὰ εἰς τὸν Χριστόν, ζῆ χαρούμενη καὶ ἐπιτυχημένη.

1. — Παραπλεύρως τῶν νεκρῶν καὶ ἀποτυχημένων νέων βαδίζει θαρρετὰ ἡ δημιουργικὴ καὶ χαρούμενη χριστιανικὴ νεολαία. Εἶναι οἱ νέοι, ποὺ βαδίζουν μὲ καταστατικὸν χάρτην τὸ Εὐαγγέλιον. Ἐργάζονται κάτω ἀπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ των Ἰησοῦ φιλόπονα καὶ τίμια. Ἐμπνέονται ἀπ' Αὐτὸν εἰς τὰς ἀποφάσεις των. Κατευθύνονται ἀπὸ τὴν φωτεινὴν των συνειδήσιν. Τὴν ζωὴν τὴν ἐκτιμοῦν ὄχι ὡς δικαίωμα καὶ ἀπόλαυσιν, ἀλλ' ὡς καθῆκον, ἀποστολὴν καὶ θυσίαν. Κινοῦνται περὶ δύο πόλους τὴν δημιουργίαν τῆς προσωπικότητός των καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς κοινωνίας, μὲ σκοπὸν τὴν σωτηρίαν.

2. — Χαρούμενοι καὶ ἐνεργητικοί, ἔχουν τὴν κοινωνίαν ὡς πεδὸν δράσεως. Μὲ σύνθημα των τὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ των «ἦλθον διακονῆσαι» γίνονται κοινωνικοὶ ἐργάται. Ἀποβαίνουν καλοὶ ἀγωνισταὶ τῶν δικαίων τοῦ Ἔθνους καὶ ἱεραπόστολοι τοῦ Χρι-

«...τοὺς κατὰ Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἑθνῶν χαίρειν...»
(Πράξ. 15,23)

στοῦ. Ἀμφιβάλλετε, ὅτι οἱ νικηταὶ τοῦ ἑαυτοῦ των καὶ τοῦ κόσμου αὐτοὶ νέοι εἶναι οἱ ἐπιτυχημένοι, οἱ χαρούμενοι καὶ χαροποὶοὶ νέοι;

Ἡ κοινωνία μας θὰ ἐβλεπεν ἡμέρας καλυτέρας, ἂν οἱ γοεὶς ἀνέτρεφαν τὰ παιδιά των μὲ τὴν χριστιανικὴν ἀγωγήν. Ἡ νεότης θὰ ἐγίνετο δημιουργὸς τῆς καινούργιας Ἑλλάδος καὶ σωσίβιον ἀνθρώπινον, ἂν ἐζούσε κοντὰ εἰς τὸν Χριστόν.

Ἄρχιμ. ΙΑΚΩΒΟΣ ΔΙΑΡΟΜΜΑΤΗΣ
Ἱεροζήρῳ

4ον

Εἰς τὴν ΣΤ' Κυριακὴν τοῦ Λουκᾶ

(24 Ὀκτωβρίου 1954)

«Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκον σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός». (Λουκ. 8,39)

Εἶναι οἰκτρὰ καὶ ἀξιοθρήνητος ἡ κατάστασις τοῦ δαιμονιζομένου. Δὲν μένει εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀλλὰ εἰς τὰς ἐρήμους καὶ τὰ νεκροταφεῖα. Εἶναι γυμνός, θραυεὶ τὰς ἀλύσσεις, εἶναι τὸ φόβητρον τῆς περιοχῆς.

Ἄλλ' ὅταν ὁ Παντοδύναμος Κύριος τὸν ἀπήλλαξε τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, ἐμφανίζεται ἐντελῶς διάφορος. Εἶναι πλέον «ἱματισμένος καὶ σωφρονῶν» καὶ κάθηται πλησίον τοῦ Ἰησοῦ καὶ δὲν θέλει νὰ ἀπομακρυνθῇ τοῦ θεραπευτοῦ του. Καὶ ὁ Κύριος τότε, διὰ νὰ τὸν χρησιμοποίησῃ καὶ ὡς συνεργόν Του, δίδει ἕνα βαρυσήμαντον παράγγελμα εἰς αὐτόν: «Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκον σου καὶ διηγοῦ πάντα ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός». Ἄλλὰ, μήπως ὄλοι μας δὲν εἴμεθα ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εὐεργετηθέντων; Μήπως δὲν ἔχομεν ὄλοι μας θαυμάσια γεγονότα ἀπὸ τὴν ζωὴν μας, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν;

Ἀσφαλῶς ναί. Ἰσχύει λοιπὸν καὶ δι' ἡμᾶς τὸ παράγγελμα τοῦ Κυρίου, ὅπως ἐκδιηγούμεθα τὰς δωρεὰς τοῦ Θεοῦ. Ἄλλὰ πῶς πρέπει νὰ τὰς ἐκδιηγούμεθα καὶ τί θὰ προσφέρωμεν ἐκδιηγούμενοι αὐτάς;

α'.

1. Μετὰ προθυμίας. Τὸ αἶσθημα τῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Δωρεοδότην πρέπει νὰ εἶναι τόσον ζωηρόν, ὥστε «εὐκαίρως καὶ ἀκαίρως» νὰ ἐκδηλοῦται τοῦτο μὲ τὴν ἐκδιήγησιν τοιοῦτων θαυμαστῶν γεγονότων.

Ἄν ἐκάστη σπιθαμὴ γῆς μολύνεται μὲ βλασφημίας, αἰσχρολογίας, τόσας ἄλλας παρανομίας, δὲν ἀξίζει νὰ ἀρωματίζη ὁ χριστιανὸς τὴν ἀτμόσφαιραν μὲ τοιαύτας διηγήσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπάρχει ἡ σφραγὶς τῆς ἀγάπης, τῆς σοφίας καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ; «Ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά... ταῦτα λογιζέσθε» (Φιλ. 4.8).

«...Ἐδοξε γὰρ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν τῶν ἐπάναγκας τούτων...» (Πράξ. 15,28)

2. Μετά παρησίας. Διατί να διαστάζωμεν; *Άλλοι, έσκοτισμένοι τόν νοϋν, έκδιηγούνται άσυστόλως έργα φαυλότητος, και ήμείς θα δειλιάσωμεν να κάμωμεν όμολογίαν πίστεως; *Ο Κύριος έδήλωσεν «*Όστις δ' άν άρνήσηται με έμπροσθεν τών ανθρώπων, άρνήσομαι αυτόν κάγω έμπροσθεν του Πατρός μου του έν ουρανού» (Ματθ. 10,33).

*Εφ' όσον έχομεν χειροπιαστήν τήν απόδειξιν τής δυνάμεως του Θεού, είναι δειλία άχαρακτήριστος και άνειλικρίνεια και αντίφασις ή σιωπή, εκεί όπου έπρεπε να όμιλήσωμεν ή μάλλον εκεί όπου έπρεπε τα θαυμάσια του Θεού να όμιλήσουν. Και ή έπιτέλεισις του καθήκοντος τούτου προσφέρει αξιολόγους ύπηρεσίας.

β'.

1. Θέτομεν φραγμόν εις άλλας συζητήσεις, άνωφελείς και έπιβλαβείς.

Είναι γνωστόν τί θέματα συνήθως συζητούνται εις τās συγκεντρώσεις, τα ταξείδια κ.λ.π.

Φεύγουν έξ αυτών οι συζητούντες σχεδόν πάντοτε ένοχοι. Πόσον θα έξυπηρετήσωμεν τους συζητητάς, άν έκδιγηθώμεν γεγονότα, τα όποια «έποίησεν ήμίν ο Θεός»! Θα δώσωμεν άφορμήν να διηγηθούν και άλλοι παρόμοια γεγονότα και ούτω θα προλάβωμεν τόσας και τόσας παρεκτροπάς τής γλώσσης και θα αναρριπίσωμεν τήν πίστιν εις τόν Θεόν, ή όποια είναι ίσχυρόν κίνητρον διά τήν αναγέννησίν μας.

2. Γινόμεθα έξαγγελείς τής δυνάμεως του Θεού.

Κατηγοροϋν μερικοί τόν χριστιανισμόν ότι είναι θρησκεία με έξωτερικούς τύπους, χωρίς καμμίαν επίδρασιν εις τήν ζώην του ανθρώπου. Πρέπει εις αυτήν τήν συκοφαντίαν να αντιδράσωμεν. Θα χρησιμοποιήσωμεν και έπιχειρήματα άπολογητικά, αλλά θα όμιλήσωμεν και από τήν πείραν μας. Θα έπιστρατεύσωμεν όλα τα γεγονότα εκείνα, τα όποια μαρτυροϋν τήν δύναμιν τής προσευχής, τήν θαυματουργικήν επέμβασιν του Θεού εις κινδύνους, τήν άνεκδιήγητον δύναμιν τής αγάπης τών χριστιανών, τήν άπερίγραπτον επίδρασιν του χριστιανισμού επί τών χαρακτήρων κλπ.

Και με όλα αυτά θα βροντοφωνήται ό,τι ειπεν ο ψαλμωδός «Μέγας Κύριος και αινετός σφόδρα» (144,3), ό,τι διεκήρυξεν ο Παϋλος «Δυνατός ο Θεός πάσαν χάριν περισσεύσαι εις ύμάς» (Β' Κορ. 9,8).

Ούτω θα δίδεται έξήγησις διά πειστικωτάτων γεγονότων διατί βασιλικοί θρόνοι περίλαμπροι έξδυσαν και πανίσχυρα καθεστώτα έχρεωκόπησαν, ένφ ή θρησκεία του Χριστού διατηρεί άσάλευτον τό βασίλειόν της.

*Αγαπητοί! *Αν οι άνευ Χριστού ζώντες χρησιμοποιούν τήν γλώσσαν διά να βάλλουν κατά του έργου του Σωτήρος, ώστε ο ίερός συγγραφέυς τής 'Αποκαλύψεως να λέγη δι' αυτούς «έμασ-

«Ός δε διεπορεύοντο (Παϋλος και Σίλας) τās πόλεις, παραδίδουν αυτοίς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκρυμένα υπό τών άποστόλων και τών πρεσβυτέρων τών έν 'Ιερουσαλήμ». (Πράξ. 15,4)

σῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου» (16,10), ἡμεῖς ἄς χρησιμοποιήσωμεν τὸ ὄργανον τοῦτο ὡς «συνεργοὶ Θεοῦ».

Ἔλικόν ἔχομεν ἄφθονον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ἄσχι μόνον αἱ γενικαὶ μεγάλαι δωρεαὶ (ὀρθόδοξος πίστις, χαριτόβρυτα μυστήρια, κηρύγματα, πνευματικὸι ποιμένες κ.λ.π.), ἀλλὰ καὶ εἰδικαί, γενόμεναι εἰς κρίσιμους περιστάσεις, ἀποτελοῦν ἰσχυρότατον καὶ ἰσόβιον εὐγενές κίνητρον τῆς γλώσσης ἡμῶν.

Ἄς γίνωμεν λοιπὸν σάλπιγγες ἠχηραὶ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ μεγαλείου τοῦ Θεοῦ καὶ ἄς μὴ λησμονῶμεν ποτέ, ὅτι εἰς πᾶσαν περιπτῶσιν καὶ εἰς πᾶσαν ἰδιότητα ἡμῶν, εἴτε ὡς χριστιανῶν σεσωσμένων, εἴτε ὡς μελῶν οἰκογενείας πολλαχῶς εὐεργετηθέντων, εἴτε ὡς Ἑλλήνων διασωθέντων καὶ ἀπελευθερωθέντων κ.λ.π., ἐπαναλαμβάνεται εἰς ἕνα ἕκαστον ἡμῶν ἐπίμονος ἡ δικαιοσύνη παραγγελία τοῦ Κυρίου:

«Ἔπαγε... καὶ διηγοῦ πάντα ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός».

Ἄρχμ. ΧΡΙΣΤΟΔ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ

Ἰεροκῆρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πατρῶν

5ον

Εἰς τὴν Ε' Κυριακὴν τοῦ Λουκά

(31 Ὀκτωβρίου)

«Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη». (Λουκ. 16,22)

Ἰσως δὲν αἰσθάνεται τις δυσάρεστον ἔκπληξιν ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ πρώτου στίχου τῆς παραβολῆς. Βαθυτέρα ὅμως ἐξέτασις τῆς ὑλιστικῆς ζωῆς τοῦ πλουσίου πείθει, ὅτι ἡ ὑλιστικὴ του ζωὴ ἢ περιγραφομένη εἰς ὀλίγας λέξεις ἦτο, χωρὶς ὑπερβολῆν, μία μεγάλη συμφορὰ διὰ τοὺς συνανθρώπους του καὶ τὸν ἑαυτὸν του.

Ἄς μελετήσωμεν, λοιπὸν, τὸ ζήτημα τοῦτο, διὰ νὰ ἴδωμεν ποῦ ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ παρουσίᾳ καὶ τῇ μελλούσῃ ζωῇ ὁ ὑλισμὸς, ἢ ἄνευ Θεοῦ ζωῆ.

α'.

Ὁ ὑλισμὸς, συμπνίγων κάθε ἀνώτερον αἴσθημα, κάμνει τὸν ἄνθρωπον:

α) *Ματαιόδοξον*. Τί φορεῖ; «πορφύραν καὶ βύσσον», δηλ. ἐνδύματα πολυτελέστατα ποῦ ἐφόρουσαν οἱ βασιλεῖς. Θὰ ἠδύνατο νὰ εἶνε ἀπλούστερος; ἀλλὰ ἡ ματαιοδοξία του δὲν γνωρίζει τὰς λέξεις «συνετὴ οἰκονομία», οὔτε ὑπολογίζει τὰ ἡμίγυμνα σώματα τῶν πτωχῶν, ποῦ θερίζονται ἀπὸ τὸ ψῆχος τοῦ χειμῶνος.

β) *Κοιλιόδουλον*. «Φάγωμεν, πίωμεν, αὖριον γὰρ ἀποθνήσκωμεν». Αὐτὸ εἶναι τὸ σύνθημα τοῦ ὑλιστοῦ πλουσίου. «Εὐφραίνεται καθ' ἡμέραν λαμπρῶς». Πόσα φαγητά, ποτὰ κ.λ.π. δὲν νοοῦνται ὑπὸ τὰς λέξεις αὐτάς! Καὶ δὲν γίνεται αὐτὸ εἰς ἐκτάκτους

«Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας (ὁ Παῦλος) μετεκαλέσατο τοὺς πρῶτους ἐκκλησιαστικούς».

(Πράξ. 20,17)

περιστάσεις, ἀλλὰ «καθ' ἡμέραν». Διὰ τὸν ὕλιστὴν ἡ κοιλία εἶ-
 ναι ὁ Θεὸς καὶ εἰς αὐτὴν προσφέρει τὴν λατρείαν του.

γ) **Ἀνάληγον.** Ἀχαράκτηριστος ἡ συμπεριφορὰ του πρὸς
 τὸν Λάζαρον. Τὰς μεγάλας του ἀνάγκας ἡδύνατο νὰ θεραπεύσῃ
 σχεδὸν ἀκόπως καὶ ἀδαπάνως. Μὲ ἕνα του νεῦμα θὰ ἐδίδοτο
 ἰατρικὴ περίθαλψις εἰς τὸν πληγωμένον· στέγη εἰς τὸν ἄστεγον·
 ὀλίγη τροφή ἀπὸ τὰ ἄφθονα περισσεύματα εἰς τὸν πεινασμέ-
 νον· ὀλίγα βούχα, ἔστω καὶ ἀπὸ τὰ μεταχειρισμένα, εἰς τὸν ἡμί-
 γυμνον Λάζαρον. Ἀλλὰ δυστυχῶς! Ἐνῶ ἡ δυστυχία βοᾷ εἰς τὴν
 αὐλὴν του, ἐκεῖνος δὲν θέλει νὰ ἀκούσῃ τὰς θρηνώδεις ἰκεσίας
 τῆς, διότι οἱ καπνοὶ τοῦ ὕλισμοῦ τὸν ἔχουν κάμει σκληροκάρδιον
 ἀπέναντι τῆς ἀνεκδιηγήτου συμφορᾶς τοῦ Λαζάρου.

β'.

Ἄλλ' αἴφνης ἡ σκηνὴ μεταβάλλεται. Ὁ θάνατος θέτει τέρμα
 εἰς τὴν ὕλιστικὴν ζωὴν του, ὅχι ὅμως καὶ εἰς τὰς ὀδυνηρὰς
 συνεπείας τῆς. Τοὺς πικροὺς καρποὺς τοῦ ὕλισμοῦ τοὺς ἐδοκί-
 μαζον μᾶλλον οἱ ἄλλοι εἰς τὴν γῆν, ἐν οἷς καὶ ὁ Λάζαρος. Τώρα
 τοὺς δοκιμάζει ὁ ἴδιος ὁ πλούσιος, ὁ ἐνθερμος ὀπαδὸς τοῦ ὕλι-
 σμοῦ. Ποῖοι εἶναι;

α) **Ἀπερίγραπτος ὀδύνη.** Μὲ τὴν ὕλιστικὴν ζωὴν του κατη-
 γήθησαν τὰ πνευματικὰ φυλάκια τῆς ψυχῆς· ἠνοιχθησαν τὰ σύν-
 ορα καὶ εἰσώρμησαν ἀνενοχλήτως ὄλοι οἱ ἐχθροὶ τῆς, ὅλα τὰ
 ψυχοφθόρα πάθη τῆς ἀμαρτίας. Καὶ ἐγκατεστάθησαν. Περιμένετε
 ἰκανοποίησιν τῆς ψυχῆς; Κάθε ἄλλο. Διὰ τοῦτο εἶναι «ἐν βασάνοις»
 καὶ «ὀδυνᾶται ἐν τῇ φλογί».

β) **Ἀπομόνωσις ἀπὸ τὰ ἐκλεκτὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ.** Ὁ Ἀβραάμ
 καὶ ὁ Λάζαρος τοῦ εἶναι τώρα ἐπιθυμητοί, ἀλλ' ἀδύνατος ἡ ἐπι-
 κοινωνία, Διατί; Διότι αὐτοὶ καὶ ὄλοι οἱ ὀμφρονέες τῶν ὀπρη-
 τῆσαν τὸ θάνατον πνεῦμα καὶ ἠγωνίσθησαν ἐρωμένως κατὰ
 τῆς ὕλιστικῆς ζωῆς. Πῶς ὁ προσδεθεὶς εἰς τὸ ἄρμα τοῦ ὕλισμοῦ
 νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς πίστεως; «Χάσμα
 μέγα...».

γ) **Ἀνεπανόρθωτος καὶ ἀτελείωτος συμφορὰ.** Ὑπῆρχε καὶ εἰς
 τὴν γῆν χάσμα μεταξὺ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ ἡδύ-
 ναντο νὰ τὸ γεφυρώσουν ὁ Μωϋσῆς καὶ οἱ προφῆται, χρησιμο-
 ποιούμενοι. Ἀλλὰ τοὺς περιεφρόνησε. Καὶ ἡ ὕλη, τῆς ὁποίας
 ὑπῆρξεν ἕλεεινὸς ὑπηρετής, δὲν δύναται νὰ τοῦ λύσῃ τὸ δράμα
 ἐν τῷ Ἄδῃ, τὸ ὁποῖον θὰ συνεχίζεται ἄνευ τέρματος.

Ἀγαπητοί! Μὴ ζητῶμεν νεκραναστάσεις, ὅπως ἐζήτηε ὁ
 πλούσιος διὰ τοὺς ἀδελφούς του, διὰ νὰ πιστεῦσωμεν καὶ ἀπο-
 τινάξωμεν τὸν κλοιὸν τῆς ὕλιστικῆς ζωῆς. Ὁ Θεὸς διὰ τῶν θεο-
 πνεύστων ὀργάνων Του, καὶ μάλιστα διὰ τοῦ Υἱοῦ Του μᾶς ἀπε-
 κάλυψε τὴν ἀλήθειαν καὶ μᾶς ὑπέδειξε τὸν κρημνόν. Πρόσχωμεν.
 Ἡ σκηνὴ θὰ ἀλλάξῃ εἰς μίαν στιγμὴν. Θὰ εἶμεθα μακάριοι, ἐάν,
 ζῶντες τὴν ζωὴν τοῦ πνεύματος, παραληφθῶμεν «ὑπὸ τῶν ἀγγέ-
 λων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ» καὶ «παρακληθῶμεν» ἐκεῖ

«Ὡς δὲ παρεγένοντο (οἱ πρεσβύτεροι) εἶπεν αὐτοῖς... Προσέχετε ὅν
 ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον
 ἔθετο ἐπισκόπους...»
 (Πράξ. 20,17,28)

όπου θά στεφανωθούν οί πολλαχῶς κατά τοῦ ἀθέου ὕλισμοῦ ἀγωνισθέντες.

Ἄρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΔ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ
Ἱεροκήρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πατρῶν

6ον

Εἰς τὴν Ζ' Κυριακὴν τοῦ Λουκά (7 Νοεμβρίου 1954)

«Θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην». (Λουκ. 8,48)

Δέκα δλόκληρα χρόνια ὑποφέρει. Κάθε ἀνθρωπίνη προσπάθεια, διὰ τὴν θεραπείαν της, ἀποβαίνει ματαία. Ἡ πίστις πού θαυματουργεῖ τὴν φέρει πρὸ τοῦ Ἰησοῦ. Ἐκεῖνος τὴν θεραπεύει καὶ τὴν ἐγκωμιάζει διὰ τὴν πίστιν πού δίδει:

α'.

Θάρρος : «θάρσει».

Πόσην ἀνάγκην θάρρους ἔχει ὁ σημερινὸς κυρίως ἀνθρώπος ! Πῶς θά βαδίζῃ εἰς τὸ σκοτεινὸν καὶ ἀόρατον μέλλον ; πῶς θά ὑπερπηδᾷ τὰ καθημερινὰ ἐμπόδια καὶ θ' ἀντιμετωπίζῃ τοὺς ἀπειλητικούς κινδύνους ; Καὶ αἱ περιπέτεια καὶ δοκιμασίαι τῆς ζωῆς χωρὶς θάρρος δὲν ὑπερνικῶνται. Ὁ πιστὸς ὅμως, ἐξοπλιζόμενος ἀπὸ τὸ οὐράνιον ὄπλοστάσιον τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ θάρρους, ἀγωνίζεται. Στηρίζεται ἀκόμη εἰς τοὺς παντοδύναμους βραχίονας τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐνθαρρυνόμενος νικᾷ.

β'.

Εἰρήνην : «πορεύου εἰς εἰρήνην».

Τί ἄλλο ποθεῖ ὁ διανύων πολλακίς τὴν ἔρημον Σαχάρας ἀνθρώπος παρὰ εἰρήνην ; Καὶ ὅμως ἡ μισάνθρωπος ἀμαρτία φυγαδεύει τὴν γαλήνην ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀτόμου. Ἀναταράσσει τὴν ἀρμονίαν ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν καὶ ἀρπάζει τὴν εἰρήνην ἀπὸ τοὺς λαοὺς καὶ τὰ ἔθνη. Οὕτω πῶς ἡ εἰρήνη θά μείνει παντοτινὸς πόθος. «Εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν». Ὁ Χριστός, ἡ ἀκένωτος πηγὴ τῆς ἀληθινῆς εἰρήνης ἱκανοποιεῖ ἀπολύτως τὸν πόθον τοῦτον. Ὡ, καὶ νὰ ἤθελον τὰ ἄτομα καὶ νὰ ἐβάδιζαν τὰ ἔθνη τὸν δρόμον τοῦ Μεγάλου Εἰρηνοποιοῦ ! θά τὴν εὔρισκον καὶ θά ἤκουον ἀπὸ τὸ στόμα Ἐκείνου «πορεύου εἰς εἰρήνην».

γ'.

Σωτηρίαν : «ἡ πίστις σου σέσωκέ σε».

Ποῖος ἄλλος δρόμος ὁδηγεῖ ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ὑψίστου πόθου ; «ὁ πιστεύσας... σωθήσεται». Πόσον πλανῶνται ὅσοι νομίζουν ὅτι χωρὶς πίστιν, μακρὰν τοῦ Χριστοῦ θά σωθῶν ! «ὁ πιστεύων εἰς τὸν Υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωαν. γ, 36).

Ὁ χαρακτήρ τῶν ἡμερῶν μας ἐκ τῆς γενικῆς ἀβεβαιότητος εἶναι ὁ φόβος, οἱ κίνδυνοι, αἱ ἀντιξρότητες. Τὰ νέφη αὐτὰ διαλύονται καὶ ἡ ψυχὴ εἰρηνεύει διὰ τὸν πιστόν, πού φωτιζόμενος

«...Ποιμαίνει τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἱματος». (Πράξ. 20,28)

ἀπὸ τὸν ἄσβεστον προβολέα τῆς πίστεως, βαδίζει ἀσφαλῶς εἰς
λιμένας σωτηρίας.

Ἄρχιμ. ΙΑΚΩΒΟΣ ΔΙΑΡΟΜΜΑΤΗΣ

7ον

Εἰς τὴν Η' Κυριακὴν τοῦ Λουκᾶ (14 Νοεμβρίου 1954)

«Ὁμοίως δὲ καὶ λευτῆς γενόμενος κατὰ τὸν τό-
πον ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν». (Λουκ. 10,32)

Ὁ ληστευθεὶς ὑποφέρει τὸ αἷμα ρέει· αἱ δυνάμεις τοῦ ὄλο-
ν ἐξαντλοῦνται· οἱ πόνοι τὸν θερίζουν· τὸ φάσμα τοῦ θανάτου
προσεγγίζει. Καὶ ὅμως οἱ δύο διαβάται, μολοντί ἀντελήφθησαν
τὸν πάσχοντα, παρέρχονται ἀδιάφοροι. Δὲν θὰ ἐπερίμενε κανεὶς
τοιαύτην διαγωγὴν ἀπὸ ἐκπροσώπους τῆς θρησκείας, ὅποιοι
ἦσαν ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ λευτῆς. Εὐτυχῶς, ὁ Σαμαρείτης ἔσωσε τὸν
ἐτοιμοθάνατον.

Ἄλλὰ τὸ φαινόμενον τῆς ἀσπλαγχνίας τὸ βλέπομεν καὶ
σήμερον ἐπαναλαμβάνομενον. Ἰδωμεν ποῖα εἶναι τὰ αἷτια, εἰς
τὰ ὅποια ὀφείλεται αὕτη.

Α) Ὁ φόβος τῆς πτωχείας. Εἶναι γνωστὴ ἡ προβαλλομένη
ὑπὸ πολλῶν δικαιολογία: «ἐὰν δίδω εἰς πᾶσαν περίστασιν ἀνάγκης,
θὰ καταντήσω καὶ ἐγὼ πτωχός». Εἶναι πάντῃ ἀδικαιολόγητος
ὁ φόβος αὐτός. Πρῶτον, διότι ὁ Θεὸς δὲν ζητεῖ ὑπερβολὰς
εἰς βάρος τῶν οικογενειακῶν μας ἀναγκῶν. Δὲν καλεῖσαι νὰ
λύσης ἐξ ὀλοκλήρου τὸ οικονομικὸν πρόβλημα τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ
νὰ συμβάλῃς εἰς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τοῦ πράγματι
πάσχοντος.

Ἐξ ἄλλου, ἡ δικαιολογία μαρτυρεῖ ἔλλειψιν πίστεως ἐπαρ-
κοῦς εἰς τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ. Εἶδατε πολλοὺς νὰ πτωχύνουν
διότι ἦσαν ἐλεήμονες; Καὶ εἶδατε ὀλίγους, τῶν ὁποίων τὰ
ἀγαθὰ ἠὲλογήθησαν διότι ἦσαν ἐλεήμονες; Εἶναι ἀδύνατον νὰ
διαψευσθοῦν οἱ λόγοι τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος λέγει «δίδοτε καὶ δο-
θήσεται ὑμῖν» (Λουκ. 6,38). Καὶ ὁ Παῦλος «ὁ σπείρων ἐπ' εὐλο-
γίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει» (Β' Κορ. 9,6). Δὲν θαυμάζετε τὸ
γεγονός τῆς πτωχῆς χήρας; (Γ' Βασιλ. 17ον).

Β) Ἡ σπατάλη. Μεγάλως συντελεῖ εἰς τὴν ἀσπλαγχνίαν καὶ
ἡ ἔλλειψις τοῦ πνεύματος τῆς οικονομίας. Πόσα σκορπίζονται
καθημερινῶς διὰ τὸ ποτόν, τὸ ἄσεμνον θέαμα...! Στατιστικαί
ἀπέδειξαν, ὅτι εἰς τὴν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικὴν δαπανῶνται τόσα
διὰ τὰς διασκεδάσεις, ὥστε μὲ αὐτὰ μόνον δύναται νὰ τραφῇ
ὄλος ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς.

Πόσον τραγικὴ ἡ θέσις εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν τοῦ ἀσπλάγχνου,
ὅστις θὰ βλέπῃ γύρω του τὰ τόσα θύματα τῆς ἀνοήτου σπατά-
λης του, ὡς μάρτυρας κατηγορίας!

Δίκαιος ὁ δριμύτατος ἔλεγχος τοῦ Ἀδελφοθέου «Ἄγε νῦν
οἱ πλοῦσιοι... ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπε... ἐτρυφήσατε καὶ ἐспа-
ταλήσατε...» (Ἰακ. 5,1-5).

«...Διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ
ἐπαυσάμην μετὰ θακρῶν νοουθετῶν ἕνα ἕκαστον». (Πράξ. 20,31)

Γ') *Ἡ ἐσφαλμένη ἀντίληψις περὶ τοῦ χρήματος.* Νομίζουν τινές, ὅτι τὸ χρήμα ἀνήκει ἐξ ὀλοκλήρου εἰς αὐτοὺς καὶ ὅτι δύνανται νὰ τὸ διαθέσουν ὅπως τοὺς ἀρέσει. Ἐσφαλμένη ἀντίληψις! Τὸ χρήμα τὸ ἀπέκτησες μὲ τὴν βοήθειαν τῶσων ἄλλων. Τὸ νομίμως ἀποκτηθὲν εἶναι ὀδῶρον Θεοῦ. Εἶσαι διαχειριστὴς καὶ πρέπει νὰ τὸ χρησιμοποιοῖς καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας σου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἄλλων, οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ αὐτοὶ μέλη τοῦ Χριστοῦ. «Τοῦ πεινῶντός ἐστὼ ὁ ἄρτος, ὃν σὺ κατέχεις· τοῦ γυμνητεύοντος τὸ ἱμάτιον, ὃ σὺ φυλάσσεις ἐν ἀποθήκαις· τοῦ ἀνυποδήτου τὸ ὑπόδημα, ὃ παρὰ σοὶ κατατίθεται· τοῦ χρήζοντος τὸ ἀργύριον, ὃ κατορύξας ἔχεις. Ὡστε τοσοῦτους ἀδικεῖς, ὅσοις παρέχειν ἠδύνασο» (Μ. Βασίλειος).

Δ') *Ἡ ἔλλειψις συνδέσμου μετὰ τοῦ Χριστοῦ.* Αὐτὴ εἶναι ἡ κυριώτερα αἰτία τῆς ἀσπλαγχνίας. Ἡ πίστις εἰς τὸν Ἰησοῦν ἐγένε διὰ πολλοὺς ἓνα ἐξωτερικὸν ἐπίχρισμα καὶ οὐδὲν πλέον. Δὲν συνεδέθημεν μὲ τὴν πηγὴν τῆς ἀγάπης, τὸν Χριστόν, ποῦ κινητοποιεῖ τὴν ψυχὴν εἰς ἔργα ἀγάπης.

Ὁ Παῦλος ἔλεγε: «ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλ. 2,20). Διὸ καὶ ἡ ζωὴ του ἦτο μία διαρκὴς θυσία ὑπὲρ τῶν ἄλλων. Ὁ ἐγωϊσμός, ἡ λατρεία τοῦ ἐγώ μας εἶναι ἀποκλεισμός τῆς ἀγάπης καὶ μᾶς καθιστᾷ ἀναλήτους ἀπέναντι τῶν ἄλλων. Αἱ συστάσεις περὶ φιλανθρωπίας, καλαί. Ἀλλὰ τὸν πάγον τῆς ἀσπλαγχνίας θὰ τὸν συντρίψῃ μόνον ὁ Χριστός, ὁ μέγας κῆρυξ τῆς ἀγάπης, ἐγκαθιστάμενος εἰς τὰς καρδίας μας. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται τὸ γεγονός ὅτι ἡ ὀλοκληρωμένη φιλανθρωπία θαυματουργεῖ, ἐκεῖ ὅπου ἡ χριστιανικὴ ζωὴ ἀκμάζει.

Ἄς εὐχηθῶμεν νὰ συντελῆται εὐρυτέρα καὶ βαθυτέρα ἡ διείσδυσις τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἰς τὸν λαόν μας, τὸν μὴ ὑστεροῦντα ἄλλως τε εἰς φιλανθρωπίαν, ὥστε οὗτος νὰ συνδέεται στενωτέρου μετὰ τοῦ Χριστοῦ, νὰ προάγεται εἰς πνευματικὴν ζωὴν, ὅποτε καὶ ἕκαστος ἡμῶν θὰ ἀναδεικνύεται καλὸς Σαμαρεῖτης, θεραπευὸν πληγὰς, ὑπὸ τῶν ὁποίων πάσχει τὸ κοινωνικὸν σῶμα.

Ἄρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΔ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ
Ἱεροκῆρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Πατρῶν

—||—

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

1ον

Εἰς τὴν ΙΕ' Κυριακὴν.

«Ἐχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἡ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν.» (Β' Κορ. 4,7)

Ἐχει πλήρη συναίσθησιν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τῆς ὑψηλῆς του ἀποστολῆς. Ἀλλὰ ἔχει συγχρόνως συναίσθησιν καὶ τῆς ἀν-

«...Καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομησαι...» (Πράξ. 20,32)

θρωπίνης του αδυναμίας. Τους θησαυρούς της θείας Χάριτος, την μετάδοσιν της αληθείας του Εὐαγγελίου εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, τὴν διοργάνωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἐπὶ γῆς Ἐκκλησίας του, τὴν μεγάλην ὑπόθεσιν τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου ἀπὸ τὸν ψυχικὸν θάνατον, τὴν ὁποίαν ἐξησφάλισε διὰ τῆς θυσίας τοῦ Σταυροῦ ὁ Θεάνθρωπος Κύριος, ὅλα αὐτὰ, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν ὑπόθεσιν τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων, τὰ ἐνεπιστεύθη ὁ Θεὸς εἰς ὀλίγους ἀνθρώπους. Εἰς τοὺς Ἀποστόλους, εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωκε τὴν μεγάλην ἐντολήν: «πορευθέντες, μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν». Ἀλλὰ ἀκριβῶς ἡ ἀνθρωπίνη ἀδυναμία τῶν Ἀποστόλων ἀποδεικνύει τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Διότι, ἐὰν ἡ χριστιανικὴ πίστις διεδόθη καὶ προώδευε, παρ' ὅλους τοὺς φοβεροὺς διωγμοὺς, τοὺς ὁποίους συνήντησε καὶ συναντᾷ ἀκόμη, εἶναι φανερόν, ὅτι αὐτὸ δὲν ὀφείλεται εἰς ἀνθρωπίνους δυνάμεις, ἀλλὰ εἰς τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὸ ἀκριβῶς ὑπενθυμίζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τοὺς Κορινθίους, εἰς τοὺς ὁποίους, λέγει, ὅπως ἠκούσατε, ὅτι ἔχομεν τὸν θησαυρὸν τῆς θείας Χάριτος μέσα σὲ σκεύη, σὲ δοχεῖα εὐτελῆ, εὐθραυστα, ἀδύνατα, γιὰ νὰ φαίνεται ἀκριβῶς, ὅτι τὸ ἔργον καὶ ἡ ἐπιτυχία μας εἶναι ἔργον Θεοῦ. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς, ὡς ἀνθρώπος ἀντιμετώπισεν ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς Του τὴν φονικὴν μάχαιραν τοῦ Ἡρώδου. Καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς Του, τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰς συκοφαντίας τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων καὶ τέλος, τὴν καταδίκην τοῦ Σταυροῦ. Οἱ Ἀπόστολοι, πτωχοὶ βιοπαλαισταί, ἀγράμματοι οἱ περισσότεροι κατ' ἀρχὴν, χωρὶς νὰ διαθέτουν τοῦλάχιστον θέρμεις καὶ ἀξιώματα, Ἰουδαῖοι περιφρονημένοι σὲ μιὰ γωνιά τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, τρομοκρατημένοι δὲ μετὰ τὴν Σταύρωσιν, «διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων», ἀναλαμβάνουν νὰ κηρύξουν ὡς Ἀναστάντα Αὐτὸν ἀκριβῶς, τὸν Ὅποιον ἐσταύρωσαν οἱ ἐχθροὶ των. Ποία δύναμις τοὺς ἐνέπνεε;

Θὰ ἦτο δυνατόν ἔνδεκα περιφρονημένοι πτωχοὶ Ἰουδαῖοι νὰ ἀνταχθοῦν εἰς τοὺς ἰσχυροὺς πολιτικοὺς καὶ θρησκευτικοὺς ἄρχοντας τῆς ἐποχῆς; Θὰ ἦτο δυνατόν νὰ περιφρονηθῶσιν καὶ αὐτὴν τὴν Ρωμαϊκὴν ἐξουσίαν; Νὰ καταργήσωσιν εἰδωλολατρικὸν κόσμον αἰώνων καὶ νὰ ὑπερισχύσωσιν εἰς τὴν νέαν Θρησκείαν; Ποία δύναμις τοὺς διηύθυνε; Τὸ κήρυγμα τοῦ Σταυρωθέντος καὶ Ἀναστάντος Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον ἦτο «Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρία». Αὐτὸ τὸ ἀνθρωπίνως ἀνόητον κήρυγμα, ἀποδεικνύεται «Θεοῦ δύναμις καὶ Θεοῦ σοφία». Δύναμις καὶ σοφία, ἡ ὁποία κατέρριψε, χωρὶς ὄπλα καὶ στρατοῦς καὶ κοσμικὴν ἐξουσίαν, τὸν παλαιὸν εἰδωλολατρικὸν κόσμον. Εἶχε δίκαιον ὁ Ἀπόστολος Παῦλος νὰ καυχᾶται διὰ τοὺς θησαυροὺς τῆς θείας Χάριτος, διὰ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον ἐνεπιστεύθη ὁ Θεὸς στὰ ἀδύνατα καὶ τιποτένια χέρια τῶν ἀνθρώπων.

Ἴσως καὶ σύ, χριστιανέ, νὰ εἶχες τὴν ἰδέαν, ὅτι τὴν Ἐκ-

«...καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσι».
(Πράξ. 20,32)

κλησίαν τοῦ Χριστοῦ τὴν ἀποτελοῦν μόνον ἄνθρωποι ἢ τὴν κυβερνοῦν μόνον οἱ ἄνθρωποι. Ἀλλὰ ἐπάνω ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦς, ἐπάνω ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἀδύνατα ὄντα, εὐρίσκεται ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ. Κυβερνήτης μας εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Πίστεως. Μὴ φοβεῖσαι ἐπομένως διὰ τὴν τύχην τῆς Ἐκκλησίας Του καὶ μὴ κλονίζεσαι καὶ μὴ ἀμφιβάλλης, ἔστω καὶ ἐὰν βλέπης μυριάδας ἐχθρῶν. Ἔστω καὶ ἐὰν βλέπης τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν τῶν ἐπὶ γῆς μελῶν της. Ἀπὸ αὐτῆν, ἀκριβῶς φαίνεται καθαρά, ὅτι «ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως εἶναι τοῦ Θεοῦ» καὶ ὄχι «ἐξ ἡμῶν».

2ον

Εἰς τὴν ΙΖ' Κυριακὴν.

«Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς».

(Β' Κορ. 6,1)

Οἱ Κορίνθιοι, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθύνεται μὲ τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἶχαν δεχθῆ τὸ Εὐαγγέλιον, εἶχαν γίνῃ χριστιανοί, εἶχαν δεχθῆ «τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ».

Ἀλλ' ὅμως ὑπῆρξε κίνδυνος, τὴν χάριν αὐτῆν, τὴν ὁποίαν τόσον πλοῦσια ἔδιδεν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ κηρύγματος τῆς σωτηρίας, ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ τὴν ἀφήσουν ἀνεκμετάλλευτον. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τοὺς ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν καὶ τοὺς λέγει: «συνεργοῦντες, παρακαλοῦμεν, μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς».

Ὁ Θεὸς χαρίζεται τὴν σωτηρίαν, τὴν χάριν, ὅπως, λέγει, ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ δὲν ἀποκλείει κανένα ἀπολύτως. Τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου ἀπευθύνεται πρὸς πάντας καὶ ἑκατομμύρια χριστιανῶν ἐκλήθησαν νὰ δεχθῶν τὴν χάριν καὶ τὴν σωτηρίαν, τὴν ὁποίαν δίδει ἡ πίστις.

Ἀλλὰ, ἐνῶ ὁ Θεὸς τόσον πλουσιοπάροχα δίδει τὴν σωτηρίαν, ἐν τούτοις ἡμεῖς πολλάκις δὲν τὴν δεχόμεθα. Ὁμοιάζομεν μὲ ἀνθρώπους καταδικασμένους εἰς θάνατον, εἰς τοὺς ὁποίους, ἐνῶ δίδεται χάρις καὶ ἀφίνονται ἐλεύθεροι, αὐτοὶ ἐπιμένουν νὰ μένουν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ζητοῦν νὰ ἐκτελεσθῆ ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις. Καὶ ἡ χάρις μένει ἄπρακτος.

Ὁ κίνδυνος αὐτὸς ὑπάρχει διὰ κάθε χριστιανόν, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ θελήσῃ νὰ πιστεύσῃ καὶ νὰ ζήσῃ σύμφωνα μὲ τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ.

Ἄς προσέξωμεν, λοιπόν, καὶ ἡμεῖς, ὥστε τὴν χάριν, τὴν σωτηρίαν, τὴν ὁποίαν μᾶς προσέφερον ὁ Θεὸς διὰ τῆς Σταυρικῆς Του θυσίας νὰ τὴν δεχθῶμεν ὥστε νὰ μὴ μένη ἄκαρπος διὰ τὸ ἄτομόν μας. Αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἡμᾶς. Καὶ μᾶς παρουσιάζει ἡ Ἐκκλησία μας δύο τρόπους, μὲ τοὺς ὁποίους εἶναι δυνατὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ δεχθῆ καὶ νὰ κερδίσῃ τὴν σωτηρίαν.

«Τοῦτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ...».

(Τίτ. 1,5)

Ἡ πίστις εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν καὶ τὰ καλὰ ἔργα, ποῦ πρέπει νὰ συνοδεύουν τὴν πίστιν.

Ἡ ζωὴ αὐτή, τὴν ὁποῖαν μᾶς χαρίζει ὁ Θεός, εἶναι ὁ κατάλληλος καιρὸς διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μας.

Τὴν ζωὴν αὐτὴν ἐννοεῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν λέγῃ εἰς τὸν σημερινὸν Ἀπόστολον: «Ἴδου νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, Ἴδου νῦν ἡμέρα σωτηρίας». Ἐχομεν, λοιπόν, τώρα τὸν καιρὸν καὶ κάθε ἡμέρα τῆς ζωῆς μας πρέπει νὰ εἶναι ἡμέρα σωτηρίας, ἡμέρα, δηλαδὴ πλήρης πίστεως καὶ ἔργων ἀρετῆς.

Διὰ τὴν σωτηρίαν ἐθυσίασθη ὁ Κύριος καὶ ἀφῆρώσαν δλόκληρον τὴν ζωὴν των οἱ Ἀπόστολοι, χωρὶς νὰ ὑποχωρήσουν εἰς τόσους καὶ τόσους ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους ἀπαριθμεῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἐχρησιμοποίησαν οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας κάθε μέσον θεῖον καὶ ἀνθρώπινον καὶ δι' αὐτὴν ἐθυσίασθησαν.

Ἄς μὴ ἀμελήσωμεν καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοί, τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας μας. Θὰ εἴμεθα ἀναπολόγητοι. Καὶ ἡ ζημία τῆς ψυχῆς μας ἀνυπολόγιστη. «Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;» Μὲ πίστιν, λοιπόν, πρὸς τὸν Λυτρωτὴν, ἄς φροντίσωμεν νὰ ρυθμίσωμεν τὴν ζωὴν μας σύμφωνα μὲ τὸν Νόμον τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἀγάπης, τώρα, σήμερον, χωρὶς ἀναβολὴν, διότι «Ἴδου νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, Ἴδου νῦν ἡμέρα σωτηρίας».

3ον

Εἰς τὴν ΙΗ' Κυριακὴν.

«Ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει, καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει.»
(Β' Κορ. 9,6)

Μὲ σπόρον παρομοιάζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὴν ἐλεημοσύνην. Ὁ γεωργὸς σπείρει τὸν σπόρον εἰς τὴν γῆν. Ὁ ἐλεήμων σπείρει τὴν χαρὰν, τὸ ἔλεος, τὴν παρηγορίαν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πασχόντων... Ὁ γεωργὸς σπείρει ἓνα σπόρον καὶ θερίζει πολλούς. Ὁ ἐλεήμων σπείρει ἓνα ἐλάχιστον ποσὸν ὑλικῶν ἀγαθῶν, καὶ ἀπολαμβάνει τοὺς θησαυροὺς τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ. Καὶ πάλιν, ὅπως ὁ σπόρος, ἐὰν δὲν σπαρῇ εἰς τὴν γῆν, μένει ἄκαρπος, κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ ὁ πλοῦτος, ἐὰν δὲν σπαρῇ μὲ τὸ χερί τῆς ἐλεημοσύνης, μένει ἄκαρπος καὶ ἐπιζήμιος καὶ διὰ τὰ άτομα καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν δλόκληρον.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἀπευθύνεται εἰς τοὺς χριστιανοὺς τῆς Κορίνθου, ὅπως ἠκούσαμεν εἰς τὴν σημερινὴν περικοπὴν, τοὺς ὑπενθυμίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἀλληλοβοήθειας, καὶ ἰδιαίτερώς, τὴν ὑποχρέωσιν τὴν ὁποῖαν ἔχουν νὰ βοηθήσουν τοὺς χριστιανοὺς τῶν Ἱεροσολύμων, τοὺς ὁποίους ἐμάστιζεν ἡ δυστυχία. Εἰς τὸν ἔρανον αὐτὸν ὑπὲρ τῶν πασχόντων ἀδελφῶν,

«...καὶ καταστήσης κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγὼ σοὶ διεταξάμην».
(Τίτ. 1,5)

τούς συνιστᾷ νὰ φανοῦν γενναιόδωροι, καὶ τούς ὑπενθυμίζει, ὅτι «ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει, καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίας, ἐπ' εὐλογίας καὶ θερίσει». Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ὁ γεωργός, ὁ ὅποιος θὰ ρίψῃ ὀλίγον σπόρον εἰς τὸ χωράφι του, ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅσον χρειάζεται, θὰ πάρῃ καὶ ὀλιγώτερον καρπὸν. Ἐνῶ ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος θὰ ρίψῃ πλουσιοπαρόχως τὸν σπόρον, θὰ περιμένῃ καὶ πλουσίαν καρποφορίαν. Διὰ τοῦτο εἰς τὴν συνέχειαν τούς λέγει, ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη πρέπει νὰ γίνεται «μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης», μὲ ἄλλας λέξεις νὰ μὴν ὑπολογίξῃ ὁ χριστιανὸς καὶ νὰ μὴ θεωρῇ ζημίαν τοῦ τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ἐλεημοσύνην. Νὰ μὴ λυπῆται διότι εὐρέθῃ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ βοηθῆσῃ ἕνα πάσχοντα. Νὰ μὴ θεωρῇ ὑποχρέωσιν, ἂν τοῦ ζητηθῇ ἡ συνδρομὴ τοῦ διὰ μίαν φιλανθρωπίαν. «Μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης», ἀλλὰ «ἕκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ, ἵλαρον γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός».

Νὰ βοηθήσῃς τὸν ἄλλον, διότι αἰσθάνεσαι τὸν πόνον του, τὴν ὀρφάνια του, τὴν πείνάν του, τὴν ἀρρώστειαν του. Διότι τὸν ἀναγνωρίζεις ἀδελφόν σου καὶ αἰσθάνεσαι τὴν ἀνάγκην, τὴν ψυχικὴν ἀνάγκην νὰ τὸν ἀνακουφίσῃς. Διότι ξεύρεις, ὅτι τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα σοῦ ἔδωκεν ὁ Θεός, δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ τὰ κρατῆς νεκρὰ στὰ χρηματακιβώτιά σου καὶ στὶς ἀποθήκες σου διὰ τὴν ἀτομικὴν σου καὶ μόνον ἐξυπηρέτησιν, ἀλλὰ διὰ νὰ βοηθήσῃς ἕνα πάσχοντα. Διότι αἰσθάνεσαι πολὺ καλά, ὅτι ἡ σωτηρία αὐτοῦ ποῦ κινδυνεύει σήμερα, ἐξαρτᾶται ἀπὸ σένα. Ἀπὸ ἕνα ἀνοιγμα τοῦ πορτοφολιοῦ σου, ἀπὸ ἕνα ξεκλείδωμα τῆς ἀποθήκης σου, ἀπὸ ἕνα ἐλάχιστον γιὰ σένα ποσόν. Καὶ ὅλα αὐτὰ νὰ γίνουν «μὴ ἐξ ἀνάγκης». Ἄν ἡ ἐλεημοσύνη σου δὲν δώθῃ ἀπὸ ἀγάπην, ἀλλὰ διότι ἐντρέπεσαι νὰ ἀρνηθῆς μίαν συνδρομὴν σου, ἢ διότι φοβεῖσαι τὰ σχόλια τοῦ κόσμου, καὶ γίνεσαι σκυθρωπός, ὅταν εὐρεθῆς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ βοηθήσῃς τὸν ἄλλον, τότε ἡ ἐλεημοσύνη σου δὲν ἔχει ἀξίαν. «Ἰλαρόν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός». Ὁ Θεὸς ἐκτιμᾷ καὶ θέλει τὴν ἐλεημοσύνην, τὴν ὁποῖαν δίδει τὸ χέρι, ὅταν γελᾷ τὸ πρόσωπον, ὅταν ἔχῃ τὸ φεγγοβόλημα τῆς ἀγάπης.

Αὐτὰ τὰ διδάγματα δίδει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τούς χριστιανοὺς τῆς Κορίνθου. Ἀλλὰ αὐτὰ τὰ ἴδια διδάγματα ὑπενθύμισε σήμερα ἡ Ἐκκλησία εἰς ἡμᾶς. Σήμερα ἰδιαιτέρως, ποῦ ἡ δυστυχία ἀπλώνεται γύρω μας, καὶ ὁ ἀνθρώπινος πόνος ἔχει ἐξαπλώσει μέσα στὶς κοινωνίες, εἴτε πλούσιοι εἴμεθα εἴτε πτωχοί. Οἱ μὲν πλούσιοι ἐκ τοῦ περισσεύματος, οἱ δὲ πτωχοὶ ἐκ τοῦ ὑστερήματος, ἅς δώσωμεν τὸν θησαυρόν τῆς ἀγάπης μας, ἅς σπείρωμεν πλουσίως τὴν χαράν, διὰ νὰ λάβωμεν πλουσίαν τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, διότι «ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίας, ἐπ' εὐλογίας καὶ θερίσει».

ΓΕΩΡΓ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ

Ἱεροκήρυξ τῆς Ἀποστ. Διακονίας
παρὰ τῆ Ἱ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης

«... Εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος, μίᾳς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστά,
μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα...» (Τίτ. 1,6)

ΑΠΟ ΤΟ ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΝ ΣΥΝΑΞΑΡΙ

ΠΑΠΑ - ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΑΠΑ - ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ (*)
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ

Ἡ ἐπομένη *τρίτη* ἐπιστολή, ἀπευθύνεται πρὸς «τὴν Αἰδεσιμότητά του», ἦτοι τὸν Παπα - Θανάση, καὶ τὸν Κυριαζῆ.

Δὲν ἀναγράφει ἡ ἐπιστολή τὸν τόπον τῆς συντάξεως, τῆς γραφῆς. Μήπως ἐγράφη ἀπὸ Ποῦσι; Λάλα; Πάντως ἡ παράλειψις προϋποθέτει λίαν γνωστὸν κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας μέρος, ἐξ οὗ ἐγράφησαν, πρὸ ἡμερῶν τινῶν, καὶ ἄλλαι ἐπιστολαί.

Δὲν γράφει ἐπίσης οὐδὲ τὸ ἔτος. Τοῦτο ὅμως δυνάμεθα νὰ τὸ συμπληρώσωμεν ἀπὸ τὴν ἀκολούθως δημοσιευομένην ἐπιστολήν. Ἀμφότεραι αἱ ἐπιστολαὶ κάμνουν λόγον περὶ «*Δημητζάνης*».

Ἐγράφη ἐπομένως κατὰ τὸ ἔτος 1821.

Ὁ καπετὰν Δημητράκης Πλαπούτας γράφει:

Τὴν Αἰδεσιμότητά σου εὐλαβῶς προσκυνῶ, τὸν Κυριαζῆ κατασπάζομαι.

Ἐλαβον τὸ γράμμα σας καὶ εἶδον τὰ γραφόμενά σας· ἡμεῖς ξεκινοῦμεν σήμερον μὲ τὸν στρατηγὸν (¹) διὰ *Δημητζάναν*, καὶ ἐκεῖ νὰ ἀνταμώσωμεν πρέπει νὰ ἔλθης καὶ μόνος σου, καὶ οἱ στρατιῶται, ὁμοίως νὰ πάρῃς καὶ ἀπὸ τὰ συμμοτινὰ χωρία τοὺς προκρίτους καὶ τοὺς στρατιώτας τῶν χωρίων. Νὰ ἔλθῃ καὶ ὁ Κυριαζῆς, καὶ μένω.

Τῆ 29ῃ Ἰουνίου.

Νὰ πάρῃς ἀπὸ τὰ κοδινα (²) χωρία, καθὼς σοῦ ἐγράφαμεν, ἀπὸ δύο πρόκριτους καὶ τοὺς στρατιώτας.

Ὅλος πρόθυμος
Δημητράκης Πλαπούτας

Αἱ δύο κατωτέρω ἐπιστολαί, γραφεῖσαι κατὰ τὸ ἔτος 1821, ἡ μὲν μία ἐκ *Δημητζάνης*, ἡ δὲ ἄλλη ἀπὸ τὸν ἅγιον Βλάσιον, κάμνουν λόγον περὶ ἀποστολῆς «σιταρίου», διὰ τὰ στρατεύματα.

Ἡ ἐκ Δημητζάνης ἐπιστολή ἔχει οὕτω:

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 405.

1. Τὸν Δημήτριον Δεληγιάννην; ἴσως.

2. Ἄντι *κοτινά* = γειτονικά, τὰ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν εὐρισκόμενα.

Παπα - Ἀθανάσιε προσκυνῶ

Δόσε τῶν Σπηλιοτόπουλων παστρικό σιτάρι πινάκια δέκα πέντε Νο 15, καὶ βάστα τὸν τεσκερεν⁽¹⁾ διὰ λογαριασμόν σου, νὰ εἶνε ὅμως ὅμως ἀπὸ τὸν πλέον παστρικό.

Τῆ 6ῃ 7βρίου 1821

Δημητζάνα

Δημητράκις
Πλαπούτας

Ἡ ἐξ ἁγίου Βλασίου ἀποσταλεῖσα ἐπιστολὴ ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Αἰδεσιμώτατε Παπᾶ κὺρ Ἀθανάσιε καὶ Γραμματικέ,

Δόσατε τοῦ κὺρ **Σπηλιοτόπουλου** γέννημα σιτάρι πινάκια⁽²⁾ δέκα 10 ἀπὸ τὸ πλέον παστρικότερον ὅπου καὶ ἂν εἶναι, καὶ βαστάτε τὸν τεσκερε^(=ἀπόδειξις), μου διὰ λογαριασμόν σας, καὶ ὑγιαίνετε.

Τῆ 17ῃ Ἰουλίου 1821

Ἅγιος Βλάσις⁽³⁾

• Δημητράκις Πλαπούτας.

Ἀπὸ τὸ ἐπόμενον πιστοποιητικὸν μανθάνομεν τὰς μεγάλας ὑλικὰς θυσίας τοῦ ἑφημερίου ἐντὸς ἐνὸς μόνον τετραμήνου (Ἀπριλίου - Αὐγούστου 1821). Τὸ ποσὸν τῶν δέκα καὶ ἐπτὰ χιλιάδων (ἀριθ. 17.000) γροσίων, ἦτο σημαντικὸν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Μανθάνομεν ὡσαύτως καὶ τὸ ἐπώνυμον τοῦ ἱερέως, τὸ ὁποῖον μᾶς φανερώνει ὅτι ἡ οἰκογένεια τοῦ Παπα - Θανάση ἦτο ἱερατικὴ, καὶ πιθανῶς ὁ ἱερεὺς πατὴρ αὐτοῦ ἔφερε τὸ ὄνομα Μιχαήλ.

Τῶν ὑλικῶν προσφορῶν τοῦ ἑφημερίου εἶχε λάβει γνῶσιν καὶ ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ὅστις ὑπογράφει πρῶτος τὸ ἀκόλουθον πιστοποιητικόν.

Βεβαιοῦμεν οἱ ὑποφαινόμενοι ὀπλαρχηγοὶ τῆς Πελοποννήσου Θεόδωρος Κολοκοτρώνης καὶ Δημήτριος Πλαπούτας ὅτι, **ὁ Παπαθανάσιος Παππαμιχαλόπουλος** Βλαχορράφτης προσέ-

1. Λέξις τουρκικὴ, *τεσκερε* = ἀποδεικτικὸν ἔγγραφον.

2. Μέτρον σίτου. Ἴσως τὸ *κοιλόν* (20-24 ὀκάδας) ἢ τὸ *βασιέλι* (=2 ὀκάδας). Μᾶλλον τὸ *κοιλόν* πρέπει νὰ δεχθῶμεν.

3. Χωρὶον τῆς κοινότητος Βαλτεσινίκου, τῆς ἐπαρχίας Γορτυνίας. Τῆ 3ῃ Ἰουνίου τοῦ 1821 συνήφθη μάχη, διαρκείας 2.30' τῆς ὥρας εἰς τὴν θέσιν αὐτήν, μεταξὺ Ἑλλήνων Φαναριωτῶν (ἐξ Ὀλυμπίας) καὶ Τούρκων, εἰς βάρος τῶν δευτέρων.

φερεν ἐξ ἰδίου του εἰς τὸ ἔθνος ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος διὰ τροφήν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοπέδου σῖτον ὀκτάδες *ἐννέα χιλιάδες* (ἀριθ. 9.000) καὶ πρόβατα *πενήντα* (ἀριθ. 50), ἀναβαίνοντα εἰς γρόσια *ἐπτὰ χιλιάδες* (ἀριθ. 7.000). Προσέφερεν ἐπίσης ὁ αὐτὸς Παππαθανάσιος Παππαμιχαλόπουλος καὶ μετρητὰ δι' ἄγοράν πολεμοφοδίων καὶ ἄλλων ἀναγκαίων *δέκα χιλιάδες* (ἀριθ. 10.000) τὸ ὅλον *γρόσια δέκα ἐπτὰ χιλιάδες* (ἀριθ. 17.000).

Τοῦ δίδεται ὅθεν τὸ παρὸν διὰ τὴν τοῦ χρησιμεύσει ἐν καιρῷ.

Ἐν Πιάνα (¹) τὴν 27ην Αὐγούστου 1821

Οἱ ὄπλαρχηγοὶ

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Δημητράκις Πλαπούτας

Ἡ ἀκολουθοῦσα ἐπιστολὴ ἐγράφη διὰ στρατολογίαν, καὶ μάλιστα «μικρῶν καὶ μεγάλων».

Ὁ στρατηγὸς ἔχων ὑπ' ὄψιν του, πρὸ ὀφθαλμῶν, τὴν ἄμεσον ἀνάγκην, τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον, ἀναγκάζεται νὰ γράψῃ *δὶς*, «μὴν ἀργοπορήσητε», καὶ *δὶς* τό, «μικροὺς καὶ μεγάλους». Φαίνεται ὅτι ἐπρόκειτο περὶ συνάψεως μάχης μετὰ τοῦ ἐχθροῦ, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Ἄργους. Τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ τὸ γραφόμενον «νὰ ἀνταμώσωμεν εἰς Ἀναξήρι».

Ὁ Παπα-Θανάσιος ἔπρεπε ὄχι μόνον νὰ στρατολογήσῃ, ἀλλὰ καὶ ὡς στρατιωτικὸς νὰ σπεύσῃ εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης ἵνα πολεμήσῃ μὲ τοὺς συγχωριανοὺς καὶ τοὺς συνεπαρχιώτας του.

«Τὴν αὐγὴν» τῆς 13ης Ὀκτωβρίου ἐγράφησαν τὰ ἐξῆς:

Παπᾶ κύρ Ἀθανάσιε προσκυνῶ, τὸν Κυριαζῆν καὶ λοιποὺς ἀσπάζομαι.

Καὶ χθὲς μὲ τὸν ἔγκονόν μας Ἀγγέλη (²) σᾶς ἔγραψον ὅπου ὅσοι ἄνθρωποι ἔμειναν εἰς τὸ χωρίον σας μὲ ἄρματα μικροὶ καὶ μεγάλοι εὐθὺς νὰ ξεκινήσωσι χωρὶς καμμίαν ἄγρια των, ἀφήνοντας κάθε δουλειάν σας, καὶ νὰ ἔλθετε εἰς Διοδώρα καὶ φθάνοντας εἰς Ἀναξήρι, (³) νὰ ἀνταμώσωμεν ἐκεῖ. Ἴδου καὶ τώρα

1. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μαντινείας. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ συνεστήθη ὑπὸ τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη τὸ πρῶτον μικρὸν στρατόπεδον, κατ' Αὐγούστον δὲ τοῦ 1825 ἔτους, οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν τοὺς Αἰγυπτίους τοῦ Ἴβραήμ.

2. Ἀγγέλῃς ἢ Ἀγγελῆς, υἱὸς τοῦ Γεωργιάκη Γραμματικοῦ.

3. Χωρίον τῆς Κοινότητος Ἄργους.

τὰ ὅμοια σᾶς λέγω. Μὴν ἀργοπορήσετε... πάρε καὶ ἀπὸ τὰ γειτο-
νικὰ χωριά σας ὄλους μικροὺς καὶ μεγάλους, καὶ νὰ ἔλθετε μὲ
συντομίαν εἰς **Διοδώρα**· μὴν ἀργοπορήσετε κατὰ τοῦτο ὅτι
τώρα θέλει φανῆ ἡ προθυμία σας καὶ προκοπή σας.

Ὑγιαίνετε.

Παλούμπα, 13 Ὀκτωβρίου (1) τὴν αὐγὴν (2).

Ὁ στρατηγὸς

Δημητράκις Πλαπούτας

Τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπομένης **ἐβδόμης** πρὸς τὸν Παπα-
Θανάση καὶ Παπα-Κυριαζῆ, ἐπιστολῆς, εἶναι ἐντελῶς διαφορε-
τικὸν τῶν προηγουμένων. Καλοῦνται οἱ δύο ἐφημέριοι «ὡς
καλοὶ πατριῶται» νὰ σπεύσουν, μὲ «τὴν φρόνησιν» καὶ «τὴν
ἐπιτηδειότητά τους», νὰ «ὀμιλήσουν» εἰς «τοὺς καπεταναίους»
διὰ νὰ «διορθωθοῦν τὰ πράγματα τῆς πατρίδος». Ὁ Παπα-
Θανάσης λοιπὸν ὁ Ντρεστενίτης, μαζὺ μὲ τὸν Παπα-Κυριαζῆ
ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ἀφήσουν «κάθε ἄλλη δουλειά», καὶ νὰ
«ξεκινήσουν» «μὴ ὥρα ἀρχήτερα», ἤτοι νὰ σπεύσουν ἀμέσως,
ὄχι σὲ μάχη, ὄχι διὰ στρατολογίαν, ὄχι διὰ προμηθείας χάριν τῶν
στρατευμάτων, ἀλλὰ διὰ νὰ «συμβουλευίσουν», νὰ φυγαδεύσωσι
τὴν διχόνοιαν, τὰς ἐχθρας, καὶ εἰρηνεύσωσι τοὺς καπεταναίους.

Ἦτο λοιπὸν ὁ ἐφημέριος, κατὰ τὰ ἐγγραφα τοῦ Ἀγῶνος,
ὑπουργὸς τοῦ πολέμου, ἀλλὰ καὶ τῆς εἰρηνεύσεως τῶν καπετα-
ναίων ὁ πρωθυπουργός. Ἀνεκηρύσσετο ὁ ἱερεὺς, ὡς τοιοῦτος,
ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν στρατιωτικῶς προΐσταμένων του.

Δέν σε συγκινεῖ, ὦ ἀναγνώστα, ἡ εὐσέβεια τῶν ὀπλαρχη-
γῶν τοῦ 1821, καὶ δέν σε κάμνει ὑπερήφανον, ὦ ἀδελφὲ συμ-
πρεσβύτερε, ἡ τότε ἐκτίμησις καὶ ἰκανότης τῶν ἀγωνιστῶν ἐφη-
μερίων :

«Εὐλαβῶς προσκυνῶν», καὶ «ἀσπαζόμενος ἀδελφικῶς» τοὺς
συναγωνιστὰς «παπάδες» του, ὁ στρατηγὸς Πλαπούτας γράφει :

Αἰδεσιμώτατε Παπᾶ κὺρ Θανάση εὐλαβῶς προσκυνῶ, καὶ
Παπα Κυριαζῆ ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι.

Παλούμπα (3) τῇ 22α Μαρτίου 1824

1. Δέν γράφει τὸ ἔτος.

2. Τὰ ξημερώματα, τὰ χαράματα, τῆς ἡμέρας.

3. Ἔδρα κοινότητος τῆς Γορτυνίας. Πατρίς τῶν Πλαπουταίων,
τῶν κυριωτάτων ἀντιπάλων τῶν Τουρκαλβανῶν τοῦ Λάλο. Ὑπήγετο

Ἐπειδὴ καὶ τὰ πράγματα τῆς πατρίδος τρέχουν ἀρχεῖα καὶ ἐπειδὴ κάθε καλὸς πατριώτης πρέπει εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν νὰ τοῦ διαφεντεύσῃ, διὰ τοῦτο ἐκρίθη ὑπόλογον νὰ ἀπεράσῃτε μαζὺ μὲ τὸ ἀνεψιόν μου **Φώτῃ** εἰς **Φανάρι** (1) διὰ νὰ ὁμιλήσετε τὰ χρεῖωδῃ πρὸς τοὺς ἐκεῖ **Καπεταναίους** ὁποῦ νὰ ξεκινήσουν μίαν ὥραν ἀρχίτερα καὶ ἐνωμένοι καὶ ἡμεῖς μὲ αὐτοὺς νὰ ἀνέβωμεν ἐπάνω καὶ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ διορθώσωμεν τὰ πράγματα, ἰδὲ χάνεται ἡ Πατρίς.

Ὅθεν ἀφίσατε κάθε σας ἄλλην δουλειὰν καὶ ἀμέσως ξεκινήσατε, καὶ ἐκεῖ πηγενάμενοι νὰ μιλήτε τὰ χρεῖωδῃ παρακινώντας τους καὶ συμβουλευόντάς τους νὰ ἀκούσουν εἰς ὅσα τοὺς εἶπητε. Ὁ **Φώτης** θέλει σᾶς ἐξηγηθῆ ἐκ στόματος πῶς πρέπει νὰ ὁμιλήσετε. Δὲν ἀμφιβάλλω λοιπὸν εἰς τὴν φρόνησίν σας καὶ ἐπιτηδειότητά σας ὅτι ἄφευκτα θέλει κατορθώσετε τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν.

Σᾶς ἀσπάζομαι καὶ μένω

Ὁ ἰδικός σου

Δημητράκις Πλαπούτας

Ἴδου πάλιν οἱ ἱερεῖς ὑποχρεοῦνται νὰ φροντίσωσι διὰ τὸν ἐπισιτισμὸν τῶν στρατευμάτων τοῦ 1824, ὡς ἐφρόντισαν καὶ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος.

Ἀπαραιτήτως λοιπὸν συμμετέχει ὁ ἐφημέριος σὲ κάθε ἐπιτροπὴν πατριωτικὴν.

Ἡ διοίκησις διὰ τοῦ στρατηγοῦ γνωρίζει εἰς τοὺς κληρικούς μας τὰ ἐπόμενα.

Καπετὰν Παρασκευᾶ (2), Παπᾶ κὺρ Ἀθανάσιε, Παπᾶ Κυριαζῆ Ἀλεξόπουλε (3) καὶ κ. Φώτῃ Νταρόπουλε,

Γνωρίζων τὸν πατριωτικὸν ζῆλον σας, καὶ τὴν προθυμίαν ὁποῦ πάντοτε ἐδείξατε εἰς τὰ κοινὰ τῆς πατρίδος συμφέροντα, καὶ ἐπειδὴ μερικὰ ἐκ τῶν χωρίων τῆς **Λιοδώρας** ἀρχισαν νὰ θερίζουν, διὰ τοῦτο σᾶς ἐδιόρισα ἐπιτρόπους μου ὁποῦ ὅλοι ἐνωμένοι νὰ ἐπιστατήτε ὅλας τὰς ἀποδεκατώσεις τοῦ... τῆς Λιοδώρας

κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν εἰς τὸ τμήμα τῆς Καρυταίνης, τὸ καλούμενον **Λιοδώρα**.

1. Τῆς Ἀνδριτσαίνης χωρίον.

2. Πρόκειται περὶ τοῦ ὑπογράφοντος τὴν πρώτην ἐπιστολὴν Παρασκευᾶ Κολιοπούλου.

3. Κυριάκος ἢ Κυριαζῆς ἀπὸ τὸ Βλαχογράφη. Ἦτο **μουλοκτοῆς** = διοικητὴς πολεμικῆς ομάδος.

«Κατὰ πρῶτον τέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτός εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων». (Α' Τιμὸθ. 5,19)

καὶ ὅσα χωρία θελήσωσι νὰ κρατήσωσι τὴν ἀποδεκάτωσίν των, νὰ δώσωσι τὰ γρόσια εἰς ἑσᾶς, καὶ ὅσα πάλιν δὲν θελήσωσι, τότε νὰ φροντίσετε, ὅπου ἢ εἰς ἄλλον νὰ πωληθῇ ἢ ἀποδεκάτωσις, ἢ νὰ διορίσετε ἐπιστάτην διὰ νὰ μετρήσῃ καὶ νὰ παραλάβῃ τὰς ἀποδεκατώσεις ἐκείνου τοῦ χωρίου τὰς ὁποίας νὰ βάλετε εἰς μαγαζιά.

Προσέξατε καλὰ νὰ ἐπιμεληθῆτε εἰς τὸ χρέος σας μὲ ὄλην τὴν ἐπιμέλειαν, νὰ βαστάζετε καθαρὸς λογαριασμούς, κατὰ πάντα, διὰ νὰ μὴν σᾶς εὔρη κανένα σφάλμα ἢ **Διοίκησις**, καὶ σᾶς παιδεύση αὐστηρῶς διὰ τὸ σφάλμα σας.

Παλούμπα 30 Μαΐου 1824

‘Ο στρατηγός·

Δημητράκις Πλαπούτας

‘Η ἐφεξῆς, **ἐνάτη**, ἐπιστολὴ τοῦ Δημητρίου Πλαπούτα πρὸς τὸν Παπα·Θανάση, ὁμιλεῖ περὶ τῆς φυγῆς τῆς οἰκογενείας του καὶ διαμονῆς αὐτῆς εἰς τὸ **Λεωνίδιον**. ‘Η καταφυγὴ ἐγένεν, ἀσφαλῶς, λόγῳ τῆς τότε ἐπιδρομῆς τοῦ Ἰμβραΐμ.

‘Η ἐπιστολὴ δὲν φέρει τόπον γραφῆς. ‘Εκ τοῦ περιεχομένου ὅμως—«νὰ τοὺς βάλω ἐδῶ» καταφαίνεται ὅτι ἐγράφη ἐκ τοῦ Λεωνιδίου.

‘Ο Παπα·Θανάσης ἐντέλλεται νὰ κάμῃ νέαν στρατολογίαν, πεντακοσίων (ἀριθ. 500) στρατιωτῶν, ἐκ τῆς περιφερείας Λιοδώρας, κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀρχιστρατήγου Τζιῶρτζη. Συμβοηθοὶ τοῦ Παπα·Θανάση εἰς τὴν στρατολογίαν ὀρίζονται ὁ **Κυριαζῆς** καὶ ὁ **Νικολὸς Κολοτούρας**.

‘Εν Λεωνιδίῳ εὐρισκόμενος ὁ Πλαπούτας δὲν εἶχε παύσει νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν τῶν κινήσεων τῶν ἐλληνικῶν στρατευμάτων. ‘Εκ τοῦ τέλους τῆς ἐπιστολῆς καταφαίνεται ὅτι ἐγνώριζε καλῶς ὄχι μόνον τὰς ἐν Ἀττικῇ συγκεντρώσεις τῶν Ρουμελιωτῶν, Σουλιωτῶν καὶ Πελοποννησίων ὑπὸ τὸν Καραϊσκάκη, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀπὸ τῆς 9ης μέχρι τῆς 16ης Ἀπριλίου ἐπιτυχεῖς ἀψιμαχίας τῶν Ἑλλήνων καὶ Τούρκων περὶ τῶν Ἀθηνῶν. Προσέτι πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἐγνώριζε καὶ τὴν μέλλουσαν σύγκρουσιν τῶν ἀντιπάλων, τὴν γενομένην τῇ 24ῃ Ἀπριλίου τοῦ 1827, πρὸς κατάληψιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ διὰ ταῦτα ἔγραψεν ἐν τέλει τὰ ἑξῆς: «**Κατ’ αὐτὰς** ἐλπίζεται νὰ ἔλθῃ ἐλευθέρωσις τῶν Ἀθηνῶν». Δυστυχῶς, ὁ θάνατος τοῦ Καραϊσκάκη ἀνέτρεψε τὰ πάντα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πρωθιερεὺς

(Ἔπεται τὸ τέλος)

«Ἄσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; Προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας...».

(Ἰακ. 5,14)

Πρ εσβυτέρου ΚΩΝΣΤ. ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗ

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ-ΓΙΩΡΓΗ(*)

ΜΕΡΟΣ Β΄.

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ

Ι.— ΣΙΜΟΣ ΠΑΥΛΗΣ

— Μετάνοια, καλημέρα, παπᾶ μου!

— Ο Χριστὸς μαζί σου, Κωσταντῆ!

Τὰ ἴδια στερεότυπα λόγια, ποὺ ἀκούγονταν χρόνια καὶ χρόνια, εἰπώθηκαν καὶ τοῦτο τὸ πρωῖνὸ, στὴν ἀπόλυση τοῦ ὄρθρου στὴν ἐκκλησία τῆς ἀγίας Παρασκευῆς.

Καθισμένοι, ὕστερα ἀπὸ λίγο, στὸ πεζούλι, δίπλα στὴν εἴσοδο, ὁ παπα-Γιώργης κι' ὁ ἀχώριστος σύντροφός του ὁ Κωσταντῆς, ἀλλάζανε λίγες κουβέντες.

— Μεθαύριο κλείνουνε δέκα χρόνια...

— Πέρασανε, παπᾶ μου, σὰ νᾶταν χθές...

— Εἶδες ὅμως ἕνα μυστήριο, Κωσταντῆ... Οὔτε ἀκούστηκε, οὔτε φάνηκε ὁ φονιάς...

Ἡ γῆς λὲς καὶ τὸν κατάπιε. Μά, ἔτσι νᾶχω τὴν εὐχή σου, παπᾶ μου, νὰ μὴν τὸν ξέρη ἄρά γε κανεῖς;

— Τὸν ξέρει, Κωσταντῆ, κάποιος... Ἀπάντησε ὁ παπᾶς κι' ἔδειξε μὲ τὸ βλέμμα τὸν οὐρανό.

Στὰ δέκα τοῦτα χρόνια ποὺ πέρασανε ἀπὸ τὸν ἄδικο σκοτωμὸ τοῦ Θανάση, τοῦ γιου τοῦ παπα-Γιώργη, κείνη τὴ νύχτα, στὴ θρύση τῆς βελανιδιάς, πολλά, πάρα πολλά, γινήκανε.

Ὁ πόλεμος πρώτα. Ἡ μαύρη κατοχὴ ὕστερα. Ἡ ἐσωτερικὴ κοσμοχαλασιὰ κατόπιν. Ἐνα μόνον δὲν ἄλλαξε: Τὸ πρωῖνὸ δρομολόγιο τοῦ παπα-Γιώργη καὶ τοῦ Κωσταντῆ πρὸς τὸ ναὸ τῆς ἀγ. Παρασκευῆς. Ἀπαράλλαχτα, ὅπως τὴν εἶδαμε στὴν ἀρχή, ἔτσι ἀντιγραφότανε ἡ σκηνὴ τὴν πᾶσα μέρα.

Κόντευε τὰ ὀγδόντα τώρα ὁ παπᾶς. Ἐκεῖ, λίγο πιὸ πίσω, βρισκόταν κι' ὁ Κωσταντῆς. Ἄσπρο, κατάλευκο κεφάλι, ἐλάσπρη ἢ γενειάδα τοῦ παπᾶ. Μπαμπάκι καὶ τοῦ Κωσταντῆ, κάτω ἀπ' τὸ σκοῦφο, τὸ μαλλί.

(*) Συνέχεια ἀπὸ σελ. 410

«Πρ εσβυτέρους τοὺς ἐν ὁμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρ εσβυτέρος καὶ μάρτυς τῶν Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός».
(Α' Πέτρ. 5,1)

Βουήσιοι, σκληραγωγημένοι, βαστούσαν ἀκόμη καλὰ κι' οἱ
δυό. Ἡ ζωὴ τους, ἡσυχὴ καὶ μετρημένη, ἀγνή καὶ νόμιμη, ὅσο
κι' ἂν τοὺς κέρασε πίκρες, δὲν τοὺς σακάτεψε.

Κι' ἡ ἀδόλη πίστη τους στὸν ἅγιο Θεὸ τοὺς θέρμαινε πάντα.

Ἔνα πρωινό, στὰ μισὰ τῆς κατοχῆς, ὕστερα ἀπὸ τὸν ὄρθρο,
εἶπε ὁ παπᾶς στὸν Κωσταντῆ.

— Τ' ἀκουσες χθὲς τὸ βράδυ τὸ μαντάτο;

— Εἰπάλωσα ἀπὸ νωρίς, γιατί ἤμουν κουρασμένος. Τί γίνηκε,
νάχω τὴν εὐχή σου;

— Ἦρθε ὁ Βασίλης, ὁ βοσκὸς τοῦ γερο-Νίκα κι' εἶπε πὼς
κάψανε οἱ Γερμανοὶ τὰ βορεινὰ χωριά. Οἱ ἄνθρωποι, λέει, ἔρχον-
ται πρὸς τὰ δῶ.

— Ἦρθε ἡ σειρά τους, παπᾶ μου... Ποιὸς ξέρει πότε θάρθη
ἡ δική μας κατὰ πὼς πάνε τοῦτοι οἱ θάρβαροι...

Ὁ Βασίλης, ὁ βοσκὸς τοῦ γερο-Νίκα, εἶχε πεῖ τὴν ἀλήθεια.

Ἀλαφιασμένοι φτάσανε οἱ χωρικοὶ τῶν καμένων χωριῶν πρὶν τὸ
μεσημέρι. Ἄλλοι τραβοῦσαν κατὰ τὰ δυτικά. Ἄλλοι πηγαίνανε
πρὸς τὴ χώρα. Τοῦτοι, καμμιά τριανταριά οἰκογένειες, ἦρθαν
πρὸς τὰ δῶ.

Ὁ παπα-Γιώργης δὲ στάθηκε οὔτε στιγμή ὥσπου νὰ βο-
λέψη τὸ δυστυχημένο τοῦτο μπουλοῦκι. Μαζί μὲ τὸν Πρόεδρο
καὶ τοὺς προεστοὺς βάλανε ἄλλους στὸ σχολεῖο, ἄλλους σὲ σπίτια,
πῆρε κι' ὁ ἴδιος μιὰ οἰκογένεια στὸ παπαδόσπιτό του.

— Φρόντισέ τους παπαδιά. Ἡ πίσω κάμαρη δική τους.

Κι' ἡ θυγατέρα μας, ἡ Φροσύνη, νὰ ζυμώσῃ χωρὶς ἀναβολή.

Τρεῖς-τέσσερις φορές τοὺς ἦρθαν δυστυχημένοι, διωγμένοι,
τσακισμένοι χωρικοὶ ἀπὸ τὸν καταχτητή.

Ὁ παπα-Γιώργης ἔδινε πάντα τὸ σύνθημα. Ἔβγανε τὰ σχέ-
δια, ὀδηγοῦσε, συμβούλευε, ἔτρεχε πάνω-κάτω νὰ τοὺς βολέψῃ
τοὺς χριστιανοὺς.

Ποῦ καὶ ποῦ φτάνανε ἀπὸ μέρη ἀγνωστα, μακρυνά, ξένοι,
ἀγνώριστοι, σακατεμένοι.

— Μᾶς κάψανε τὰ χωριά.

— Μᾶς ἐκτελέσανε τοὺς καλλίτερους.

— Μᾶς ξεριζώσανε καὶ χαθήκαμε.

Σ' ὄλους ὁ παπα Γιώργης ἦταν πατέρας στοργικὸς. Κάτι
ἔκαρε γιὰ καθ' ἓνα. Ἄν δὲν μποροῦσε τὸ πολὺ, τὸ λίγο πάντα
θάβρισκε τρόπο νὰ τὸ ἐκτελέσῃ.

«Ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποιμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκα-
στῶς ἄλλ' ἐκούσιως...»

(Α' Πέτρ. 5,2)

Τὴν προΐκα τῆς Φροσύνης—25 χρονῶ, ἀκόμα λήφτερη—τὴν εἶχε μοιράσει ἀπ' τὴν ἀρχή. Ροῦχα δικά του, τῆς παπαδιᾶς, πράγματα τοῦ σπιτιοῦ, ἔλα τὰ πρόσφερε στοὺς ξεριζωμένους ἀπὸ τὸν τόπο τους καὶ τὰ καλὰ τους. Ἔδινε τὸ παράδειγμα κι' οἱ ἐνορῖτες του, ποὺ τὸν σέβονταν σὰν ἅγιο, δὲν πηγαίνανε πίσω.

Χώρια ἀπὸ μιὰ οἰκογένεια ὀρφανεμένη, ποὺ κράτησε στὴν πίσω κάμαρη, πῆρε κι' ἓνα παληκάρι 28-30 χρονῶ, στὴ δούλεψή του, σὰν παιδί του.

Τὸν λέγανε Σῖμο Παυλῆ. Ἦταν ἔρημος καὶ μοναχός. Μ' ἓνα μπουλουκι διωγμένους ἔφτασε ἓνα πρωινό. Δὲν δρέθηκε ἕνας νὰ τὸν ξέρη καλὰ-καλὰ.

—Ποῦθε εἶναι αὐτός;

—Θαρρῶ ἀπ' τὸ πέρα χωριό...

—Λάθος κάνεις. Στὸ χαράκι ἔμενε.

—Καὶ πῶς ἔμεινε μόνος;

—Σφάξανε ἄλλους τοὺς δικούς του κι' αὐτὸς πρόλαβε καὶ πήδησε ἀπ' τὸ φεγγίτη καὶ τὴ γλύτωσε...

—Μωρὲ τρελλάθηκε τὸ παληκάρι. Γιὰ δὲς τον πῶς πάει...

—Μὴν τοῦ λέτε τίποτε, νὰ ξεχάση... Πέντε-ἕξι οἰκογένειες ποὺ εἶχαν ἔρθει μαζί του προχώρησαν κατὰ τὸ νοτιά. Ὁ Σῖμος δὲν θέλησε νὰ τοὺς ἀκολουθήση. Τᾶχε σὰν χαμένα. Μιά ἔμενε στὰ χωράφια, μιὰ δίπλα στὸ νεκροταφεῖο, μιὰ στὸ σχολεῖο.

Ὁ παπα-Γιώργης, σὰν ἔμαθε τὴν κατάσταση, πῆγε καὶ τὸν βρῆκε.

Κάτι ἀπὸ δῶ, κάτι ἀπὸ κεῖ, τὸν κατάφερε νὰ κοιμηθῆ κείνο τὸ βράδυ στὴν ἀποθήκη τοῦ χωριοῦ. Τὴν ἄλλη τὸν πῆρε σπίτι του.

—Σῖμο, ἀπὸ σήμερα θὰ μένης σπίτι μου. Σὲ πέρνω στὴ δούλεψή μου!

Βέβαια, δουλειὰ στὴν ἀρχὴ δὲν μπορούσε νὰ κάνη ὁ Σῖμος. Ἐπρεπε νὰ τοῦ πῆς, νὰ τὸν ὀδηγής. Μόνος του οὔτε σταματοῦσε οὔτε ἄρχιζε. Τὸ μυαλό του δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ κάνη οὔτε μιὰ σκέψη. Τρέλλες δὲν ἔκανε. Μὰ οὔτε μόνος μπορούσε ν' ἀποφασίσῃ κάτι.

Μὲ τὸν καιρὸ τὰ πράγματα ἀλλάξαν. Ὁ Σῖμος ἄρχισε σιγὰ—σιγὰ νὰ ζωηρεύη. Ἐνας ἀέρας φαινόταν νὰ τὸν ἀνάστηνε. Μέρα μὲ τὴν ἡμέρα ἔλο καὶ διορθωνόταν.

«...μηδὲ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως, μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων...»
(Α' Πέτρ' 5,2-3)

Περάσανε πέντε χρόνια από τή μέρα που πήρε ο παπᾶς τὸ Σίμο στὴ δούλεψή του. Ἦταν 28 χρονῶ τότε. Τριάντα τριῶν ἔφτασε σήμερα. Σ' αὐτὰ τὰ 5 χρόνια δούλεψε σκληρά, νύχτα—μέρα. Πότε στὰ χωράφια, πότε στ' ἀμπέλια, πότε κάτω στὶς ἐλιές. Δούλευε σὰ θεριό. Γεροδεμένος, ψηλός, μαυροκόκκινος, μ' ἓνα λεπτὸ μουστάκι στριμμένο ἐλαφρά, μεγάλα μάτια, ζωηρά, λεβέντης.

Πάντα ὅμως εἶχε πάνω του κάτι τὸ παράξενο. Καὶ τὸ παράξενο ἦταν τοῦτο: Δὲν ἐπικίσε οὔτε ἓνα φίλο σ' ὄλο τὸ χωριό. Ἀπόφευγε ὅλους «ὅπως ὁ διάβολος τὸ λιβάνι». Κουβέντα δὲν τοῦ ἔπερνε ἄνθρωπος. Ποῦ καὶ ποῦ, σὰν δούλευε μ' ἄλλους, στὴ χάση καὶ στὴ φέξη που λέει ὁ λόγος, θὰ ἔβγανε μιὰ σύντομη, τόση δά, κουβέντα ἀπὸ τὸ στόμα του. Κι' αὐτὴ μαλακὴ, ἀπαλή, πονεμένη.

Γιὰ νὰ τὴν πῆ τὴν κουβέντα αὐτὴ δὲν θὰ γινόταν νὰ κάνη ἀλλοιῶς. Διαφορετικὰ δὲν μιλοῦσε. Ἀκουγε τίς ὀδηγίες, ἔσκυβε τὸ κεφάλι, δούλευε σκληρά.

Μὴν νομίση κανεὶς πὼς τολμοῦσε νὰ τὸν πειράξῃ καθ' ἓνας ἢ νὰ τὸν περιγελάσῃ στοὺς ἄλλους.

Στὴν ἀρχή, ὅταν πέρασε ἡ συμπόνοια γιὰ τὴ δυστυχία του καὶ ἦταν ἔτσι ἀμίλητος καὶ δούλευε σκυρτός, κάτι πῆγαν νὰ τοῦ «πετάξουν» μερικοί. Μὰ ὀρθώθηκε ἀπότομα, μὲ τὸ ξινάρι στὸ χέρι, κι' ὅπως ἦταν ψηλὸς καὶ πατοῦσε πάνω σ' ἓνα ἀνέθασμα, τοὺς κοίταξε ἄγρια καὶ φοβερά. Αὐτὸ ἦταν! Τοὺς βούδανε μὲ μιᾶς.

Μπορεῖ νὰ ἦταν σιωπηλός, μὰ «ιδιότροπος», «στριμμένος» δὲν ἦταν. Κανένα δὲν πειράζε. Ἀφοῦ δὲν μιλοῦσε κανέναν, οὔτε ἔβρισε, οὔτε πρόσβαλε. Ὅπου μποροῦσε βοήθαγε, χωρὶς κανεὶς νὰ τοῦ πῆ. Ἔτσι ὄλοι τὸν ἀγαποῦσαν. Μάλιστα καὶ τὸν σέβονταν. Θὰ τὸ πιστέψετε; Μπροστά του οὔτε σαχλαμάριζαν κι' οἱ κουβέντες καὶ τῶν ἄλλων ἐργατῶν ἦσαν μετρημένες.

Τὸ Σίμο, εἶπαμε, τὸν εἶχε οἰκότροφο στὸ σπιτί ὁ παπᾶς. Σὲ μιὰ ἄκρη τῆς αὐλῆς, στὸ ὑπόστεγο, ἀριστερὰ τοῦ σπιτιοῦ, ἦταν ἓνα δωμάτιο. Ἐκεῖ ἔβαζε τὰ γεωργικὰ σύνεργα ὁ παπα - Γιώργης. Αὐτὸ τὸ δωμάτιο - ἀποθήκη διαρρυθμίστηκε κάπως, ἔβαλαν μέσα ἓνα κρεβάτι μὲ τάβλες, ἔκανε ὁ Σίμος ἓνα πάγκο, πῆρε μιὰ σταμνίτσα, ἔφτιαξε ἓνα τραπέζι· κι' ἐκεῖ ἔμενε, ἐκεῖ ἔτρωγε.

Ποτέ του δὲν θέλησε νὰ φάῃ στὸ τραπέζι τοῦ παπα. Στὴν ἀρχὴ ντρεπόταν. Μὰ ὕστερα καὶ γιὰ τὸν λόγο που ἦταν ἀκόμη

<... ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου...>

(Α' Πέτρ. 5,3)

λέφτερη ή Φροσύνη, δέν επέμενε ούτε ο παπᾶς. Διάταξε μόνο κι' επέδλεπε κι' ο ίδιος νάναί τὸ πιάτο του πάντα γεμάτο καί περιποιημένο. Τοῦ τὸ ἔδινε ή γερόντισσα ή παπαδιά, τὸ ἔπερνε ἐκεῖνος σιωπηλὸς πάντα καί πήγαινε στὸ δωμάτιό του.

Σάν ἤρθε ο καιρὸς τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ, ἤρθαν χαρτιὰ στὸν ἀστυνόμο τοῦ χωριοῦ καί εἰδοποιούσαν τὸ Σίμο νὰ γυρίσῃ στὸ χωριὸ του. Ὁ Σίμος οὔτε ν' ἀκούσῃ κουβέντα δέχτηκε. Τότε ἤρθανε περισσότερες εἰδήσεις γι' αὐτόν. Πὼς ἦταν φτωχὴ ή οἰκογένειά του. Πὼς ἦταν αὐτὸς πότε βοσκὸς καί πότε ἐργάτης. Πὼς περιουσία δέν εἶχανε, μόνο ἓνα σπιτάκι πὸν κάηκε. Πὼς δέν ἔμεινε κανεὶς ἀπ' τοὺς δικούς του. Πὼς καί νὰ γύριζε, ἐργάτης πάλι θὰ ἦταν.

Ἀνάλαβε τότε ο παπα - Γιώργης κι' ἔστειλε εἰδοποίηση πὼς δέν γυρίζει ο Σίμος.

Περάσαν ἀκόμα δυὸ χρόνια. Ὁ Σίμος μὲ τοὺς ἄλλους ἦταν ο ἴδιος. Μὲ τὸν παπᾶ ἔμως καί πρῶτα καί τώρα, ἤ στή δουλειὰ δταν ἦσαν μόνοι ἢ τὰ βράδουα τὰ χειμωνιάτικα στὸ σπίτι, κουβεντιάζανε. Μίλαγε ο παπᾶς, ἀπαντοῦσε κι' ἐκεῖνος.

Ὁ παπα - Γιώργης πάντα φρόντιζε νὰ τοῦ κἀνῃ «Κατήχηση» τοῦ Σίμου. Τοῦ ἔλεγε γιὰ τὸ Θεό, γιὰ τὸ ἔλεός του, κι' επέμενε σ' αὐτό, γιὰτι εἶχε ἀκούσει πὼς ο Σίμος, μὲ μιὰ ομάδα ἀνταρτῶν, εἶχε πάει γιὰ ἐπίθεση σ' ἓνα φυλάκιο Γερμανικὸ κι' ὑπέθετε, χωρὶς νὰ ξέρῃ λεπτομέρειες, πὼς θὰχε βάψει τὰ χέρια του στὸ αἷμα. Δέν τὸν ρώτησε ποτὲ «στὰ ἴσα», μὰ τὸν δίδασκε ἔτσι πὸν νὰ τὸν κἀνῃ νὰ νοιώσῃ πὼς «τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας». Τοῦ ἔλεγε γιὰ τὴν πόρνη, γιὰ τὸν τελῶνῃ, γιὰ τὸ ληστή. Τοῦ μιλοῦσε γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, πὸν σταυρώθηκε γιὰ μᾶς, γιὰ τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν καί χωριστὰ γιὰ τὴν ἐξομολόγησῃ. Ἐπέμενε σ' αὐτὴ μὲ τρόπο ο παπᾶς, γιὰτι τόσα χρόνια δέν τὸν εἶδε νὰ μεταλάβῃ. Κι' ἀπ' τὰ λεγόμενα τοῦ Σίμου, δταν ἦσαν μόνοι, πίστευε ἀδίστακτα ο παπᾶς πὼς, τὸ μυαλό του, δούλευε ρολοῖ. Πὼς ο Σίμος τὰ εἶχε «τετρακόσια», μὰ ποὶδς ξέρει γιὰτι ἀπόφευγε τὸν κόσμο. Ἴσως νὰ ἦταν τὸ αἷμα πὸν μᾶλλον ἦταν σίγουρος ο παπᾶς πὼς εἶχε βάψει τὰ χέρια του στήν ἐπίθεση στὸ Γερμανικὸ φυλάκιο, ἴσως ο κλονισμὸς σάν εἶδε νὰ σφάζουν τοὺς δικούς του· μιὰ φορὰ κἀτι ἦταν στή μέσῃ.

«... Καί φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος, κομιεῖσθε τὸν ἁμαράντινον τῆς δόξης στέφανον».
(Α' Πέτρ. 5,4)

Τὰ πρῶτα χρόνια ὁ Σίμος δὲν πήγαινε καθόλου στὴν ἐκκλησιά.

Τὸ δεύτερο ἢ τὸν τρίτο χρόνο, εἶχε βγῆ νὰ πάρη, βράδυ, ξύλα ἢ παπαδιά ἀπὸ τὴν αὐλή. Ἐκουσε μурμουρίσματα, κουβέντα στὸ δωμάτιο τοῦ Σίμου.

— Παπᾶ μου, ὁ Σίμος ἔχει κουβέντα. Ἡ ἄνθρωπος εἶναι μαζί του ἢ παραμιλάει.

Ἐαφνιάστηκε ὁ παπᾶς, κατέβηκε τὴ σκάλα, βγῆκε στὴν αὐλή, πλησίασε τὸ δωμάτιο τοῦ Σίμου, στήλωσε τ' αὐτί. Δὲν κατάλαβε καλὰ μὰ πῆρε, δύσκολα βέβαια, τίς λέξεις.

— Κύριε, ἐλέησέ με τὸν ἄμαρτωλό.

Κοιτάει ἀπ' τὸ μισάνοιχτο παράθυρο (δὲν ἦταν σωστό, τὸ ἤξερε· μὰ κείνη τὴν ὥραν δὲν μπόρεσε ν' ἀντισταθῆ στ' ἀναπάντεχο ἄκουσμα) καὶ βλέπει γονατιστὸ τὸ Σίμο, μπρὸς στὴν εἰκόνα ποὺ εἶχε ἢ παπαδιά κρεμάσει στὸ προσκεφάλι του ἀπὸ πάνω, νὰ κἀνῃ τὸ Σταυρό του. Πρὶν τραθήξῃ τὸ βλέμμα του ὁ παπᾶς, βλέπει τὸ Σίμο νὰ τραβάῃ ἀπὸ τὸν κόρφο του κάτι καὶ νὰ τὸ φιλεῖ.

— Γιὰ φυλαχτό, γιὰ Σταυρὸς θάναι σκέφτηκε. Γύρισε πίσω ἀθόρυβα.

— Τί εἶναι, παπᾶ μου;

— Τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄβυσσος, παπαδιά. Ὁ Σίμος προσεύχεται καὶ μурμουρίζει λόγια προσευχῆς...

Λίγο καιρὸ ὕστερα ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀνακάλυψη, κατάφερε ὁ παπα-Γιώργης νὰ πάρη τὸ Σίμο στὴν ἐκκλησιά.

Ἦταν Κυριακὴ πρωτὶ. Ἀπὸ βραδὺς τὸ εἶχαν συμφωνήσει. Πρὶν κατέβῃ τὴ σκάλα ὁ παπᾶς, ἄνοιξε ὁ Σίμος τὴν πόρτα του. Μαζί φτάσανε στὸ ναό, μισὸ λεπτὸ μετὰ τὸν Κωνσταντῆ.

Τάχασε ὁ καλὸς γέροντας ἐκκλησάρχης, χάρηκε ὅμως εὐλικρινά.

— Μέγας εἶσαι Κύριε! εἶπε μέσα του. Δὲν τόλεγα ἐγὼ πὼς ὁ παπᾶς μου θὰ καταφέρῃ αὐτὸ τ' ἀγρίμι στὸ τέλος;

Ὁ Σίμος στάθηκε δίπλα στὸν ψάλτη.

Ἀπὸ τότε, σκόλη καὶ Κυριακὴ, δὲν ἔλειψε ἀπὸ τὴν ἴδια θέση. Ἐφτανε μαζί μὲ τὸν παπᾶ καὶ τὸν Κωνσταντῆ. Ἐπερνε ἀντίδωρο κι' ἔφευγε τελευταῖος κι' ἀμίλητος. Στὸ χρόνο ἀπάνω ἄρχισε νὰ σιγομурμουρίζει, βοηθώντας τὸν ψάλτη. Τὸ δεύτερο εἶπε τὸν Ἀπόστολο.

Σὰν ἄρχισε νὰ τὸν λέει, σχίστηκαν τὰ φυλλοκάρδια τοῦ παπᾶ.

«Ὁμοίως, νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσβυτέροις...»

(Α' Πέτρ. 5,5)

— Μωρὲ ἴδια ἢ φωνὴ τοῦ Θανάση μου! Σοὶ Κύριε...

Εἶχε μιὰ φωνή, μὰ τί φωνή; Καμπάνα. Βέβαια ἀπὸ τέτοιο λεβέντικο κορμὶ ἄλλη φωνὴ ἦταν ἀδύνατο νὰ βγῆ.

Οἱ χωρικοὶ παραξενεύτηκαν, μὰ τὸ συνήθισαν κι' αὐτό. Ὁ Σῆμος φάνηκε ἀπὸ τὴ πρώτη μέρα ποὺ ἀνοίξε τὸ στόμα του νὰ κρατήσῃ «ἴσο» πὼς εἶχε «αὐτί». Τ' ἄρπαζε εὐκολα. Τὸν τρίτο χρόνο ἄρχισε νὰ ψάλλῃ. Τὸν τέταρτο ἔλεγε κάτι «αἰνους» καὶ μιὰ «δοξολογία», ποὺ ἔλεγε νὰ μὴ τελειώσῃ ποτέ.

Κατὰ τὰ ἄλλα ἢ κατάστασιν ἴδια.

Μέσ' στὴν ἐκκλησιὰ νόμιζες πὼς ὁ Σῆμος ἦταν σ' ἄλλο κόσμο. Οὔτε νοιάζονταν ἂν ἦταν ἐκεῖ ὄλο τὸ χωριό. Κοίταζε τὸ διβλίο στ' ἀναλόγι καὶ τὸ τέμπλο. Τίποτ' ἄλλο. Σὰν ἔλεγε ὁ παπα-Γιῶργης τὸ «Δι' εὐχῶν» κι' οἱ χωρικοὶ βγαίνανε ἔξω, μετὰ τ' ἀντίδωρο, κι' ἀρχίζανε τὴν κουβέντα, ἔβγαине κι' ἐκεῖνος τελευταῖος, ἔλεγε «βοήθειά μας». Καὶ γινότανε καπνός!...

Ἦταν μεγάλη Σαρακοστὴ κείνη τὴ χρονιά. Βράδυ-βράδυ τέλειωσε τ' ἀπόδειπνο ὁ παπα-Γιῶργης, καληνύχτησε τὸν Κωσταντῆ καὶ πῆγε σπίτι του. Ἦταν Τετάρτη κι' ἡ παπαδιά δὲν εἶχε μαγεῖρεμα. Κάθισαν, ὥσπου νὰ τελειώσῃ, ἀπάνω, τὸν ἀργαλειὸ ἢ Φροσύνη.

— Μετὰ τὴ Λαμπρὴ, πρέπει νὰ παντρέψουμε φέτο καὶ τὴ θυγατέρα, παπαδιά.

— Καιρὸς της, παπᾶ μου' ὅπως σὲ φωτίζει ὁ Θεός!

— Δὲν σοῦ ἔκανε καμιὰ μέρα λόγο; Ἔχει στὸ νοῦ της καγένα παιδί;

— Μὰ δὲν τὴν ξέρεις τώρα, εὐλογημένε; Ὅ,τι ποῦμε ἐμεῖς αὐτὸ θὰ κάνῃ.

— Ξέρεις τί λέω, παπαδιά; Γιὰ ἔλα πιὸ κοντά. Ἔτσι.

Ἡ φωνὴ τοῦ παπᾶ χαμήλωσε.

— Ἄν σοῦ πῶ νὰ στεφανώσουμε τὴ Φροσύνη μὲ τὸ Σῆμο, τί θὰ ἔλεγε;

— Ὅ,τι πῆς τουλόγου σου, αὐτὸ θὰ γίνῃ.

— Δέκα πέντε χρόνια τὸν ἔχουμε κοντά μας. Εἶναι τίμιος, καλός, λεβέντης, δουλευτής. Μόνο ποὺ εἶναι τὰ λόγια του λίγα. Αὐτὸ δὲν πειράζει. Σὰν παντρευτῆ καὶ γίνῃ γυιὸς μας, νοικοκύρης, ὄχι ἐργάτης, θὰ πάρῃ ἄλλο ἄερα. Ὑστερα, δὲν τὸν βλέπεις ὅταν ψάλλῃ στὴν ἐκκλησιὰ; Σὰν ἄγγελος λάμπει τὸ πρόσωπό του...

(Συνεχίζεται)

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ ΚΑΙ ΚΟΝΤΑΚΙΑ

[Ἐκ τῆς περὶ ἧς ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ἐγκριμένης ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἐργασίας τοῦ Ἁγιορείτου ὑμνογράφου Ὁσιολογ. κ. Γερασίμου Μικραγιαννανίτου δημοσιεύομεν ἐνταῦθα καὶ τὰ εἰς τὸν προσεχῆ μῆνα Ὀκτώβριον ἀνήκοντα Ἀπολυτικά, Κοντάκια καὶ Μεγαλυνάρια, μὴ περιεχόμενα ἐν τοῖς ἐν χρήσει ἐντύποις Μηναίοις].

ΜΗΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

1. Ἀνανίου Ἀποστόλου καὶ Ρωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ.

Ἀπολυτικά.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβ.

Ὡς ἐμπλεως χάριτος, τοῦ Τρισηλίου φωτός, τὸ σκευὸς ἐφώτισας, τῆς ἐκλογῆς τοῦ Χριστοῦ, Ἀνανία Ἀπόστολε· ἔθεν ἀνακηρύξας, εὐσεβείας τὸν λόγον, ἄθλοις ἐβεβαιώσω, τὴν σωτήριον χάριν· δι' ἧς τοῖς σὲ εὐφημοῦσι, δίδου τὰ πρόσφορα.

Τοῦ Ὁσίου, ὄμοιον.

Ὡς σάλπιγξ θεόληπτος τῶν οὐρανίων ᾠδῶν, ἐγθέως ἐφαίδρυνας, τὴν Ἐκκλησίαν Χριστοῦ, τοῖς θείοις σου ἄσμασι· σὺ γὰρ τῆς Θεοτόκου, ἐμπνευσθεὶς τῇ ἐλλάμψει, ἐνθεος ὑμνηπόλος, ἐγνώρισθης ἐν κόσμῳ· διὸ σε πόθῳ τιμῶμεν Ρωμανέ Ὁσίε.

Κοντάκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡσπερ κιθάραν τῆς σοφίας παναρμόνιον
καὶ ὑποφήτην θεοπνεύστων ἀνακρούσεων
εὐφημοῦμεν Ρωμανέ σε ἁσμάτων ὕμνοις.
Ἄλλ' ὡς φόρμιγξ δωρεῶν τῶν ὑπὲρ ἔννοιαν
πρὸς ἐγρήγορσιν ἡμᾶς θεῖαν διέγειρον
τοὺς δοῶντάς σοι, χαίροις Πάτερ θεόληπτε.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Δι' ἀποκαλύψεως θεϊκῆς, τῷ Σαύλ βραβεύεις, τὸν οὐράνιον φωτισμόν· ἔθεν Ἀνανία, ὡς Μάρτυρά σε θεῖον, Ἀπόστολόν τε ἅμα, Χριστὸς ἐδόξασε.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἄνωθεν τὸ δῶρον ἀπειληφώς, ἐκ τῆς Θεοτόκου, παμμακάριστε Ρωμανέ, ὕμνησας πανσόφως, τὰ θεῖα μεγαλεῖα, κενώσεως τοῦ Λόγου ὡς ἔμπουν ὄργανον.

**2. Κυπριανού Ἱερομάρτυρος, καὶ Ἰουστίνης Παρθενο-
μάρτυρος.**

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θείας πίστεως, τῇ φωταυγείᾳ, σκότος ἔλιπες, τῆς ἀσεβείας,
καὶ φωστὴρ τῆς ἀληθείας γεγένησαι· ποιμαντικῶς γὰρ φαιδρύνας
τὸν βίον σου, Κυπριανέ τῇ ἀθλήσει δεδόξασαι. Πάτερ Ὅσιε, τὸν
Κτίστην ἡμῖν ἰλέωσαι, ὁμοῦ σὺν Ἰουστίνῃ τῇ θεόφρονι.

Μεγαλυνάριον.

Πλάνης σοφιστείας ἀπολιπών, τῆς θείας σοφίας, ἀνεδείχθης
φωστὴρ λαμπρός, καὶ σὺν Ἰουστίνῃ, Κυπριανέ ἀθλήσας, τῆς ἀνω
βασιλείας, ἄμφω ἐτύχετε.

**3. Διονυσίου Ἱερομάρτυρος τοῦ Ἀρσοπαγίτου, ἐπισκό-
που Ἀθηνῶν.**

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Δόγον.

Ἀγρευθεὶς τῷ τοῦ Παύλου Πάτερ κηρύγματι, ὑψηγητῆς ἀνε-
δείχθης τῶν ὑπὲρ νοῦν δωρεῶν, διανοίᾳ ὑψηλῇ καλλωπιζόμενος·
τῶν γὰρ αὐτῶν εὐσιῶν, τὰς ἀρχὰς μυσταγωγεῖς, ὡς μύστης τῶν
ἀπορρήτων, καὶ τῆς σοφίας ἐκφάντωρ, Ἱερομάρτυς Διονύσιε.

Μεγαλυνάριον.

Τῶν ὑπερκοσμίων θεωριῶν, γεγονὼς ἐπόπτης, καὶ ἐκφάν-
τωρ θεοειδῆς, θεαρχικωτάτων, ἐλλάμψων τὸ κάλλος, πανσόφως
διαγράφεις ὡς Διονύσιε.

4. Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τοῦ Παύλου ἠλίευσαι ταῖς θεηγόροις πλοκαῖς, καὶ ὄλος γε-
γένησαι, ἱερωμένος Θεῷ, σοφῆ Ἱερόθεε· σὺ γὰρ φιλοσοφίας, ταῖς
ἀκτίσιν ἐκλάμπων, ὠφθης θεολογίας ἀκριβοῦς ὑποφήτης· δι' ἧς
μυσταγωγούμεθα, Πάτερ τὰ κρείττονα.

Μεγαλυνάριον.

Ἱερογωνσία καταλαμφθεὶς, ἱερολογίας μυστοδότης θεαρχι-
κῆς, ὠφθης τοῖς ἐν κόσμῳ, ὡς Ἀποστόλων σύμπνου· διό σε Ἱε-
ρόθεε μεγαλύνομεν.

5. Χαριτίνης Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖα χάριτι, κραταιωθεῖσα, κράτος ἤσχυνας τῆς δυσσεβείας,

Χαριτίνη ὑπὲρ φύσιν ἀθλήσασα· ἔθεν χαρίτων πηγὴν ἀδαπάνητον, ὡς γλυκασμὸν ἀναβλύζεις τοῖς κρίζουσι. Μάρτυς ἐνδοξε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Μαρτυρίου αἵμασι, πεφοινιγμένη, οὐρανόις κάλλεσι, καθω-
ραΐσθης εὐπρεπῶς, ὦ Χαριτίνη κραυγάζουσα. Σὺ τῶν Μαρτύρων
Χριστέ ἀγαλλίαμα.

Μεγαλυνάριον.

Χάριτος τρυφήσασα θεϊκῆς, χάριτος Μαρτύρων, ἀπεδρέψω
τὴν καλλονήν· ἔθεν Χαριτίνη, τῶν αἰκτιρισμῶν τοῦ Λόγου, ἐπόμ-
δρησον τὴν χάριν τοῖς σὲ γεραίρουσι.

6. Θωμᾶ τοῦ Ἀποστόλου.

Ἀπολυτίκια.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς θεῖος Ἀπόστολος, θεολογίας κρουνοῦς, ἐνθέως ἐξήγητη-
σας, ἐκ λογχονόκτου πλευρᾶς, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ἔθεν τῆς
εὐσεβείας, κατασπείρας τὸν λόγον, ἔλαμψας ἐν Ἰνδία, ὡς ἀκτὶς
οὐρανια, Θωμᾶ τῶν Ἀποστόλων τὸ θεῖον ἀγλάισμα.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ὡς αὐτόπτης τοῦ Λόγου καὶ κήρυξ εὐσημος, θεοπρεπῶς ἀνι-
μήσω τὸν τῆς σοφίας βυθόν, ψηλαφήσας τὸν Χριστὸν μετὰ τὴν
ἐγερσιν· ἔθεν δογμάτων ἱερῶν ἀνεδείχθης φυτουργός, Ἀπόστολε
θεηγόρε, Θωμᾶ Χριστοῦ μυστολέκτα καὶ πρεσβευτὰ τῶν εὐφη-
μούντων σε.

Κοντάκιον.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡς κοινωνὸς τοῦ ἐκ πλευρᾶς ἄφεισιν βλύσαντος
Τοῦ ζωηφόρου ὁμοιώματος ἐτρύφησας
Λογχευθεὶς Θωμᾶ πανεὐφήμη τὴν πλευράν σου.
Ἄλλ' ὡς μάρτυς καὶ Ἀπόστολος θεόληπτος
Σεσωσμένους τῇ Δεσπότῃ σου προσάγαγε
Τοὺς βοῶντάς σοι χαίροις μάκαρ Ἀπόστολε.

Μεγαλυνάριον.

Τῇ χειρὶ ἀψάμενοι τῆς πλευρᾶς, τοῦ βλύσαντος κόσμῳ, ἀθα-
νάτου ζωῆς κρουνοῦς, ἐξ αὐτῆς ἐδέξω, δογμάτων θεῖα ρεῖθρα, δι'
ὧν ψυχὰς ἀρδεύεις, Θωμᾶ Ἀπόστολε.

7. Σεργίου καὶ Βάκχου Μαρτύρων, καὶ τῶν ἐν Κρήτῃ
ἐνενήκοντα ἐννέα Ὁσίων Πατέρων.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος α'. Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

Τριάδος τῆς ἁγίας ὀπλῖται τροπαιοῦχοι, ἢ λαμπρὰ δυὰς τῶν Μαρτύρων ὠράθητε ἐν ἄθλοις, Σέργιος ὁ θεῖος ἀριστεύς, καὶ Βάκχος ὁ γενναῖος ἀθλητῆς· διὰ τοῦτο δοξασθέντες περιφανῶς, προῖστασθε τῶν βοώντων· δόξα τῷ ἐνισχύσαντι ὑμᾶς, δόξα τῷ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι δι' ὑμῶν, πᾶσιν ἰάματα.

Τῶν Ὁσίων.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Χορὸς πολυάριθμος, τῶν Ἀσκητῶν τοῦ Χριστοῦ, λαμπρῶς συγκροτούμενος, τῷ τῆς ἀγάπης δεσμῷ, ἐν Κρήτῃ ἐξέλαμψεν· ἔνθα καὶ ὁμοφρόνως ἐνασκήσαντες πίστει, πάντες μιᾷ ἡμέρᾳ μετετέθησαν ἄνω, πρεσβεύοντες Χριστῷ τῷ Θεῷ δοῦναι πᾶσιν ἡμῖν συγχώρησιν.

Κοντάκιον.

Τῶν Ὁσίων.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἐν τῇ Κρήτῃ λάμπαντες, καθάπερ λύχνοι, ἀρετῶν ταῖς χάρισι, φωταγωγεῖτε μυστικῶς, Πατέρες θεῖοι τοὺς ψάλλοντας· χαίροις Ὁσίων χορὸς θεοσύνακτος.

Μεγαλυνάρια.

Τῶν Μαρτύρων.

Χαίροις τῶν Μαρτύρων ἢ ξυνωρίς, Σέργιος ὁ θεῖος, καὶ ὁ Βάκχος ὁ εὐκλεής, οἱ τὸν Θεὸν Λόγον, δοξάσαντες ἐν ἄθλοις, φῶν συνδοξασθέντες ἡμᾶς φρουρήσατε.

Τῶν Ὁσίων.

Τοὺς ἐν ὁμοιοῖα θεοφιλεῖ, λάμπαντας ἐν Κρήτῃ, δι' ἀγώνων ἀσκητικῶν, τιμήσωμεν πόθῳ, Πατέρας τοὺς Ὁσίους· Χριστῷ γὰρ ὁμοφρόνως κατηκολούθησαν.

8. Πελαγίας Ὁσίας.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σιαροῦ.

Ἐξ ἀκανθῶν καθάπερ ῥόδον εὐώδες, τῇ Ἐκκλησίᾳ Πελαγία ἐδείχθης, ταῖς ἐναρέτοις πράξεσιν εὐφραίνουσα ἡμᾶς· ὅθεν καὶ προσήγαγες ὡς ὁσμὴν εὐωδίας, τῷ σὲ θαυμαστώσαντι τὸν σὸν βίον Ὁσία. Ὅγ' ἐκδυσώπει σώζεσθαι ἡμᾶς, παθῶν παντοίων, ψυχῆς τε καὶ σώματος.

Κοντάκιον.

Ἦχος α'. Χορὸς ἀγγελικός.

Πελάγει ἀρετῶν, ἀληθῶς ἰσαγγέλων, τὸ πέλαγος τῶν σῶν

ἐγκλημάτων Ὁσία, πανσόφως ἐδύθισας, καὶ δακρῶν τοῖς ρεύμασιν, ἐναπέπειξας, τὸν πολυμήχανον ὄφιν ὄθεν ἤστραψας, ὡσπερ λαμπὰς μετανοίας, τὴν κτίσιν φαιδρύνουσα.

Μεγαλυνάριον.

Φερωνύμως πέλαγος γαληνόν, πλεύσασα Ὁσία, μετανοίας τῆς ἱεράς, Μήτηρ Πελαγία τοῖς ἐν πελάγει βίου, λιμὴν σωτηριώδης, ὠφθης καὶ ἄκλυτος.

Θ. Ἰακώβου Ἀποστόλου, τοῦ Ἀλφαίου, Ἀνδρονίκου καὶ Ἀθανασίας Ὁσίων.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος γλωσσοपुरεύτω πνοῇ, ὡς θεῖος Ἀπόστολος, ὑποδεχθεὶς τῇ ψυχῇ, Ἰάκωβε ἐνδοξε, ἔλαμψας ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς ἀστὴρ ἑωσφόρος ἔλυσας τῶν εἰδώλων, τὴν πολύθεον νύκτα. Καὶ νῦν ἀπαύστως δυσώπει, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Τῶν Ὁσίων.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Σωφροσύνης τὴν χλαῖναν τὴν θεοφάντον, κατεποικίλατε χροαῖς τῶν ἱερῶν ἀρετῶν, ὁμοφρόνως ἐν σπουδῇ, ἄμφω ἀσκήσαντες ὄθεν ὑμῶν τὴν σιωπὴν, ἢ τρισάγιος ᾠδῇ, ἐδέξατο ἐν ὑψίστοις, Ἀνδρόνικε, σὺν τῇ θεῖα Ἀθανασίᾳ τῇ θεόφρονι.

Κοντάκιον.

Τῶν Ὁσίων.

Ἦχος δ'. πλ. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡς τῆς νομίμου συζυγίας ὑποτύπωσιν
Καὶ τῆς ἐνθέου πολιτείας ἀκροθίνια
Ἀναδήσωμεν τοῖς ἀνθεσι τῶν ἱσμάτων
Τὸν ὁσίως διαπρέψαντα Ἀνδρόνικον
Σὺν αὐτῷ Ἀθανασίαν τὴν ὁμόζυγον
Τούτοις λέγοντες χαίροις ζευγος πανόσιον.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Μύστης καὶ Ἀπόστολος πεφηνῶς, τοῦ δι' εὐσπλαγγίαν, κενωθέντος μέχρι σαρκός, ἔφανας ἀδύτως, Ἰάκωβε θεόπτα, σωτήριον τὸ τούτου πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.

Τῶν Ὁσίων.

Ἀνδρείως ἢ σύμβιος ξυνωρίς, σὺν Ἀθανασίᾳ, ὁ Ἀνδρόνικος ὁ στερρός, τῆς ἀθανασίας, ἀνύσαντες τὴν τρίβον, τῆς ἀθανάτου δόξης κατηξιώθησαν.

10. Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας Μαρτύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος α΄. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Τῆς φύσεως θεσιμῶ, συνημμένοι ἐνθέως, ὁμόψυχοι στερρῶς,
ὡς ὁμαίμονες θεοὶ, αὐτάδελφοὶ Μάρτυρες, ἐν ἀθλήσει ὠράθητε,
ὦ Εὐλάμπιε, σὺν τῇ σεμνῇ Εὐλαμπίᾳ· ἔθεν στέφανον, τιμητικὸν
δεδεγμένοι, ἡμᾶς διασώζετε.

Μεγαλυνάριον.

Ἐκλαμπρον ἐν ἄθλοις καὶ θαυγαῖ, Εὐλάμπιε Μάρτυς, Εὐ-
λαμπία ἢ εὐκλής, σὲ τεθεαμένη, ἐκλάμπρως κοινωνεῖ σοι, τῶν
ὑπερλάμπρων πόνων· μεθ' ἧς τιμῶμέν σε.

11. Φιλίππου Ἀποστόλου τοῦ Διακόνου, καὶ Θεοφάνου τοῦ Γραπτοῦ.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος γ΄. Θεὸς πίστεως.

Θείας χάριτος, πλήρης ὑπάρχων, διηκόνησας, τῇ Ἐκκλησίᾳ,
ὡς διάκονος τοῦ Λόγου Ἀπόστολε· θεοσημεῖαις δὲ θείαις χρησά-
μενος, τῆς Σαμαρείας τὰ πλήθη κατηύγασας. Μάκαρ Φίλιππε,
Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Μυθεῖς τῶν Ἀγγέλων Πάτερ τὸ σύντονον, θεοφανείας ἀρ-
ρήτου ἐδείχθης σάλπιγγ' χρυσῇ, περιούσιον λαὸν τρέφων τοῖς λό-
γοις σου· τῶν γὰρ πανσόφων σου ᾠδῶν, ἢ πανεύσημος μολπή,
εὐφραίνει τὴν Ἐκκλησίαν, δι' ἣν λαμπρῶς ἠγωνίσω, θεομακάρι-
στε Θεόφανες.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Πίστεως τὸ πλήρωμα γεωργῶν, ἐξ αὐτοῦ παρέχεις, τῷ πλη-
ρώματι τῶν πιστῶν, ὡς ἐκλελεγμένος, διακονεῖν ἁγίοις· ἐξ οὗ
κάμολ μετάδος, Φίλιππε ἔνδοξε.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Ὅργανον τοῦ Πνεύματος ἐμμελές, λιγυρὰ κινύρα, ἐξαγγέλ-
λουσα τοῖς ἐν γῆ, τῶν ἐπουρανίων ἁσμάτων τὰς ὑψώσεις, ὑπάρ-
χεις Ἱεράρχα, Πάτερ Θεόφανες.

Τῇ Κυριακῇ τῶν Ἀγ. Πατέρων τῆς Ζ' Οἰκ. Συνόδου.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ταῖς θείαις τοῦ Πνεύματος, καὶ ἑπταριθμοῖς αὐγαῖς, Πατέ-

ρες οἱ ἔνθεοι, καταυγασθέντες τὸν νοῦν, ἐβδόμην συνέλευσιν, ἤθροισαν ἐκ περάτων, ἐν Νικαίᾳ τῇ πόλει, ἰδρύσαντες θεοφρόνως, τὰς πανσέπτους Εἰκόνας. Αὐτῶν οὖν μετ' εὐφροσύνης, τῇ μνήμῃ ἄσωμεν.

Μεγαλυνάριον.

Ἐπὶ τὸ πρωτότυπον ἢ τιμῇ, τῶν σεπτῶν Εἰκόνων, διαβαίνει ὡς ἀληθῶς, ὡσπερ οἱ Πατέρες, Συνόδου τῆς ἐβδόμης, ἐτράνωσαν πανσόφως· οὓς μεγαλύνομεν.

12. Πρόβου, Τάραχου καὶ Ἀνδρονίκου Μαρτύρων, καὶ Συμεῶν Ὁσίου τοῦ Νέου Θεολόγου.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος γ'. Τὴν ὡραιότητα.

Ἰσχὺν τὴν ἄμαχον, περιζωσάμενοι, κατεπαλαίσατε, ἐχθρῶν τὰς φάλαγγας, καὶ ἐδοξάσατε Χριστόν, ἀθλήσεως τοῖς ἀγῶσι, Πρόβη παναοίδιμε, ὁ προβάς πρὸς τὰ κρείττονα, ἐνδοξε Ἀνδρόνικε, Ἐκκλησίας ἐκνίκημα, καὶ Τάραχε πιστῶν ἢ γαλήνη, ὁ τρισαυγὴς Μαρτύρων δῆμος.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος δ' αὐτός. Θείας πίστεως.

Θεῖαν ἔλλαμψιν, Συμεῶν Πάτερ, εἰσδεξάμενος, ἐν τῇ ψυχῇ σου, φωστήρ ἐν κόσμῳ ἐδειχθης λαμπρότατος, διασκεδάζων αὐτοῦ τὴν σκοτόμαιναν, καὶ πάντας πείθων ζητεῖν ἦν ἀπώλεσαν, χάριν Πνεύματος. Αὐτὸ ἐκτενωῶς ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Τῆς Τριάδος πρόμαχοι, γεγενημένοι, οἱ γενναῖοι Μάρτυρες, Πρόβος καὶ Τάραχος ὁμοῦ, σὺν Ἀνδρονίκῳ ἠρίστευσαν, κατὰ τῆς πλάνης στησάμενοι τρόπαια.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Τῷ φωτὶ λαμπόμενος, τῷ Τρισηλίῳ θεόφρον, θεολόγος γέγονας, τῆς Ὑπερθέου Τριάδος, ἀνωθεν, σοφίαν λόγων καταπλουτήσας, ἔβλυσας, θεολογίας ἐνθεα ρεῖθρα, ἐξ ὧν πίνοντες βοῶμεν· χαίροις θεόφρον, Συμεῶν Ὁσίε.

Μεγαλυνάριον.

Τῶν Μαρτύρων.

Τρίφωτος λυχνία μαρτυρική, Τάραχος καὶ Πρόβος, καὶ Ἀν-

δρόνικος οί στερροί, ὤφθησαν ἐν κόσμῳ, Τριάδος Ὑπερθέου, τὰς τηλαυγεῖς ἐλλάμψεις ἀεὶ πυρσεύοντες.

Τοῦ Ὅσιου.

Ἄπασαν τὴν αἴσθησιν ὑπερβάς, ἐκ τῶν ὑπὲρ φύσιν, θεαμάτων τὰς δωρεάς, θεολόγῳ γλώσση, ὡ Συμεῶν πορθμεύεις, καλλιγραφῶν τὸν τρόπον τὸν τῆς θεώσεως.

13. Κάρπου, Παπύλου, Ἀγαθοδώρου καὶ Ἀγαθονίκης Μαρτύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Βίον ἐνθεον διαδραμόντες, Χριστοῦ ὤφθητε συγκληρονόμοι, δι' ἀθλήσεως ἐχθρὸν τροπώσαμενοι, Κάρπε σοφὴ καὶ κλεινὴ Ἀγαθοδώρε, Ἀγαθονίκη καὶ Πάπυλε ἐνδοξε, θεῖοι Μάρτυρες, Χριστῷ τῷ Θεῷ πρεσβεύσατε, διωρῆσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Μεγαλυνάριον.

Κάρπωμα προσήχθητε λογικόν, ἀνθραξι τῶν ἀθλων, τῷ τυθέντι ὑπὲρ ἡμῶν, Πάπυλε καὶ Κάρπε, σὺν τῷ Ἀγαθοδώρῳ, καὶ τῇ Ἀγαθονίῃ· διὸ δεδόξασθε.

14. Ναζαρίου, Γερβασίου, Προτάσιου καὶ Κελσίου Μαρτύρων, καὶ Κοσμᾶ τοῦ Μελωδοῦ.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τετράριθμον σύνταγμα, τῶν ἀθλητῶν τοῦ Χριστοῦ, Ναζάριον μέλψωμεν σὺν Γερβασίῳ ὁμοῦ, Προτάσιον, Κέλσιον. Οὗτοι γὰρ τὴν Τριάδα, ἀνεκήρυξαν πᾶσι, λύσαντες δι' ἀγώνων, τῶν εἰδώλων τὴν πλάνην. Αὐτῶν Χριστὲ ἱκεσίαι, πάντας ἐλέησον.

Τοῦ Ἱεράρχου. Ὁμοιον.

Οὐράνιον ἀμιλλαν, ζηλοτυπῶν ἐν σαρκί, ἐπίγειον αἰνεσιν, τῷ ἐν ὑψίστοις Θεῷ, πανσόφως συνήρμοσας· σὺ γὰρ ὡσπερ κιθάρα, τῆς εὐσήμεου σοφίας, ἤνεσας ὑψηγόρως, τὰς τοῦ Λόγου ὑψώσεις. Διὸ σε Κοσμᾶ θεηγόρε, ὕμνοις γεραίρομεν.

Μεγαλυνάριον.

Τῶν Μαρτύρων.

Φάλαγξ τῶν Μαρτύρων τετραμελής, τετράκρονος βρύσις τῶν ναμάτων τῶν μυστικῶν, Ναζάριε Κελσίῳ, μετὰ τοῦ Προτάσιου, καὶ Γερβασίου ἀμα κόσμῳ ἐδείχθητε.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Χαίροις ὁ κοσμήτωρ τῶν ἑορτῶν, ὁ ἐνθέως ἄσας, ὡσπερ

ἄλλος νέος Δαβὶδ, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, Κοσμᾷ τῇ τῶν Ὅσιων, Χριστοῦ τὰ μεγαλεῖα τοῦ σὲ δοξάσαντος.

15. Λουκιανοῦ Πρεσβυτέρου Ἱερομάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Θεῖω Πνεύματι, λελαμπρυσμένος, γῶσιν ἔγθεον, ἐταμיעύσω, καὶ τῆς πίστεως τὸν λόγον ἐτράνωσας· ὅθεν Μαρτύρων ἀλείπτῃς γενόμενος, Λουκιανὲ ἐν ἀθλήσει ἠρίστευσας. Μάρτυς ἔγδοξε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἐκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ὡς ἐρμηγεὺς τῶν ζωηφόρων ρημάτων, καὶ ἱερεὺς τῶν τοῦ Θεοῦ μυστηρίων, Λουκιανὲ θεόληπτε ἐνήθλησας στερρῶς· ὅθεν τὸ ἐσώτερον, καταπέτασμα Μάρτυς, χαίρων διελήλυθας, καὶ τοῦ Χριστοῦ τῷ προσώπῳ, ἐνεφανίσθης πάντοτε ἡμῖν, τοῖς σὲ τιμῶσιν, αὐτὸν ἱλεούμενος.

Μεγαλυνάριον.

Ἄρτῳ διαθρέψας πνευματικῷ, πιστῶν τὰς καρδίας, ὡς τοῦ λόγου διανομεύς, λιμῷ καταισχύνεις, τὸν λιχνοδόβρον ὄφιν, Λουκιανὲ ἀθλήσας καθάπερ ἄσαρκος.

16. Λογγίνου Μάρτυρος, τοῦ Ἐκατοντάρχου.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος α'. Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

Τὸν Ἥλιον τῆς δόξης Σταυρῷ προσηλωθέντα, καὶ τοῖς ἐν σκιά τοῦ θανάτου, ἐκλάμποντα ὡς εἶδες, ἠὺγάσθῃς αὐτοῦ ταῖς ἀστραπαῖς, καὶ ἤθλησας Λογγίνε εὐσεβῶς· διὰ τοῦτο νοσημάτων παντοδαπῶν λυτροῦσαι τοὺς ἐκβοῶντας· δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργούντι διὰ σοῦ, πᾶσιν ἰάματα.

Μεγαλυνάριον.

Κήρυξ καὶ αὐτόπτης ὄφθῃς τραχῶς, τοῦ σαρκὶ παθόντος, εὐδοκίᾳ Λόγου Θεοῦ· εὐθαρσῶς γὰρ τούτου, τὴν ἔγερσιν κηρύττων, ὑπὲρ αὐτοῦ Λογγίνε, προθύμως τέθυσαι.

17. Ὡσηὲ τοῦ Προφήτου, καὶ Ἀνδρέου Ὁσιομάρτυρος, τοῦ ἐν τῇ Κρίσει.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Θεῖον ἔσοπτρον, τοῦ Παρακλήτου, ἐχρημάτισας, σοφὲ Προ-

φήτα, τὰς σεπτὰς ἐκφαντορίας δεχόμενος· ὅθεν ἐν κόσμῳ μελλόντων τὴν πρόγνωσιν, ὡσπερ φωτὸς λαμπηδόνας ἀπήστραψας. Ὡσηὲ ἐνδοξε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος πλ. δ'. Τῆ Ὑπερμάχῳ.

Τῆ θεαυγεῖ μαρμαρυγῇ μυσταγωγούμενος
Προφητικῆς θεηγορίας κατηξίωσαι
Τὰς τῆς χάριτος προλέγων ἐπαγγελίας.
Ἄλλ' ὡς θείας Ὡσηὲ εὐκλείας σύσκηνος
Πολυτρόπων συμφορῶν ἡμᾶς ἀπάλλαξον
Τοὺς βοῶντάς σοι, χαίροις σκευὸς τοῦ Πνεύματος.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Προφήτου.

Στόμα θεηγόρον πεπλουτηκῶς, τὴν οἰκονομίαν, προκατήγγειλας τοῦ Χριστοῦ, Ὡσηὲ Προφήτα, καὶ τούτῳ ὡσπερ ἔφη, χορὸς τῶν Ἀποστόλων κατηκολούθησε.

Τοῦ Ὁσιομάρτυρος.

Ἐμψυχὸς ἀνδρείας ὀφθεις εἰκῶν, τῶν Εἰκονομάχων, κατεπτόησας τὴν ἰσχύν, καὶ τῷ αἵματί σου, Ἀνδρέα ὑπογράφεις, τὴν τῶν σεπτῶν Εἰκόνων τιμὴν ἐν Πνεύματι.

18. Λουκᾶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ἀκέστῳ σοφώτατος, ἱερομύστα Λουκᾶ, ζωγράφος πανάριστος, τῆς Θεοτόκου Μητρός, ἐδείχθης Ἀπόστολε· ἔγραψας μάκαρ λόγους, διὰ πνεύματος θεοῦ· ἔδωκας ἐννοῆσαι, συγκατάβασιν ἄκραν, Χριστοῦ τῆς παρουσίας· διὸ πρέσβευε σωθῆναι ἡμᾶς.

Μεγαλυνάριον.

Μαχαρίζομέν σου τὴν δεξιάν, Λουκᾶ θεηγόρε, δι' ἧς ἔχομεν οἱ πιστοί, τὰς τοῦ Θεοῦ Λόγου, διττὰς ἀγίας πλάκας, καὶ τὴν σεπτὴν Εἰκόνα τῆς Θεομήτορος.

19. Ἰωὴλ τοῦ Προφήτου, καὶ Οὐάρου Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς ἔμπουν κειμήλιον, τῶν ἱερῶν ἀρετῶν, Προφήτης θεόληπτος, ὤφθης σοφὲ Ἰωὴλ, ἐλλάμψει τοῦ Πνεύματος· ὅθεν τῆς εὐ-

σεβείας, ἡ πηγὴ ὡς προέφης, ἔβλυσε τοῖς ἐν κόσμῳ, ἐκ τοῦ οἴκου Κυρίου· ἣς νῦν καταπολαύοντες, πόθῳ τιμῶμέν σε.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τῶν Μαρτύρων ζηλώσας τὰ κατορθώματα, μαρτυρικῶς ἠγωνίσω ὑπὲρ τῆς δόξης Χριστοῦ, καὶ καθεῖλες τὸν ἐχθρὸν παμμάκαρ Οὐαρε· ἐν γὰρ ἰκρίῳ προσδεθείς, πρὸς τῷ ξύλῳ τῆς ζωῆς, νομίμως ἀποκατέστης, πρεσβευτικῇ χορηγίᾳ, καταφαιδρύνων τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Κοντάκια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος α'. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, νοητῶς θεωρήσας, ἐδέξω Ἰωήλ, τῶν μελλόντων τὴν γνῶσιν· τὸ Πνεῦμα γὰρ τὸ Ἅγιον, ὥσπερ ἔφης ἐκκέχυται, κατ' ἐνέργειαν, εἰς πᾶσαν σάρκα Προφήτα, τὴν πιστεύσασαν, τῷ ἐπὶ γῆς κενωθέντι, καὶ σὲ θαυμαστώσαντι.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Τὸν Σταυρὸν ὡς θώρακα, ἐνδεδυμένος παμμάκαρ, τῶν τυράννων ἡμιβλυνας, τὰς πονηράς μεθοδείας· ἠνεγκας, τὰς ἀνυποίστους σαρκὸς βασάνους· ἠγυσας, τοὺς θείους ἄθλους γενναιοφρόνως· διὰ τοῦτο ἐκοσμήθης, θείῳ στεφάνῳ, θεόθεν Οὐαρε.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Προφήτου.

Ὁφθη ἀποστάζουσα γλυκασμόν, Ἰωήλ Προφήτα, σοῦ ἡ γλῶσσα προφητικόν· τὴν γὰρ ἐν τῷ Λόγῳ, ἀνάπλασιν τοῦ κόσμου, συμβολικῶς κηρύττει δι' ἣς ἐσώθημεν.

Τοῦ Μάρτυρος.

Σύμμορφος ἐγένου τοῖς Ἀθληταῖς, Οὐαρε τρισμάκαρ, ἀριστεύσας περιφανῶς· ἔθεν οὐρανίων, ἀξιωθεὶς χαρίτων, ὑπέρμαχος γνωρίζῃ τοῖς σὲ γεραίρουσι.

20. Ἀρτεμίου Μεγαλομάρτυρος, Γερασίμου Ὁσίου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ, καὶ Μαιτρῶνης Ὁσίας τῆς Χιοπολίτιδος.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Μεγαλομάρτυρος.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Εὐσεβείας τοῖς τρόποις καλλωπιζόμενος, ἀθλητικῆς ἀγλαίας ὄφθης σοφὲ κοινωνός, πρὸς ἀγῶνας ἀνδρικούς παραταξάμενος· ἔθεν ὡς λύχνος φωταυγῆς, τῶν θαυμάτων τὰς βολὰς, ἐκλάμπεις τῇ οἰκουμένῃ, Ἀρτέμιε Ἀθλοφόρε, πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Τῆς Ὁσίας.

Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Χριστοῦ τοῖς ἰχνεσιν, ἀκολουθήσασα, κόσμου τερπνότητα,
Ὁσία ἔλιπες, καὶ ἐμιμήσω ἐν σαρκί, Ἀγγέλων τὴν πολιτείαν·
ἔθεν ταῖς τοῦ Πνεύματος, δωρεαῖς κατεφαίδρυνας, τὴν ἐνεγκα-
μένην σε, νῆσον Χίον πανεύφημε, διὸ χαρμονικῶς ἐκβοᾷ σοι.
χαίροις Ματρῶνα πανολβία.

Κοντάκιον.

Τῆς Ὁσίας.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Οὐδαμῶς τὸ θηλὸ σοι, ἐμποδῶν ὄφθη Ματρῶνα, πρὸς τοὺς
ὑπὲρ ἀνθρώπων, ἀγῶνας ὄντως καὶ ἄθλους· ἤσχυνας, διὸ τὸν
μέγαν νοῦν Θεοφόρε, εὐφρανάς, τὸ γυναικεῖον μεγάλως γένος τὸ
ἐκείνου ταῖς σαῖς νίκαις, προσαφελούσα, τῆς ἤττης ὄνειδος.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Μεγαλομάρτυρος.

Δόξαν ὑπατείας ὑπεριδῶν, τὸ ὕπατον κλέος, ἐπορίσω τῶν
ἀρετῶν, ὡς ἀνδραγαθήσας, Ἀρτέμιε ἐνδόξως· διὸ παντοίας βλά-
βης, ρύου τοὺς δούλους σου.

Τοῦ Ὁσίου.

Τῆς ὁμολογίας χριστιανῶν, ἕθετό σε στυλον, ἀδιάσειστον ὁ
Θεός, τὸ σεπτὸν σου σκήνος, Γεράσιμε δούε πᾶσι, τοῖς ἐναντίοις
λίθον δεινοῦ προσκόμματος.

Τῆς Ὁσίας.

Ἐβλυσας ἰδρώτας ἀσκητικούς, ἐν τῇ Χίῳ Μῆτερ, ὡς καλλί-
κρουνός τις πηγῇ, ἐξ ὧν ἀπαντλοῦντες, Ματρῶνα μακαρία, πα-
θῶν τῶν ψυχοφθόρων ἐκκαθαίρομεθα.

21. Ἰλαρίωνος Ὁσίου τοῦ Μεγάλου, καὶ Ἰωάννου
Νεομάρτυρος τοῦ ἐκ Μονεμβασίας.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Ἐγκρατείας τῇ αἴγλη λαμπρυνθεὶς τὴν διάνοιαν, ἤστραψας
θαυμάτων ἀκτῖνας, Ἰλαρίων Πατὴρ ἡμῶν, καὶ γέγονας φωστὴρ
περιφανής, καὶ στύλος εὐσεβείας θεαυγής, καταυγάζων τῇ ἐνθέῳ
σου βιοτῇ τοὺς πίστει προσιόντας σοι· δόξα τῷ δεδωκότι σοι
ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργούντι διὰ σοῦ,
πᾶσιν ἰάματα.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος γ'. Ὁσίας πίστεως.

Θεοῦ γόνον σε, Μονεμβασία, ἀνεβλάστησε, καρποφοροῦντα,
Ἰωάννη τὰς τῆς πίστεως χάριτας· τῶν γὰρ Πατρῶν θεσμῶν

ἀντεχόμενος, τοὺς ἐκ τῆς Ἄγαρ ἀθλήσας κατήσχυνας. Μάκαρ ἐνδοξε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἐκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Εὐσεβείας δόγμασι, θεοπρεπῶς τεθραμμένος, ἐν ἀθλήσει ἔλαμψας, ὡς εὐπρεπῆς νεανίας· πόνων γάρ, κατατολήσας ἰσχύϊ θείᾳ, ἔλυσας, τὰς ἐπινοίας τῶν παρανόμων, καὶ τῷ Λόγῳ Ἰωάννη, καθάπερ θύμα, προσήχθης ἄμωμον.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ὁφθης ὡς ἐλαία καρποτελής, ἐν οἴκῳ Κυρίου, Ἰλαρίων Πατῆρ ἡμῶν, ἔργων σου ἐλαίῳ, φαιδρῶς καθιλαρύνων, Χριστοῦ τῆν Ἐκκλησίαν σὲ μεγαλύνουσάν.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ὁφθης Μακκαδαίων ἐκτιμητής, Ἰωάννη μάκαρ, μαρτυρήσας ὑπὲρ Χριστοῦ· ἔθεν συναυλίζῃ, σὺν τούτοις ἐν ὑψίστοις, ἡμῖν διαπορθμεύων χάριν σωτήριον.

22. Ἀβερκίου Ἱεραπόλεως Ἱερομάρτυρος τοῦ Θαυματουργοῦ, καὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ Ἐπιτὰ Παίδων.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ἀποστόλων τὸν ζῆλον ἐκμιμησάμενος, τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐκλάμπεις ὡς ἑωσφόρος ἀστήρ, τὴν θεόδοτον ἰσχὴν φαίνων τοῖς ἔργοις σου· σὺ γὰρ θαυμάτων ἱερῶν, τὰς δυνάμεις ἐνεργῶν, Ἀβέρκιε Ἱεράρχα, πρὸς εὐσεβείας εἰσόδους, τοὺς πλανωμένους καθωδήγησας.

Τῶν Ἁγ. Παίδων.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Οἱ ἐπτάρηθμοι Παῖδες ἐν Ἐφέσῳ ἐκλάμπαντες, ἐν ταῖς ἑπταδόμοις ἀκτίσι, τῶν χαρίτων τοῦ Πνεύματος, διέμειναν θανόντες ὑπὲρ νοῦν, ἀνώτεροι φθορᾶς γρόνοις πολλοῖς, τὴν παγκόσμιον ἀνάστασιν ἐμφανῶς, πιστούμενοι τοὺς κράζοντας· δόξα τῷ ἀφθαρτώσαντι ὑμᾶς, δόξα τῷ ἐξεγείραντι, δόξα τῷ καταργοῦντι δι' ὑμῶν, δόγμα τὸ ἀλλότριον.

Κοντάκιον τῶν Ἁγ. Παίδων.

Ἦχος πλ. β'. Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν.

Τὴν ἀθλητικὴν, ἀνθήσαντες εὐκληρίαν, θείας ἀμοιβᾶς, ἐδρέψασθε, ἀφθαρσίας, καὶ θανόντες ἐν δόξῃ, ψυχῆς τὸ προκάλυμμα,

ἀθανάτω ἠμφιάσασθε, εὐπρεπεῖα ἐγειρόμενοι, καὶ βοῶντες θεῖοι Μάρτυρες. Ἡ τῆς μελλούσης ζωῆς, Χριστὸς ἐστὶν ἀπαρχή.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Βίῳ διαπρέπων θεοειδεῖ, τῆς τῶν Ἀποστόλων, κατετρόφης δωρεᾶς, ἔργοις παραδόξοις, Ἀβέρκιε πιστώσας, πρὸς ἀληθείας δόξαν τοὺς δεξαμένους σε.

Τῶν Ἀγ. Παίδων.

Δῆμος ἑπταστέλεχος καὶ σεπτὸς, ὠφθησαν οἱ Παῖδες, ἀρυστεύσαντες εὐσεβῶς ἔθεν παραδόξως, τῇ τούτων ἀναστάσει, νεκροποιῶν λημάτων θάπτεται σύρροια.

23. Ἰακώβου Ἀποστόλου τοῦ Ἀδελφοθέου.

Μεγαλυνάριον.

Κλήσει Ἀδελφοθέος πεφηνῶς, Ἰάκωβε μάκαρ, τῶν ἀρρήτων μυσταγωγός, ἐν Σιών ἐδείχθης, καὶ πάθει σου τιμίῳ, τὸ ζωηφόρον πάθος, Χριστοῦ ἐδόξασας.

24. Ἀρέθα Μεγαλομάρτυρος καὶ τῆς Συνοδείας αὐτοῦ.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Εὐσεβεῖα ἐμπρέπων τῇ ἀθλήσει δεδόξασαι, τὴν τῶν χριστοκτόνων κακίαν, καθελὼν τῇ ἐνστάσει σου διὸ καὶ προσενήνοχας Χριστῷ, Μαρτύρων ἀρραγῆ συνασπισμόν, ὥσπερ θεῖος παιδοτρίβης καὶ ὁδηγός, Ἀρέθα παμμακάριστε· δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργούντι διὰ σοῦ, πᾶσιν ἰάματα.

Μεγαλυνάριον.

Κλήρος περιούσιος καὶ λαός, ἔχων ταξιάρχην τὸν Ἀρέθαν τὸν εὐκλεῆ, τῇ τῶν πρωτοτόκων, συνήφθη Ἐκκλησία, μαρτυρικοῖς ἀγῶσιν ὄν μεγαλύνομεν.

25. Μαρτιανοῦ καὶ Μαρτύριου Μαρτύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Ζῆλον ἔνθεον, ἀναλαβόντες, ἠμαυρώσατε, Ἀρείου πλάνην, ἁμοούσιον Τριάδα κηρύττοντες, Μαρτιανὲ καὶ θεόφρον Μαρτύριε, Ὀρθοδοξίας οἱ ἄσειστοι πρόβολοι, θεῖοι Μάρτυρες, Χριστῷ τῷ Θεῷ πρεσβεύσατε δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις τῶν Μαρτύρων ἡ ξυνωρίς, ἡ δίστυλος βάσις, τῶν

δογμάτων τῶν εὐσεβῶν, σὺν τῷ Μαρτυρίῳ, Μαρκιανὲ παμμάκαρ,
Τριάδος τῆς Ἀγίας, τὰ θεῖα ὄργανα.

26. Δημητρίου Μεγαλομάρτυρος τοῦ Μυροβλύτου καὶ ἀνάμνησις τοῦ Μεγάλου Σεισμοῦ.

Κοντάκιον.

Τοῦ Σεισμοῦ.

Ἦχος πλ. δ'. Ὡς ἀπαρχάς.

Ὡς εὐπλαγχνίας ἄβυσσος, καὶ θησαυρὸς χρηστότητος, ἐπὶ
τὸν φόβον σου στήριξον Κύριε, τῶν εὐσεβῶν τὸ πλήρωμα, καὶ
ἐκλύτρωσαι Σῶτερ, ἐκ τῆς τοῦ σεισμοῦ φοβεραῆς συγκλονήσεως,
τοὺς πίστει ἀφορῶντας, τοῖς οἰκτιρμοῖς σου φιλόανθρωπε.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ἀγίου.

Τὸν μέγαν δπλίτην καὶ ἀθλητὴν, τὸν στεφανηφόρον, καὶ ἐν
Μάρτυσι θαυμαστόν, τὸν λόγχῃ τρωθέντα, πλευράν ὡς ὁ Δεσπό-
της, Δημήτριον τὸν θεῖον, ὕμνοις τιμήσωμεν.

Τοῦ Σεισμοῦ.

Ἐδρασον τῷ φόβῳ σου ἀκλινῶς, ἡμῶν τὰς καρδίας, ἐκκλι-
νόντων τοῖς γεηροῖς, καὶ σεισμοῦ βιαίας, φθοραῆς λύτρωσαι Λόγε,
τοὺς πίστει προσκυνοῦντας, τὴν δυναστείαν σου.

27. Νέστορος Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ἀθλητῆς εὐσεβείας ἀκαταγώνιστος, ὡς κοινωνὸς καὶ συνή-
θης τοῦ Δημητρίου ὀφθεις, ἠγωνίσω ἀνδρικῶς Νέστορ μακάριε·
τῇ θεϊκῇ γὰρ ἀρωγῇ, τὸν Λυαῖτον καθελών, ὡς ἄμωμον ἱερεῖον,
σφαγιασθεὶς προσηγάχθης, τῷ Ἀθλοθέτῃ καὶ Θεῷ ἡμῶν.

Μεγαλυνάριον.

Σθένος ἐξωσμένος ὑπερφυῆς, νικητῆς ἐγένου ἐν ἀγῶσι Νέ-
στορ σοφέ· ἔθεν ἀκηράτων γερῶν ἠξιωμένος, μετὰ τοῦ Δημητρίου
ἡμῶν μνημόνευε.

**28. Ἡ Σκέπη τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, Τερεντίου καὶ
Νεονίλλης Μαρτύρων, καὶ Στεφάνου Σαββαΐτου Ὁσίου.**

Ἀπολυτίκια.

Τῆς Θεοτόκου.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τῆς Σκέπης σου, Παρθένε, ἀνυμνοῦμεν τὰς χάριτας, ἦν ὡς
φωτοφόρον νεφέλην, ἐραπλοῖς ὑπὲρ ἔννοιαν, καὶ σκέπεις τὸν
λαόν σου νοερῶς, ἐκ πάσης τῶν ἐχθρῶν ἐπιβουλῆς. Σὲ γὰρ σκέ-

πην καὶ προστάτιν καὶ βοηθόν, κεκτήμεθα βοῶντές σοι. Δόξα τοῖς
μεγαλείοις σου Ἀγνή, δόξα τῇ θεῖᾳ Σκέπη σου, δόξα τῇ πρὸς
ἡμᾶς σου, προμηθεῖα Ἀχραντε.

Ἔτερον. Ἦχος πλ. δ'. Θεοτόκε Ἀσιπάρθενε.

Θεοτόκε Ἀειπάρθενε, τὴν ἀγίαν σου Σκέπην, δι' ἧς περι-
σκέπεις, τοὺς εἰς σὲ ἐλπίζοντας, κραταιὰν τῷ Γένει σου καταφυ-
γὴν ἐδωρήσω· ὅτι ὡς πάλαι καὶ νῦν θαυμαστῶς ἡμᾶς ἔσωσας, ὡς
νοητὴ νεφέλη, τὸν σὸν λαὸν περιβαλοῦσα. Διὸ δυσωποῦμέν σε,
εἰρήνην τῇ πολιτείᾳ σου δώρησαι, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα
ἔλεος.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Νόμῳ φύσεως, συνδεδεμένοι, κράτος πίστεως, ἐνδεδυμένοι,
μαρτυρίου τὴν ὁδὸν διηγύσατε, σὺν Νεονίλλῃ θεόφρον Τερέντιε,
καὶ ἡ τῶν Παίδων ὑμῶν ἐπτὰς ἑνθεος. Καὶ νῦν ἄφεισιν, αἰτήσασθε
παμμακάριστοι, τοῖς μέλλουσιν ὑμῶν τὴν θεῖαν ἄθλησιν.

Τοῦ Ὁσίου. Ὁμοιον.

Στέφος εἴληφας, τῆς εὐδοκίας, στέφος γέγονας τῆς Ἐκκλη-
σίας, ἐπωνύμως πανασίδιμε Στέφανε· σὺ γὰρ ἑνθέοις στεφόμενος
χάρισι, δι' εὐσεβείας ποικίλως διέπρεφας. Πάτερ Ὁσιε, Χριστὸν
τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκια.

Τῆς Θεοτόκου.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡσπερ νεφέλη ἀγλαῶς ἐπισκιάζουσα
Τῆς Ἐκκλησίας τὰ πληρώματα Πανάχραντε
Ἐν τῇ πόλει πάλαι ὤφθης τῇ βασιλίδι.
Ἄλλ' ὡς σκέπη τοῦ λαοῦ σου καὶ ὑπερμαχος
Περισκέπασον ἡμᾶς ἐκ πάσης θλίψεως
Τοὺς κραυγάζοντας, χαῖρε Σκέπη δλόφωτε.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑποθεις ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ὡς συζυγία εὐσεβῆς καὶ δμοφρων, σὺν Τερεντίῳ Νεονίλλα
τρισμακάρα, λαμπρὰ χορεία ὤφθητε Χριστῷ τῷ Θεῷ· πίστει γὰρ
ἐκθρέψαντες, τοὺς σεπτοὺς ὑμῶν παῖδας, τούτους προσηγάγετε,
λογικὰς ὡς θυσίας, ἐνηθληκότες ἅμα σὺν αὐτοῖς, τῷ τῶν αἰώνων,
Δεσπότη, μακάριοι.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Πεποικιλμένος τῷ στεφάνῳ τῆς ἀσκήσεως
Τὴν Ἐκκλησίαν τῷ σῷ βίῳ ἔστεφάνωσας

Ὅσπερ θεῖος Ἱεράρχης καὶ Θεηγόρος.
Ἄλλ' ὡς μύστης τῶν ἀρρήτων ἐπιλάμψου
Μετανοίας φωτισμὸν Πάτερ πρυτάνευσον
Τοῖς θαῶσί σοι χαίροις Ὅσιε Στέφανε.

Μεγαλυνάριον.
Τῆς Θεοτόκου.

Σκέπης σου τρυγῶντες τὰς δωρεάς, καὶ τὰς καθ' ἑκάστην,
θεοσύμφευτε παροχάς, ὑμνοῦμεν Παρθένε, τὴν σὴν μεγαλωσύνην,
τὴν πρὸς ἡμᾶς σου πρόνοιαν μεγαλύνοντες.

Σκέπη Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, ὑπάγκυρος Παρθένε, πάντα
σκέπουσα τοὺς πιστοὺς· διὸ τῇ σῇ Σκέπῃ, Ἑλλάς πᾶσα προστρέ-
χει, καὶ πίστει μεγαλύνει τὴν προστασίαν σου.

Τῶν Μαρτύρων.

Γενεὰ εὐθέων εὐλογητῆ, ὡς ὁ Δαβὶδ ἔφη, ἀνεδειχθητε τῷ
Θεῷ, Τερέντιε μάκαρ, σὺν τοῖς κλεινοῖς υἱοῖς σου, καὶ τῇ συνεύω-
πίστει ἀνδραγαθήσαντες.

Τοῦ Ὁσίου.

Χαίροις τὸ δοχεῖον τῶν ἀρετῶν, καὶ ἡθῶν δσίων, ὁ θεό-
φρων μυσταγωγός· χαίροις ἐγκρατείας, στηλογραφία ἔμπνου,
Πατέρων εὐκοσμία πάνσοφε Στέφανε.

**28. Ἀναστασίας Ὁσιομάρτυρος τῆς Ρωμαίας καὶ Ἀ-
βραμίου Ὁσίου.**

Ἀπολυτίκιον.

Τῆς Ἁγίας.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ἀσκήσει ἐκλάμψασα, ὡσπερ παρθένος σεμνή, ἀθλήσεως
αἵμασι, τὴν τῆς ἀγγελίας στολήν, ἐνθέως ἐφοίνιξας· ἔθεν Ἀνα-
στασία, ὡς Ὁσία καὶ Μάρτυς, χάριτας λαμάτων, ἀπαστρέπτεις
ἐν κόσμῳ, πρεσβεύουσα τῷ Σωτῆρι, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος α'. Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

Ζωῆς τῆς φθειρομένης λιπῶν τὰς ἀπολαύσεις, ἐν τῇ τῶν
μελλόντων ἐλπίδι, Ἀβράμιε θεοφόρε, ὁσίως ἐβίωσας ἐν γῆ, καὶ
χρῖσμα ὑπεδέξω ἱερὸν· διὰ τοῦτο ὡς τοῦ Λόγου μυσταγωγός, κα-
τηύγασας τοὺς βοῶντας· δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σέ
στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργούντι διὰ σοῦ, πᾶσιν ἰάματα.

Μεγαλυνάριον.

Τῆς Ἁγίας.

Ἐφως ὡσπερ ῥόδον πανευθαλές, ἐν δικαιοσύνης, τοῖς λειμῶ-

σιν ἀσκητικῶς, καὶ ὁσμὴν χαρίτων, ἀθλητικῶς ἐκπέμπεις, σεμνῆ
Ἀναστασία, τοῖς σὲ γεραίρουσι.

Τοῦ Ὁσίου.

Τὸ δοθέν σοι τάλαντον πρὸς Χριστοῦ, πόνοις ἐγκρατείας,
ἐγεώργησας δαψιλῶς, καὶ ὡς Ἱεράρχης, αὐτὸ ἐπηυξημένον,
Ἀδράμειε προσάγεις τῷ σὲ δοξάσαντι.

30. Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας Μαρτύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς θεῖοι ἀδελφοί, ὁμονοοῦντες καλῶς, Ζηνοβίε ἐνδοξε,
καὶ Ζηνοβία σεμνή, συμφώνως ἠθλήσατε· ὅθεν καὶ τῶν στεφάνων,
τῶν ἀφθάρτων τυχόντες, δόξης ἀκαταλύτου, ἠξιώθητε ἅμα, ἐκλάμ-
ποντες τοῖς ἐν κόσμῳ, χάριν ἰάσεων.

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις αὐταδέλφων ἢ ξυωρίς, Ζηνοβίε μάκαρ, Ζηνοβία
πανευκλεής, οἱ τὸν Θεὸν Λόγον, δοξάσαντες ἐν ἄθλοις, παρ' οὗ
καὶ δοξασθέντες, ἡμῶν προΐστασθε.

31. Στάχους, Ἀπελλοῦ, Ἀμπλίου, Οὐρβανοῦ, Να-
ρκίσσου καὶ Ἀριστοβούλου ἐκ τῶν Ἑβδομήκοντα Ἀποστό-
λων, Ἐπιμάχου Μάρτυρος, καὶ Νικολάου Νεομάρτυρος τοῦ
Χιοπολίτου.

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Ἀποστόλων.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τὴν κιθάραν τοῦ Πνεύματος τὴν ἐξάχορδον, τὴν μελωδή-
σασαν κόσμῳ τὰς ὑπὲρ νοῦν δωρεάς, ὡς ἐκφάντορας Χριστοῦ
ἀνευφημήσωμεν, Στάχυν, Ἀμπλίαν, Ἀπελλῆν, σὺν Ναρκίσσῳ Οὐρ-
βανόν, καὶ Ἀριστόβουλον ἅμα· ὡς γὰρ Ἀπόστολοι θεῖοι, χάριν
αἰτοῦνται ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Τοῦ Ἁγ. Ἐπιμάχου.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολιτῆς.

Ὡς γενναῖος ἐπλίτης τοῦ Σωτῆρος Ἐπίμαχε, τῷ ἐχθρῷ
στερρῶς συνεπλάκῃς, συμμαχίᾳ τῆς πίστεως, καὶ τοῦτον ἐτρο-
πώσω ἀθλητά, βασάνους πολυτρόπους ὑποστάς· διὰ τοῦτο ὡς τοῦ
Λόγου σε κοινωνόν, τιμῶμεν ἀνακράζοντες· δόξα τῷ δεδωκότι σοι
ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ,
πᾶσιν ἰάματα.

Τοῦ Ἁγ. Νικολάου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τῆς Χίου ἀγλάϊσμα, καὶ ἀθλητῶν μιμητής, ἐδείχθης Νικόλαε, ὁμολογήσας Χριστόν, τυράννων ἐνώπιον· ἔθεν τῶν σῶν αἰμάτων, οἱ κρουνοὶ ἀθλοφόρε, δρόσοι ὤφθησαν θεία τῇ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ· ἐντεῦθεν πανευχαρίστως, μέλπει τοὺς ἄθλους σου.

Κοντάκια.

Τοῦ Ἁγ. Ἐπιμάχου.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Αὐτοκλήτως ὄρμησας, πρὸς εὐσεθείας τοὺς ἄθλους, ἐκδοῶν Ἐπίμαχε, τοῖς παρανόμοις ἀνδρείως· πάρεμι, ὑπεραθλήσαιο τῆς ἀληθείας, ξόανα, ἐκμυκτηρίσαι τῆς ἀπωλείας· καὶ τμηθεὶς τὸν σὸν αὐχένα, δικαιοσύνης στέφανον εἴληψας.

Τοῦ Ἁγ. Νικολάου, ὁμοιον.

Φερωνύμως γέγονας, νίκη λαοῦ Ὁρθοδόξου, ἱερὲ Νικόλαε, ὑπὲρ Χριστοῦ ἐγαθήσας· ἔθεν σοι, ἐν κατανύξει ψυχῆς βοῶμεν, δώρησαι, ἡμῖν τὴν νίκην ταῖς σαῖς πρεσβείαις, κατ' ἐχθρῶν τῶν ὀρωμένων, καὶ ἀοράτων, τοῖς σὲ τιμῶσι πιστῶς.

Μεγαλυνάρια.

Τῶν Ἀποστόλων.

Δῆμος Ἀποστόλων θεοφειγγής, Νάρκισσος Ἀμπλίας, Ἀριστόβουλος Οὐρβανός, Ἀπελλῆς καὶ Στάχους ἀνέτειλαν ὡς ἄστρα· δεῦτε οὖν καὶ θαλφθῶμεν, τούτων τῇ χάριτι.

Τοῦ Ἁγ. Ἐπιμάχου.

Μάχην συγκροτήσας περιφανῆ, Ἐπίμαχε μάκαρ, ἐναντίον τῶν δυσμενῶν, θεία δυναστεία, λαμπρὸν τρόπαιον ἤρας· διὸ τῶν σῶν καμάτων δρέπη τὰ ἐπαθλα.

Τοῦ Ἁγ. Νικολάου.

Χαίροις ὁ τῆς Χίου θεῖος βλαστός, καὶ Νεομαρτύρων, ἐγκαλῶπισμα ἱερὸν· χαίροις ὁ ἀθλήσας, ὑπὲρ Χριστοῦ νομίμως, Νικόλαε τρισμάκαρ, μαρτύρων σύσκηγε.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΜΑΣ

ΕΙΣ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ

Τὰ κεφάλια μας βαριά ἀκόμη ἀπὸ τὴν σκουτούρα καὶ τὴν ἀγωνία τῶν Πανεπιστημιακῶν μας ἐξετάσεων. Κι' ὅμως πρέπει βιαστικὰ νὰ ἐτοιμαστοῦμεν μιὰ ομάδα δέκα τροφίμων τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ νὰ φύγωμεν σ' ἐξόρμησι θρησκευτικῇ, μακρὰ ἀπ' τὴν Ἀθήνα, στὴν ἐπαρχία τοῦ Σεβασμιοτάτου Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα, στὴν Κατερίνη τῆς Μακεδονίας.

Μας έχει καλέσει από καιρό ο ακούραστος ποιμενάρχης, για να τον βοηθήσωμεν στο δύσκολον έργο του, για να βοηθήσωμεν τους ανθρώπους του. Με το στόμα του Μητροπολίτου φθάνει μέχρις εμάς μιὰ φωνή, σάν άπόμακρος αντίλαλος μιὰς βοής από μύρια μακεδονικά στόματα, που καλούν τον καθ' ένα μας εκεί πάνω. Στο καθ' ενός μας τ' αυτιά φθάνει το «διαβάς εις Μακεδονίαν βοηθήσον ήμιν». Τα ίδια λόγια ακριβώς που ειχεν ακούσει στο γνωστό δραμά του ο γυιός της Ταρσοῦ, έρχονται και μέχρι τα δικά μας τα αυτιά. 'Ο Παῦλος στ' άκουσμα τής φωνής αυτής ξεχύθηκε σάν σίφουνας στη Μακεδονία, και μ' άπλοχεριά σκόρπισεν παντού το Φώς του Λόγου, το φώς που τον περιέχουσε και τον ελύτρωσε τον ίδιο. Μά εμείς δεν έχουμε δύναμι. 'Εμείς δεν είμαστε «Παῦλοι». Ξέρομεν καλά πως είμαστε μικροί κι' ανάξιοι να βγοῦμεν τώρα και να πάρωμεν τους δρόμους που ένας Παῦλος βάδισεν, και να κηρῶμεν και πάλι στις πλαγιές και τα ρέματα που εκείνος εκήρυξεν. Ένα είδος δειλίας μᾶς κάνει διατακτικούς. Μά είναι αδύνατο ν' αντισταθούμεν στην φωνή του κόσμου που ποθεί το φώς. Πιστεύομεν πως θαύματα δεν έπαυσαν να γίνονται, κι' άφοῦ μιὰ φορά ψαράδες έγιναν άξιοι για να βγοῦν και να κηρῶσουν τον λόγο του Θεοῦ, αποφασίζομεν κι' εμείς να φύγωμεν για την πορεία μας, βαθειά πεπεισμένοι πως το Πνεῦμα το Ἅγιον θά μᾶς φωτίσει.

Ἡ περιοχή τής αποστολῆς μας είναι στις ρίζες του Ὀλύμπου. Κάθε ένας από μᾶς έχει λίγα χωριά εις τον «τομέα» τής δράσης του. Λίγα χωριά που φυτεμένα στον κάμπο ή σκαλωμένα στα βουνά, λαχταροῦν, όπως την δροσιά τής βροχῆς στη ζέστη του καλοκαιριοῦ, την δροσιά των λόγων του Ευαγγελίου. Αρχίζομεν λοιπόν στις 2 του Ἰουνίου την σπορά, με βαθιά πίστι πως και για μᾶς ο αυξάνων θά είναι ο Κύριος.

Για πολλούς μας ή πορεία τούτη είναι ή πρώτη ιεραποστολική. Για εμάς τους «αρχαριούς» είναι πολλές οι δυσκολίες πάνω εδῶ, μά όχι ανυπερβλητές. Πάντα σάν υπάρχει όρμη που την γενᾶ ο πόθος να βοηθήσης τον συνάνθρωπό σου, οι δυσκολίες ξεπεριούονται. Κι' εμείς ποθοῦμεν βαθειά να βοηθήσωμεν τους ανθρώπους αυτούς. Ακόμη κάτι άλλο μᾶς δίνει θάρρος εδῶ. Ἀπέναντί μας βλέπομεν τον Ὀλυμπο βουβό τώρα. Τώρα δεν τοῦ μένει παρά μονάχα μιὰ ανάμνησι τοῦ παλιῦ του μεγαλείου, που ή τραγική ἀναζήτησι τοῦ θεοῦ από τον άνθρωπο, έπλεξεν γύρω του. Ἡ πλάνη πειά είναι διαλυμένη, κι' ή κορφή του τώρα δεν πιστεύεται κατοικητήριο θεῶν, γιατί ένας Παῦλος τους σκόρπισεν, διαλύοντας τους μύθους που τους εδιναν ζωή. Τώρα μιὰ ἄλλη μορφή δεσπόζει απ' ἄκρου σ' ἄκρο στο βουνό, ο άγιος, ο Ὁσιος Διονύσιος. Έτσι έγινε μετὰ Χριστό. Ὅλα πήραν τή χάρι του ἐξαγιασμοῦ. Κι' αυτός ο Ὀλυμπος, το κέντρο τής ειδωλοατρικῆς πλάνης, είναι ἐξαγιασμένος από τα δάκρυα και τις προσευχές του ἀσκητῆ.

Και μεθοῦμεν με την ὁμορφάδα πουχει το κήρυγμα του Χριστοῦ σέ τούτη τή γωνιά τής γῆς. Κηρύσσομεν Ἰησοῦν ἐσταυρωμένον κι' απέναντί μας βλέπομεν σπασμένα, συντριμένα από το χέρι του Παύλου τα εἶδωλα θεῶν και θεαινῶν... ὦ Κύριε, μετὰ απ' το κάθε κήρυγμά μας, Σὺ σπᾶς με το σφυρί τής χαριτός Σου το εἶδωλο, που στην καρδιά του κάθε ἀνθρώπου μένει, το εἶδωλο τής ἀμαρτίας.

Τέτοια λόγια ἀνεβαίνουν στο στόμα, ξεχυλισμένα απ' την καρδιά μας μετὰ το κάθε κήρυγμά μας.

Με τέτοιες σκέψεις και συναισθήματα βαδίζομεν το δρόμο τής αποστολῆς μας. Ἀπό χωριό σέ χωριό. Δεν πρέπει να μείνη κανένα. Μιλοῦμεν ὅπου κι' ὅταν μπορούμεν τα λόγια του Θεοῦ. Κάθε Κυριακή πρέπει να περάσωμεν τρία και τέσσερα χωριά, σχεδόν πάντα πεζοί, γιατί τή μέρα

αὐτὴ τοὺς βρίσκωμεν ὅλους μαζεμένους στὰ χωριά. Ἀρχίζωμεν πρῶτ καὶ ἡ νύχτα μᾶς βρίσκει στὴν ἴδια στάσι, τυλιγμένους τὸ μαῦρο ράσο, ἀνάμεσα σ' ἀνθρώπους ποὺ ἀπληστα ἀκούν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἀλήθεια πὼς κουραζόμαστε, μὰ 'κεῖνα τ' ἀθῶα μάτια τοῦ χωριάτη ἔχουν τὴ δύναμι νὰ μᾶς ξεκουράζω. Ὁ πόθος του ν' ἀκούση, ἡ λαχτάρα του νὰ μάθῃ τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ, τὰ ροζιασμένα χέρια, καὶ τ' αὐλακωμένο ἀπ' τὸν τίμιο ἰδρώτα τῆς δουλειᾶς πρόσωπό του, σὲ ξεκουράζω.

Ἀλήθεια, εἶναι ἀσύγκριτη εὐτυχία ἡ περιπέτεια ποὺ γιὰ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ ὑποφέρει ὁ κήρυκός Του. Καὶ δὲν εἶναι ἡ δόξα τοῦ δικοῦ μας ὄνοματός ποὺ μᾶς μεθᾶ, γιὰτὶ γιὰ μᾶς πολλὲς φορὲς δὲν βρίσκεται μέρος ν' ἀναπαύσωμεν τὸ κουρασμένο κορμί μας. Μεθοῦμεν ὅμως μὲ τὴν ἰδέα πὼς μπορεῖ μὲ τὰ λόγια ποὺ λέμε, ποὺ δὲν εἶναι δικὰ μας μὰ δικὰ Του, ν' ἀνοιχθῇ μιὰ ψυχὴ, γιὰ νὰ μπορέσῃ ν' ἀναπαυθῇ ἐκεῖ ὁ Ἰὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος δίκια εἶχεν παραπονεθῇ πὼς «οὐκ ἔχει ποὺ τὴν κεφαλὴν κλῖνῃ».

Γ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ φ. θ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἶδες. Χαρίτωμα Μαρονικολάκη, Κολένην Καμάρας Κισσάμου : Σᾶς ἀπεστάλη ὁ τιμοκατάλογος ὄλων τῶν ἐκδόσεων τῆς Α. Δ. ἐφ' ὧν καὶ παρεχοῦνται εὐκολία πληρωμῆς· «Μέγα Εὐχολόγιον» (πανόδετον 180 δραχ., δεματοπανόδετον 220 δραχ.) καὶ ἑξῆρα βιβλία ἄλλων ἐκδοτῶν δυνάμεθα νὰ σᾶς προμηθεύσωμεν ἐπὶ προκαταβολῇ τοῦ ἀντιτίμου. — **Αἶδες. Νικόλαον Συμιαῶν, Μαχαιρᾶν - Ἡρακλείου :** Ἐκ τῶν ζητούμενων βιβλίων ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία διαδίδει «Μ. Ὁρολόγιον» πρὸς 80 δραχμάς· τὰ ὑπόλοιπα δυνάμεθα νὰ σᾶς προμηθεύσωμεν παρ' ἄλλων ἐκδοτῶν τοῖς μερητοῖς ἡτοί : «Παρακλητικὴ» 180 δραχ., «Εὐαγγέλιον» 190 δραχ., «Πεντηκοστάριον» 160 δραχ. «Μηναῖα» δὲν ὑπάρχουν, ἐπικεῖται ὅμως ἡ ἐκδοσίς των. Σᾶς ἀποστέλλωμεν τὸν τιμοκατάλογον τῶν ἐκδόσεων τῆς Α. Δ. — **Αἶδες. Δημήτρ. Παπακόστα, Μηλιανὰ Ἀοῆς :** 1) Ἡμερολόγιον Φαρέκα μετὰ χροαστικοῦ δελτίου σᾶς ἐστάλη. 2) Ἰερὸς Ναός σᾶς ἐνεγράφη συνδρομητῆς διὰ 50 φύλλα «Φωνῆς Κυρίου» ἐβδομαδιαίως, τιμώμενα μετὰ ταχυδρομικῶν 2,40 δραχ. ταῦτα ἐμβάζετε μηνιαίως. 3) Ἐξερχόμενος ἐπηρεσίας θὰ λάβητε σύνταξιν 580 δραχμάς καὶ ἐφ' ἀπαξ 3.000 περίπου. — **Αἶδες. Γεώργ. Χαλκιαδόπουλον, Πορταριάν Βόλου :** Ζητούμενα εἰκόνες «Παναγίας γλυκοφιλοῦσης» σᾶς ἐστάλησαν μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως. — **Αἶδες. Κων/νον Ματζαρολῆν, Πασχαλίτσαν Σοφάδων :** Σᾶς ἐγράψαμεν εἰς προηγουμένον φύλλον «Ἐφημερίου», ὅτι Ἐγκόλιον Φωκαεῶς δὲν ἀνευρίσκεται πλέον εἰς παλαιοπωλεῖα καὶ ὅτι κρατοῦμεν εἰς διάθεσίν σας 128,50 δραχμάς· ἤδη σᾶς ἐπιστρέφωμεν ταύτας δι' ἐπιταγῆς κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας. — **Αἶδες. Γεράσιμον Καραντινόν, Γριζαῖα Κεφαλληνίας :** Δηφθεῖσαι 70 δραχμαὶ διετέθησαν δι' ἀτομικὴν σας συνδρομὴν μέχρι 30-6-55 καὶ σᾶς ἐστάλη σχετικὴ ἀπόδειξις. Ὁ ἴσρος ναός σας ἔχει διαγραφῆ ἀπὸ 1-7-1954, ὀφείλει ὅμως συνδρομὰς 2½ ἐτῶν ἡτοί δραχμάς 75· παρακαλοῦμεν μὲ πρῶτην σας εὐκαιρίαν ἐμβάζετε. — **Αἶδες. Χαράλαμπον Τρισμπιώτην, Ἀντικύραος Αἰθαδίας :** **Αἶδες. Τριαντάφυλλον Τριανταφύλλου, Χαλκίδα :** Ζήτημα ἐγγραφῆς σας περιοδικῶν «Ἐκκλησία» ἐτακτοποιήθη. — **Αἶδες. Ἰωάννην Σατηρόπουλον, Γαργαλιάνους Τριφυλίας :** Ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σας ἐγένετο εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν», καὶ «Τὸ Χαροῦ-

μενο Σπίτι». — **Αιδεσιμώτατον Βασίλειον Βέργον, Μοναστήριον Κοιτίσας** : Δραχμαὶ 24 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν ζητούμενα βιβλία μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως. — **Αἶδεο. Παπαϊωάννην Μπατογιάννην, Πεπονιὰν Σερρών** : Δραχμαὶ 20 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν ζητούμενα βιβλία μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως. — **Πανοσιολ. Παπακώστα Παπανικολάου, Κερπενήσιον** : Δραχμαὶ 43 ἐλήφθησαν καὶ ζητούμενα βιβλία σὰς ἀποστάλησαν μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως. — **Αἶδεο. Ἀθανάσιον Χατζηπαρίσσην, Ἀρμισσαν Ἐδέσσης** : Συνδρομὴ διὰ τὸ περιοδικὸν «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ σας καὶ ὑμῶν ἐλήφθη καὶ σὰς ἐστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλήσεις εὐχαριστοῦμεν. — **Αἶδεο. Ἰωάννην Καραγιάννην, Ἀετοπέτραν Τριχωνίας** : Ἐπιταγὴ δραμῶν 15 ἐλήφθη καὶ σὰς ἐστάλη μὲν τὸ βιβλίον, σὰς ἐχρεώσαμεν ὁμῶς μὲ δέκα δραχμάς, ἃς παρακαλοῦμεν μᾶς ἀποστείλητε πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ βιβλίου, τιμωμένου 25 δραχμάς. — **Οσιώτατον μοναχὸν Μητροφάνη, Ἰερά Μονὴ Ροβελίτις Ἀοῖτης** : Ζητούμενα βιβλία σὰς ἐστάλησαν μετὰ χροαστικοῦ δελτίου ἐπηκολούθησε λήψις χρημάτων καὶ σὰς ἐστάλη σχετικῆ ἐξόφλησις. «Μηναῖα» πρὸς τὸ παρὸν δὲν ὑπάρχουσιν, ἐπίκειται ὁμῶς ἀνατύπωσις παρακαλοῦμεν ἐπανεέλθειτε ἀργότερον. — **Αἶδεο. Κων]νον Μητρόπουλον, Νέδαν Τριφυλλίας** : Δι' ὑπ' ἀριθμ. 8150|13-10-51 ἐκλήθητε ὑπὸ τοῦ TAKE καὶ ἐνοβάρητε τὰ δικαιολογητικά σας μέχρι 31-12-51 πρὸς τακτοποίησιν τῆς ἐγγραφῆς σας καὶ οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἐδώκατε. Εἰς τὴν σιωπὴν σας ταύτην στηριχθὲν τὸ TAKE σὰς διέγραψας καὶ δὲν ἦτο δυνατόν πλέον αἱ μετέπειτα διαμαρτυρίαι σας νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψει. — **Αἶδεο. Κων]τῖνον Σαγανάν, Κεχροινίαν Βάλτου** : Τὸ κεντριχὸν TAKE ἐφοδιάζει ἀπεριόριστως ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ μὲ ὅσα ζητηθῶν κληρικὸσσημα τὰ τοπικὰ TAKE. Πρὸς τὸ τοπικόν σας TAKE, ἐπομένως, δεόν ν' ἀποταθῆτε διὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος. Διὰ μετὰταξίν σας εἰς Β' κατηγορίαν δεόν ἀπαραιτήτως νὰ ἔχητε πτυχίον ἀνωτέρου ἐκκλησ. φροντιστηρίου. — **Αἶδεο. Σπυρ. Ποντεκάλλην, Νεοχώριον Καλυβίων Κρήτης** : Δυστυχῶς ὑπόθεσις σας ἐξακολουνθεὶ νὰ ἐκκρεμῆ εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ TAKE. Δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπος μιὰ σχετικὴ ὑπόμνησις ἀπὸ μέρους τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως. — **Αἶδεο. Ἰωάννην Παπανικολάου, Παναρέτιον Κορινθίας** : Διὰ τὴν τακτοποίησιν σας εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» θὰ πρέπει νὰ δώσητε περισσότερα στοιχεῖα ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ Γραφεῖα του (Φιλοθέης 19, Ἀθήνας) περὶ τῆς θέσεως, ἣν κατείχετε κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1951 καὶ ἐντεῦθεν διάστημα. Διὰ «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» ἐδόθη ἐντολὴ εἰς τὸν ἀρμόδιον νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας. Ζητούμενα τεύχη «Βίων ἀγίων» σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικῶν χροαστικοῦ δελτίου. Ἐνδιαφερόν σας διὰ τὸ περιοδικὸν «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» μᾶς συγκινεῖ σὰς συγκαίρομεν. — **Αιδεσιμώτατον Ἀργύριον Ζολώταν, Πηγὰδια Σάντης** : Δραχμαὶ 10 ἐλήφθησαν καὶ ζητούμενον βιβλίον μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως σὰς ἀποστάλη. — **Αἶδεο. Στέργιον Πίσσαν, Διοτρεῖα Κοιτίσας** : Εἰσπράξεις συνδρομῶν οἰκογενειακοῦ περιοδικοῦ «Τὸ Χαρ. Σπίτι» παρελήφθησαν θερμοτάτα συγκαίρομεν. — **Αἶδεο. Γεώργιον Κολοκυνθᾶν, Καμάρες Πατρῶν** : Ἡ δυστροποῦσα διεγράφη· τὰ λοιπὰ ἐλήφθησαν καὶ ἐτακτοποιήθησαν εὐχαριστοῦμεν συγκαίρομεν. — **Αἶδεο. Γεώργιον Μπαχτσεβάνου, Φούταν Ἐορδαίας** : Ἡ ἀνωμαλία Φούσας Παλαιοχωρίου ἐτακτοποιήθη. Παρακαλοῦμεν συνεχίσαιτε εἰσπράξεις κλπ. — **Αἶδεο. Κων]τῖνον Συσσοβίτην, Παπαδάτες Μεσολογγίου** : Ἀποστολὴ φύλλων οἰκογενειακοῦ περιοδικοῦ «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» εἰς τοὺς συνδρομητὰς ἐτακτοποιήθη. — **Αἶδεο. Νικ. Μουρελάτον, Χανδάτα Κεφαλληνίας** : Ἐγγραφαὶ εἰς τὸ οἰκογενειακὸν περιοδικὸν «Τὸ Χαρ. Σπίτι» ἐλήφθησαν. Συγκαίρομεν θερμο-

τατα. — Αίδεοιμωτάτους Ἀπόστολον Ἀποστολίδην, Χορυάτην Θεσ/νίκης Κων/τιῶν Παπαστεργίου, Βλάστην Ἐορδαίας Χρυσ. Γκόγγλον, Ση-
 λαια Καστοριάς: Συνδρομαὶ περιφερσίας σας διὰ περιοδικὸν «Τὸ Χαρού-
 μενο Σπίτι» ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις. Τὸ
 ἐνδιαφέρον σας μᾶς συγκαλεῖ· σὰς συγχαίρομεν εὐχαριστοῦντες. — Αἶδεο.
 Σπυρ. Νταουντάνην, Μαράλια Σελίνου: Δραχμαὶ 10 ἐλήφθησαν καὶ
 ζητούμενον βιβλίον σὰς ἐστάλη μετ' ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως. — Αἶδεο.
 Θεόδωρον Ἀργυρέλλην, Χ. Γραβανῶ Χρυσουπόλεως: Δραχμαὶ 25 ἐλή-
 φθησαν καὶ ζητούμενα βιβλία σὰς ἐστάλησαν μετ' ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως.
 — Αἶδεο. Σταῦρον Στεφανόπουλον, Τραχίαν Νανπλίας: Ἐκτυποῦ-
 ται ἤδη ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας «Ἀπόστολος» ἀναμείναιτε. —
 Αἶδεο. Δημητ. Παυλίκον, Πηγαὶ Ἀλαγονίας: Ἀμφότεραι ἐπιταγαὶ ἐλή-
 φθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν ζητούμενοι τόμοι «Ἐφημερίου» καὶ ἀποδείξεις
 ἐξοφλήσεως συνδρομῆς περιοδικοῦ διὰ «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι». Θερωδῶς
 συγχαίροντες εὐχαριστοῦμεν. — Ἐκκλησ. Συμβούλιον, Κροστίας Μαραμ-
 βέλλου: 10 δραχμαὶ ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλη τὸ τεῦχος τοῦ Αὐγούστου
 «Βίωσιν Ἀγίων» Μ. Γαλανοῦ. — Αἶδεο. Βασίλ. Δουδουμόπουλον, Βουλ-
 γαρηνὴν Ἀγιάς: Δραχμαὶ 15 ἐλήφθησαν καὶ ζητούμενον βιβλίον σὰς ἐστάλη
 μετ' ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως. — Αἶδεο. Δημητ. Καστανᾶν, Χρυσόστομον
 Ἰκαρίας: Δραχμαὶ 30 ἐλήφθησαν καὶ ζητούμενα βιβλία σὰς ἐστάλησαν
 κρατοῦμεν εἰς διάθεσίν σας δραχμᾶς 5. — Αἶδεο. Ἀναστ. Ἀνδρομήδαν,
 Ἰέρακα Ζάρακος: Δραχμαὶ 10 ἐλήφθησαν καὶ ζητούμενον βιβλίον σὰς
 ἐστάλη μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως. — Αἶδεο. Θεόδωρον Παπανικολάου,
 Βυζίκιον Κορυνθίας: 25 δραχμαὶ ἐλήφθησαν καὶ ζητούμενα βιβλία σὰς
 ἀπεστάλησαν μετ' ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως. — Αἶδεο. Γ. Κ. Παπακων-
 σταντίνου, Δολιανῶ Κυνοροίας: Δραχμαὶ 180 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλη-
 σαν σχετικαὶ ἐξοφλήσεις. Εὐχαριστοῦμεν. — Αἶδεο. Ἰωάννην Δαζαρίδην,
 Γκρομπιανὴν Ἠπείρου: Σὰς ἐγράψαμεν εἰς προηγούμενον φύλλον. Ἐμβά-
 σματα ἀποστέλλονται: Ἀποστολικὴν Διακονίαν - Ἰασίου 1 - Ἀθήνας. —
 Αἶδεο. Δημήτριον Καμαρόκην, Μόλυβον Μηθῆνης: 1) Τοῦτο ἀποτε-
 λεῖ λεπτομέρειαν ἀσήμαντον. 2) Εἶναι ἀντικανονικὸν νὰ κοινωνῶσιν οἱ
 ὑγιεῖς ἐκ τοῦ Ἁγίου Ἄριου τῆς Μεγάλης Πέμπτης, χωρὶς ν' ἀκούσουν τὴν
 θ. Λειτουργίαν, παρεκτὸς μεγάλης ἀνάγκης. 3) Ζητούμενοι τόμοι τοῦ «Ἐ-
 φημερίου» σὰς ἐστάλησαν ἀναμένομεν ἔμβασμά σας· ἐπηκολούθησε λήψις
 δραχμῶν 26 καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξόφλησις. — Αἶδεο. Στυλιανὸν Ἀ-
 μαργιαννάκην, Ἀνατολὴν Ἰεραπέτρας Κορήτης: Ζητηθεὶς τιμοκατάλογος
 σὰς ἐστάλη ἀναμένομεν παραγγέλαιαν σας. — Αἶδεο. Γρηγόρ. Μαυρομά-
 ττην, Βραγκανιώτικα Κερκύρας: Διὰ συσκευασίαν καὶ ἔλλειμμα φύλλον
 «Φωνῆς Κυρίου» ἐπεστήθη ἡ προσοχὴ τοῦ ἀρμοδίου ὑπαλλήλου. Ζητούμενα
 βιβλία σὰς ἀπεστάλησαν μετὰ χρεωστικοῦ δελτίου· ταχυδρομικὰ ἐπιβαρῶ-
 νουν ἡμᾶς. Κάριτα κατηχητικῶν τῆς ἐπιθυμίας σας ὑπάρχουν πρὸς 50
 λεπτὰ ἐκάστη. Ὁ ὕμνος τῆς ἡμέρας δὲν λαμβάνεται πάντοτε ἐκ τοῦ κύ-
 κλου τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐπικαίρων ἄλλων ἑορτῶν. —
 Πανοσιολ. Ἰάκωβον Διαρομμάτην, Δημοτ. Νοσοκομεῖον Πάτρας: Σὰς
 ἐστάλησαν 500 φυλλάδια «Στὸ προσκέφαλο τοῦ ἀσθενοῦς». Φύλλα «Φω-
 νῆς Κυρίου» θὰ σὰς ἀποστέλλωμεν ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχη εὐχέρεια. —
 Αἶδεο. Νικόλαον Καρκοῦλιαν, Κούμαγ. Ἠλείας: Δραχμαὶ 100 ἐλήφθη-
 σαν καὶ σὰς ἐστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλήσεις συνδρομῆς περιοδικοῦ «Τὸ
 Χαρούμενο Σπίτι» τῶν ἐτῶν 1952 καὶ 1953 ὧν τε καὶ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ
 σας· εὐχαριστοῦμεν· Ζητούμενον «Ἰερατικόν» σὰς ἐστάλη μετὰ χρεωστι-
 κοῦ δελτίου· ἐπηκολούθησε λήψις χρημάτων καὶ σὰς ἐστάλη μετὰ ζητου-

μένου βιβλίου ἐξόφλησις.— **Αἶδες.** Ἀναστάσιον Ἐλαιοτριβάρον, Ζαπάνι Καρυστίας: Ζητηθέντα τεύχη «Βίω» Ἀγίων» σὰς ἐστάλησαν μετὰ χροεωστικοῦ δελτίου ἐπικολούθησε λήψις χρημάτων καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξόφλησις: εὐχαριστοῦμεν.— **Πανοσιολ.** Ἀμβρόσιοι Τσατσάνη, Ἀταλάντην: Δραχμαὶ 500 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλη σχετικὸν Γραμματίον Εἰσπραξῆς: δι' ὑπόλοιπον λογαριασμόν σὰς συμφωνοῦμεν: Ζητούμενα βιβλία, πλὴν ἐξαντληθέντων, σὰς ἐστάλησαν.— **Αἶδες.** Θεόδωρον Θεοδοσίου, Τσοῦκαν Χαλκίδος: Ζητούμενα βιβλία, πλὴν τριῶν ἐξαντληθέντων, σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως: παραμένουν εἰς χεῖράς μας εἰς διάθεσιν σὰς δραχμαὶ 14.— **Αἶδες.** Σπυρίδ. Χρυσσαφίδην, Συκούριον Λαρίσης: Δραχμαὶ 80 ἐλήφθησαν καὶ σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις σὰς ἐστάλησαν εὐχαριστοῦμεν. Ἡ παρατηρηθεῖσα ἀνωμαλία ὀφείλεται εἰς λήψιν τῶν διπλοτύπων ὑπὸ τοῦ ἐν Λαρίσῃ ἀντιπροσώπου μετὰ τὴν ἀποστολὴν ἡμῶν τῶν καταστάσεων.— **Αἶδες.** Ἰωάννην Δαζαρίδην, Γκομπιανὴν Πρωγόνιον: Δραχμαὶ 20 ἐλήφθησαν καὶ ἐπιτομος Ποιμαντικὴ μετ' ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως σὰς ἐστάλη. Ζητούμενα ἕτερα βιβλία ὁμοίως σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικῶν χροεωστικῶν.— **Αἶδες.** Χαράλ. Μπασμαλέρη, Κοιτόπουλον Ἁγίου Γεωργίου Μπούζαλην, Μείσοβον Ἰωαννίνων Νικ. Βεντούρη, Ἄνδρον: Χρήματα προσοχόμενα ἀπὸ συνδρομᾶς περιοδικοῦ «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν αἱ σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις. Πολλὴ μᾶς συγκινεῖ τὸ ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ ἐνδιαφέρον σὰς εὐχαριστοῦντες συγχάρομεν θερμῶς.— **Αἶδες.** Σπυρ. Σταυρόπουλον, Μαγούλαν Σπάρτης: Ζητούμενον βιβλίον σὰς ἐστάλη κρατοῦμεν εἰς διάθεσιν σὰς 5 δραχ.— **Αἶδες.** Γεώργιον Ἀθανασίου, Γεραλῆ Αἰλίδος: Δὲν ὑπάρχει τὸ ζητούμενον βιβλίον· ἐλπίζομεν εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον νὰ ἐκδοθῇ. Πολλὰ θὰ σὰς βοηθήσουν εἰς τὸ ἔργον τοῦ Πνευματικοῦ σχετικὰ ἄρθρα δημοσιευθέντα εἰς τὸν «Ἐφημέριον». Δραχμαὶ 30 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλη ἐξόφλησις τῆς συνδρομῆς εἰς τὸ περιοδικὸν «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» διὰ τὸν ἱερόν Νυδῖν σὰς εὐχαριστοῦμεν.— **Αἶδες.** Τρύφωνα Τρυφωνόπουλον, Κυλλήνην Ἡλείας: Δραχμαὶ 15 ἐλήφθησαν καὶ ζητούμενον βιβλίον μετ' ἐξοφλήσεως σὰς ἐστάλη. Ὅμοίως σὰς ἐστάλησαν ἐπὶ πιστώσει τὰ 12 τεύχη τῶν «Βίω» τῶν Ἀγίων» Μ. Γαλανοῦ. Ταῦτα δύνασθε νὰ ἐξοφλήσητε κατὰ δόσεις.— **Αἶδες.** Κωνσταντῖνον Σαρχουλάκον, Πάνιτσα Γυνθείου: Ζητούμενος τόμος 1953 τῆς «Φωνῆς Κυρίου» σὰς ἐστάλη μετὰ χροεωστικοῦ διπλοτύπου. Τὰ καλὰ σὰς λόγια καὶ αἱ εὐχαὶ πολλὴ μᾶς συγκινοῦν» σὰς εὐχαριστοῦμεν.— **Αἶδες.** Ἰωάννην Δευθεριάκην, Πέλακα Κερκύρας: Εἰσπραχθεῖσαι συνδρομαὶ περιοδικοῦ «Τὸ Χαρ. Σπίτι» ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν σχετικαὶ ἀποδείξεις. Συγχάρομεν καὶ εὐχαριστοῦμεν διὰ τοὺς κόπους σὰς.— **Αἶδες.** Βασίλειον Σημαντηράκην, Καληδανίαν Κισσάμου: Ἐνεργήσῃτε συνδρομητῆς εἰς τὴν «Φωνὴν Κυρίου» διὰ 50 φύλλα ἐβδομαδιαίως, τιμώμενα μετὰ τῶν ταχυδρομικῶν 2,40 δραχμάς. Ταῦτας δύνασθε νὰ ἀποστείλητε διὰ ταχυδρ. ἐπιταγῆς. Δύσιν ἀποριῶν ἀναμείνατε οἰκίαν στήλην.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον:

Πρὸς τὸν Αἶδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναῖον
Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Ἰασιῶν 1, Ἀθήνας (τηλέφ. 72.112).

Ἐπεὶθνος Τυπογραφείου: Τιμολ. Ρούτσης, Ἰω. Ἀποστόλου 4.